

KOVZELNÝ KLÍČ

15. ročník literární soutěže
pacientů a zaměstnanců psychiatrických zařízení
v České a Slovenské republice

Psychiatrická nemocnice Bohnice
2019-2020

Obsah

Kateřina Bartlová	7
Ilona Mařková	9
Monika Hornová	12
Josef Prskavec	16
Přemysl Suchomel	22
Kristýna Piskačová	25
Lukáš Tyleček	28
Martin Paur	29
Vendulka Nejedlá	42
Gabriela Vrbová	51
Hana Prskavcová	56
Jitka Kavuličová	57
Lenka Duchková	59
Tomáš Kellenberger	61
Petr Vavrovič	64
Ondřej Šavrňák	72
Blanka Doležalová	76
Jana Nevoňníková	78
Kateřina Matařková	80
Libuše Matysíková	82
Markéta Weydová	84
Ružena Šípková	86
Anna Kyselová	88
Martina Pelánová	90
Terézia Bubánová	92
Rostislav Kuchař	94
Jozef Horvatovič	95
Katarína Beranová	96
Vladimír Procházka Van Kepkow	98
Petr Krejčí	100
Lenka Spáčilová	102
Zdeněk Horák	104
Jindra Janů	105
Renata Ifková	110

BI PSYCHIATRICKÁ
NEMOCNICE
BOHNICE

Vipharm
PARTNEREM LÉKAŘŮM I PACIENTŮM

**Vydala Psychiatrická nemocnice Bohnice v roce 2020
za podpory společnosti Vipharm Slovakia s. r. o.**

Výběr textů a editace: Dagmar Žaludová

Redigoval a doslov napsal: PhDr. Alexej Mikulášek

Obálka: Jiří Huleš

Grafická úprava a sazba: Studio Merklín

Lucie Frouzová	112
Mikuláš Malík	113
Zuzana Šídová	114
Karla Šopíková	116
Šárka Hledíková	118
Ilona Krommerová	121
Anna Snohova	122
Renáta Horká	123
Rastislav Boško	126
Peter Pecuch	130
Jaroslav Novák	132
Lenka Štefanová	133
Tomáš Rett	136
Martina Krnáčová	137
Radomíra Bosáková	144
Helena Vávrová	145
Eva Sklenková	148
Karlos Djeweski	151
Kateřina Němcová	153
Jana Mesíková	155
Monika Bossányiová	156
Jaroslav Miřko	158
Peter Hajdina	159
Barbora Boledovičová	160
Jana Gembecová	161
Leona Čápová	162
Vítězslav Petřů	163
Gabriel Miakič	171
Jaroslava Mihoková	176
Tomáš Smékal	178
Róbert Andruško	179
Anna Gulášová	180
Zuzana Floderová	182
Kateřina Elstnerová	188
Pavel Skořepa	189
Tomáš Smetana	190
Janka Faguřová	193
Lucie Bergerová	195
Jiří Břešťák	200
Jan Florián	201

Lenka Oravová	204
David Nevřela	205
Adraj Bludař	208
Silvia Zelinková	209
Helena Breveníková	212
Petra Šodková	213
Alena Mosná	217
Kristína Jakubičková	218
Kateřina Šimeková	225
Jitka Kučerová	226
Doslov ke Kouzelnému klíči 2020	228
Ediční poznámka	231

jsem básnířka
co jí verše frnkly na verandu
tlachají za okny a vůbec to není žádná paráda
jsem básnířka
co všechno pozlátko i rodinné stříbro šoupla do zastavárny
a stejně nemá než na zubní nit a natáčky
jsem básnířka
co musí ve slovníku hledat rýmy
na pátek a vůbec a nepřišel
jsem básnířka naprd
jen komolím slova
ale mezi vším tím komolením
najednou jako bych uměla létat

když dvě se střídají v chrápání
chrápu jistě i já
noc se v ráno mění dlouhé hodiny
svrchní listy jsou již osvětleny
ale spodní větve semílá černý buben tmy do neviditelna
a ptáci skřečící dlouho před úsvitem
jsou do svých hnízd kanagonem nalepené chomáče beznaděje

strupy jsou kapky rzivé vody na kůži
setřást je všechny
hřebínkem pročesat latifundie podbřišku
a zajíčkoví včas posolit ocásek
někam se lámu
ale nejsem světlo aby to bylo do duhy
vlnící se teplá fronta na studený párek
a kolem žaludku pocit
že si stejně nedám

pokoutným ukusováním na nevěstu pasovaná
s úsměvem kterému můžeš věřit snad opravdu jen ty
unaveně se ploužím ztemnělým bazénem
naše ruce něco hledají
ale asi to nebude na těle

jsem jenom kometa
s chvostem z bříšek propíchaných prstů
nezkoušej zapřít hovor
letím pryč
sotva jsme se stačili potkat
budu teď nějakou dobu z doslechu
asi tak do konce našeho života

Kde je srdce?

Není,
rozbité je na kousků tisíc.
Kde je duše?
V pekle,
plamenům hrdě jde vstříc.
Berou ji do svých dlaní,
a ona se nechá,
srdce bylo jí štítem
proti té sani,
teď lucifer se chechtá.
Už není pro ni spása,
nebe už světlem není,
zmizela její čistota a krása,
zmizelo potěšení.
Už ani slzy plameny nehasí,
ta pouť konečně končí,
už žádné kdyby, žádné asi,
neuslyší uvnitř ani zvenčí.
A bolest pominula,
necítí tu horkost,
do černé se ovinula,
promrzlá na kost.

Na východ pluje Venuše

možná vidí mně do duše,
možná mne láká svým světlem,
možná po mléčné dráze projdu si peklem.

Možná už mojí změnu chystá,
nevím, nejsem si jistá.
Snad na ní je dost místa.
Jak to vše dopadne,
to je ve hvězdách,
snad ta má na zem nepadne,
snad zůstane v nebeských výškách.

Že je těžké znovu milovat?

Vyslovit „Miluji Tě“
 „Lásko moje“?
 Ne, tomu nevěř
 Těžké a smutné je
 Nemít nikoho rád
 Nikoho nemilovat
 Necítit touhu
 Necítit spřízněnost
 Netoužit po blízkosti
 Po dotecích a polibcích
 Láska otvírá brány
 Hřeje duši i srdce
 Dává naději a rozlet
 Tvář rozjasní úsměv
 Radost a něha v očích
 Láska dává sílu
 Jít kupředu
 Překonávat překážky
 Vidět krásu kolem
 Vnímat pohodu
 Tak to vyslov!
 A jestli to tak cítíš
 Řekni „Miluji Tě!“
 Vždyť, lásko moje
 Co by to bylo za život
 Bez lásky, bez blízkosti,
 Bez touhy dotýkat se
 Společně prožívat dobré
 A překonávat zlé

Láska je cit, který nezmění se

když na překážky narazí.
 Navěky ve znamení promění se,
 čelí bouřím, nepodléhá invazím.

Nepoddá se, sotva tuší změnu,
 je jako stráž neochvějná,
 promění dívku v krásnou ženu,
 co své lásce je navěky věrná.

Láska není jen mluvení,
 Láska nejsou jen slova,
 Láska není jen vábení,
 Láska není noční sova.

Kde je ta čistota,
 kde je ta touha,
 kde je ta nahota,
 kde je to „ouha“.

Milovat vášnivě
 celou svou duší,
 Milovat bláznivě,
 když srdce buší.

Láska je cit,
 láska je láska,
 láska je svit,
 láska je kráska.

Okno v podhradí

Z toho okna viděla Naďa spoustu věcí. Bylo v podkroví dvoupatrového starého domu, který byl v okolí nejvyšší, tak měla přehled. Viděla střechy ostatních domů a ten pohled měla ráda. Také má ráda starého kocoura, který se tam v noci procházel, jako když mu patří půl Prahy, a ráno pak přišel za ní. Už ho čekala s miskou kočičí snídaně. On přeskočí ze sousední střechy na plošinku na zdi, co má Naďa pod oknem, a přimhouří spokojeně oči. Mlčky ji pochválí, že se neopozdila. Naďa otevře okno a on seskočí do bytu a uvelebí se na staré dece na křesle. Později si poručí okno zas otevřít a jde si. Naďa je za jeho společnost ráda. Líbí se jí jeho volnost. Alespoň někdo ji má, když ona ne.

Dcera jí z legrace říká, ať si pořídí dalekohled, když u toho okna tráví tolik času. Viktorie je hodná holka, vystudovala a teď hodně lítá po světě. Pracuje pro cestovku a se zájezdy pozná kus světa. Je na ni pyšná. Z každého města posílá Nadě pohled. Když přijde paní z pečovatelské služby, vždycky se dívá, jaký nový pohled přibyl. Naďa je ráda, i když tu svou holku vidí málo. To Viktorie nemůže pochopit, že Naďa je takhle spokojená a stačí jí to.

Dalekohled nepotřebuje, vidí a slyší, co potřebuje, a někdy i co nepotřebuje. Dole na zahrádce sedávají sousedky. Když jsou tam obě, pomlouvají ostatní. Když je tam jen jedna, tak pomlouvá tu druhou. Nadě jsou jejich problémy k smíchu. Někdy se těší pohledem na děti, které si hrají na písku nebo staví sněhuláka, to podle ročního období. Nejraději má starý, rozložitý smrk. Každé ráno ho pohledem pozdraví. Už dosahuje výškou k jejímu oknu. Nadě připadá, že kdyby natáhla ruku, může se ho dotknout, ale je to jen zdání, tak blízko není.

Dnes ráno se kocour opozdil. Netrpělivě ho vyhlížela.

„No tak, kamaráde, kde jsi? Přece mě tu nenecháš samotnou...“ přivolávala ho v duchu.

O hodinu později se objevil. S mladou bílou kočkou.

„A jéje, nevěsta,“ zasmála se Naďa. „Tak pojdte dál.“

Kocour slezl do bytu a čekal. Nevěsta váhala, nakonec skočila za ním.

„Takže ještě jedna miska,“ pohládila je oba Naďa, „tak chvilku počkej...“ a vydala se pro misku.

Na invalidním vozíku to šlo pomalu.

1943

Denně přijíždí vlaky plné lidí, transporty. Muži, ženy, děti a každý den je to podobné. Vystupují vyděšení, hladoví, nemocní, vystrašení dlouhou jízdou. Neví, kam přijeli, ani co s nimi bude. Viděl jsem muže a ženy, jak se bojí odloučení. Viděl jsem dvě malé holčičky, sestřičky, jak se k sobě tisknou a pláčou, jak byly v tom zmatku samy. Staří lidé mají v pohledu odevzdání, nechají sebou smýkat, už se ani nebrání. Někdo jde nalevo, někdo napravo. Nesmí si s sebou vzít své věci. Jejich věci už nejsou jejich, kufry a tašky zůstávají poházené kolem. Neví, že už je nikdy neuvidí, i když zatím přežijí.

Naženou je do domů, odkud vyjdou ostříhaní a ve stejných pruhovaných šatech. Už je skoro nerozeznám. Časem vypadají všichni stejně, víc mrtví než živí. Hladoví, udření, utrápení, nemocní.

Viděl jsem lidičky, co se pokusili o útěk, a Němce, jak po nich střílí. A jen tak pro zábavu střílí i po těch, co neutíkají.

Viděl jsem ostříhané malé děti, jak si hrají na schovávanou. A smějí se. Alespoň se začátku se smály. Obdivoval jsem schopnost dětí hrát si kdekoli.

Viděl jsem příslušníky SS, jak pouští psy na ty hubené lidičky. Jak do nich střílí jen tak, protože mohou. Jak odvázejí jejich mrtvá těla. Jak je nechávají stát několik hodin v mrazu.

Nikdy jsem nepochopil jejich počínání. Cítil jsem všechny ty lidské emoce a mohl jsem se jen dívat.

Trvalo to dlouho. Roční období se střídalo, vlaky přijížděly, lidé umírali a vagony přivázely nové. A z komínů šel pořád ten hrozný kouř, snášel se na mě popel a mmě se špatně dýchalo. Ale pořád jsem na tom byl lépe než oni.

Viděl jsem malou holčičku, jak leží na hromadě něčeho a dívá se přese mě na slunce, které nehřeje. A usmívala se. Věděla, že za pár minut bude mít všechno za sebou. Celá ta hrůza kolem už pro ni skončila.

A já tu stojím a budu tady, i když oni už tu dávno nebudou. Jsem jen němý svědek. A cítím vděčnost za to, že jsem strom.

Spisovatelky

Na křest mé poslední knihy přišlo dost čtenářů, což mě potěšilo. Podívali se, jak moje nakladatelka polila knihu šampaňským, připili mi, pronesla jsem slova díky a křest byl zahájený. Někteří pak procházeli mezi regály v knihkupectví, jiní udělali frontu před stolečkem, kde jsem seděla, a čekali na můj podpis v jejich nové knize. A tam jsem ji poprvé uviděla.

Stála stranou, v rohu, dívala se na mě a čekala, až bude u stolku místo. Nikam se netlačila, jen trpělivě stála a sledovala mě. Když odešel poslední čtenář, sebrala odvalu a přistoupila blíž. Položila přede mě knihu, kterou doteď svírala v ruce. Zeptala jsem se na jméno.

„Laura,“ řekla tiše a nespustila ze mě velké hnědé oči, „přečetla jsem všechny vaše knížky.“

Pomyslela jsem si, jestli na ně není příliš malá, ale nahlas jsem řekla, že mě to těší. Gumička jí pomalu klouzala z neupraveného culíku.

„Taky chci být spisovatelka,“ prohlásila.

„Opravdu? A už jsi něco napsala?“ Kývla hlavou.

„Vyhrála jsem školní soutěž.“

„Jsi šikovná,“ pochválila jsem ji, „to je dobrý začátek.“

„Táta říká, abych nechala toho čmárání a dělala něco pořádného,“ zamračila se.

„Záleží na tom, co chceš ty, nenech se odradit,“ podala jsem jí s úsměvem knihu s věnováním.

„Chci být jako vy, slavná a úspěšná. Jak to mám udělat?“

Jo, děvče, pomyslela jsem si, k tomu je dlouhá cesta. Posílat rukopisy, přesvědčovat vydavatele, že právě tohle potřebují, že zrovna s mým literárním skvostem udělají díru na trhu, posílat a posílat. Ale nahlas jsem to neřekla. Radila jsem jí, ať vytrvá a píše, a jednou to dokáže.

A pak vytáhla ze školního batohu průhledné desky s několika listy. „A mohla byste si to přečíst..?“ podávala mi své dílo. Překvapeně jsem si desky vzala.

„Dejte mi vědět, jestli se vám to líbilo,“ zavolala náhle na odchodu a vyběhla z knihkupectví.

Na desky s rukopisem jsem si vzpomněla až druhý den, po návratu domů. Položila jsem je na noční stolek, docela zvědavá, co v nich je.

Po přečtení jsem byla překvapená a dojatá zároveň. Laura mě překvapila. Její příběhy byly zajímavé, ještě měly dětskou naivitu, ale i hloubku. Poslala jsem jí je zpátky i s dopisem, že je to opravdu moc dobré, i když to při mé pracovní vytíženosti chvíli trvalo.

V průběhu let jsme si s Laurou párkrát napsaly. Jednou jsem o ní četla v novinách, to už studovala na gymnáziu a účastnila se mezinárodní literární soutěže. A dnes jsem jí znova uviděla. Na plakátě oznamující její autogramiádu. Ona to dokázala. Laura W. už není holčička, je to mladá žena a dnes křtí svou první knihu.

Přišla jsem tam, postavila se stranou a chvíli ji pozorovala. Usmívala se na čtenáře a po chvíli mě přejela pohledem a hned se na mě otočila zpátky. Usmála jsem se na ni a zvedla ruku k pozdravu.

„Paní spisovatelko...!“ zvolala překvapeně. A obě jsme se rozesmály.

Odchod do penze

Ano, chápu.
Už nikdy nebudu
marně žádat
o zvýšení platu.

Stáří

Spíš ze zvyku
než že by se mu chtělo
ještě mne poslouchá
mé tělo.

Život v přestrojení

Rukávy ošoupané
až ke švům beznaděje.
Ten starý šedý kabát
smrdí, ale hřeje.

Na rozcestí

Ptal jsem se Boha:
jak... a kudy... kam...
Odpověď přišla:
P ř e p o č í t á v á m...

Siesta

♂ Miláčku,
dáš si se mnou kávu?
♀ Ráda. Víš,
že na celém světě
vymírají kávovníky?
Brzy už žádný nezbude.
♂ S mlékem?
♀ Díky. Četla jsem na internetu,
že krávy produkují
více skleníkových plynů,
než průmysl a doprava.
Jestli chce lidstvo přežít,
musí se to omezit.
Mléko bude na přiděl,
dvě deci týdně na osobu.
♂ Chceš tam cukr?
♀ Můžeš. Vědci zjistili,
že cukr není tak škodlivý,
jak se dříve soudilo.
Podle posledních výzkumů...
♂ Miláčku...
♀ Copak?
♂ Ale nic.

Linka

Výrobní linka... Tolikrát oslavovaná i zatracovaná. Práci na ní nezískáte bohatství ani prestiž, o přízni dam nemluvě. Maximálně na vás bude před branou továrny pokřikovat opilá krasavice: *Roboti, vyndejte si z hlavy čipy!* Ale až ONA dokázala takový zázrak, jakým bylo odstranění otrocké dětské práce. Ne protestními pochody a články v novinách, ale prostě tím, že zlevnila výrobu natolik, že jí žádné dětské ručičky nedokázaly konkurovat. Protože *osvícenci* několika generací proti dětské práci sice brojili, ale nakonec si stejně koupili výrobek, který byl díky ní levnější. Promiňte, paní Browningová, to nebylo na vás.

Setkat se s ní *naživo* je neocenitelná zkušenost, proto příliš nechápu některé lidi, kteří vnímají jako velkou křivdu, že je životní situace na čas zavedla do potupných *dělnických povolání*. Často profňukají zbytek života, místo aby byli hrdi na to, že dělali užitečnou práci a ještě k tomu získali na spoustu věcí náhled z úplně jiného úhlu. Anebo je možná i trochu chápu. I já jsem ve třiceti letech smolil z devíti zbytečných lejster desáté, které bylo úplně k ničemu, a myslel jsem si, že jsem *mistr světa*.

Čechy se nestaly *montážní linkou Evropy* náhodou. Vždyť i samotné slovo *robot* je českého původu. I o zrušení roboty na našem území rozhodli Habsburkové. Kdyby u nás vládli Přemyslovci, robotujeme dodnes. K našim nejstarším a nejoblíbenějším sloganům patří vedle *myšlení bolí* i hláška *když nemůžeš, přidej*. Vymyslel prý ji Emil Zátopek, taky Čech.

V továrně na výrobu akumulátorů, kde jsem se s *lajnou* setkal poprvé, vládly naštěstí *lidské* podmínky, alespoň co se týkalo pracovního tempa. Když hrozilo nebezpečí, že by směna nějak výrazně překročila normu, zpomalil seřizovač přepravní pás anebo v noci i prodloužil pauzu (někdy až do konce pracovní doby). Na tom, že se *nelámaly rekordy*, měl asi podstatnou zásluhu velký počet v závodě zaměstnaných Romů. Pracovali kvalitně a spolehlivě, ale stále stejným tempem.

Smrad z kyseliny byl všudypřítomný, ale snesitelný. Jen když jsem občas procházel *kontejnerovou formací*, kde se ve velkých vanách *formovaly* olověné elektrody, zabodly se mi do plic tisíce jehel. Na mou naivní otázku, jak v tomhle může nějaký člověk pracovat, mi můj kolega odpověděl: *Tady nemůže přežít žádný člověk. Tady dělaj jenom Cikáni.*

Při své *první samostatné* práci jsem se příliš neosvědčil. Měl jsem *na ocase* linky čistit, kontrolovat a rovnat na paletu nenabitě akumulátory a vyřadit všechny, *na kterých byly dvě bílé skvrny větší než pětikoruna*. Zatímco *bezvadných* výrobků bylo pomálu, paleta se *zmetky* se utěšeně plnila. Brzy si toho všiml seřizovač a poučil mne, že to s tou *skvrnou velikosti mexického dolaru* (pardon, české pětikoruny) nesmím brát tak doslova. Poučen svým přímým nadřízeným, podstatně jsem slevil ze svých nároků na neposkvrněnost a počet *ještě vyhovujících* akumulátorů mnohonásobně převýšil počet těch vyřazených. Všechno fungovalo bezvadně... až do příchodu mistra, který se při pohledu na paletu se *zmetky* upřímně zděsil. Pod jeho vedením jsem situaci opět operativně přehodnotil a *vadné* akumulátory naskládal mezi *bezvadné*. Všechny – až na dva invalidy. Teď už jsem byl stoprocentně přesvědčený, že je ze mne *skutečný profesionál*, který dokáže uspokojit náročné požadavky svých šéfů. A myslel jsem si to až do okamžiku, kdy se za mými zády objevil cechmistr, nejvyšší šarže, se kterou může běžný smrtelník mluvit. Chvilku si ty dva ubožáčky se zachmuřenou tváří prohlížel a pak se mne trochu zbytečně zeptal, *co to tady je*. Vysvětlil jsem mu, že se jedná o vyřazené *zmetky*. Chvilí nad nimi něco mumlal, jako by se je snažil zařikávat, a pak otráveně připustil, *že jsou fakt hnusný*. Ale v zápětí dodal: *Nó, ale vono to de do Ruska... Víš co? Zarovnej je někam doprostřed, ale nedávej je vedle sebe a taky at neleží ve stejný vrstvě*. Kdyby se Ježíš Kristus při setkání s Lazarem zachoval stejně jako tento moudrý muž při setkání s nemocnými akumulátory, nemusel dostat sebe i spoustu dalších lidí do průšvihů.

První rok jsem pracoval na *finiš lince*, kde jsem překládal nabitě akumulátory z pásu na palety, ale nejčastěji jsem na ně lepil samolepky. Jediné instruktaže, které se mi dostalo, bylo, *že to musí být rychle a rovně*. Nedařilo se mi ani jedno ani druhé až do chvíle, kdy šel náhodou kolem nějaký Rom, který tam kdysi pracoval, a s poznámkou *ty vole, to musíš takhle...* mi předvedl pár *grifů*. Nejužitečnější z nich spočíval v tom, že jsem krycí fólie, stržené ze zadní strany samolepek, neukládal po jedné do krabice na odpad, jak jsem měl nařízeno, ale nechal je volně padat na zem (*na to se vyser, pak to zameteš...*).

Některé akumulátory byly olepené *samolepkami* jako závodní auta reklamou a abych to stíhal, přidali mi na pomoc pana Bulíře. Pan Bulíř neustále mluvil a divoce při tom rozkládal rukama. Když nemohl rozkládat rukama, nemohl ani mluvit a po malé chvílce mlčení upadal do kómatu. Takže pan Bulíř mluvil, zuřivě gestikuloval a akumulátory s nenalepenými samolepkami se při tom hromadily na pásu. Museli jsme zastavit linku a samolepky dolepit, samozřejmě mlčky. Pak všechno začalo nanovo. Naštěstí to pan Bu-

líř brzy zabalil a odešel tam, kde mohl dokonale zúročit svůj dar výřečnosti. Z nepoužitelného dělníka se stal úspěšný pojišťovák.

Po panu Bulířovi se stal mým *spolulepičem* muž s přezdívkou *Tanečník*. V mládí utrpěl úraz hlavy, a pokud se dostal do stresu, opakoval bezúčelné pohyby, což mu vyneslo značnou popularitu. Pokud *nestíhal*, udělal vždy po několika účelných pohybech jeden bezúčelný. To ho samozřejmě ještě více zbrzdilo a tak *rozhodilo*, že k tomuto bezúčelnému pohybu přidal další bezúčelný pohyb a pak ještě a opět další... Mladí seřizovači si někdy pozvali kamarády a schválně pouštěli linku hodně rychle, aby se pobavili pohledem na to, *jak Tanečník tancuje*.

Časem jsem *povýšil k zátkování* vyformovaných akumulátorů, které mi lépe vyhovovalo. I když i tato práce *měla své mouchy*. Plnič, který pracoval přede mnou, byl silný kuřák a místo aby mi naplněné akumulátory pouštěl postupně, *nasysloval* si je před plničkou a pak je pustil všechny najednou, aby mohl odběhnout dát si za rohem vytouženou cigaretu.

Jednotvárná práce, při které jsem odpovídal jenom sám za sebe, mi zpočátku docela vyhovovala, zvykl jsem si na to, že ruce pracují a myšlenky, unášené jednotvárným hučením strojů, se ubírají svými vlastními, někdy velice podivnými cestami. Časem jsem začal pociťovat jakýsi stesk po dobách, kdy jsem o čemsi rozhodoval anebo sobě i jiným cosi organizoval, ale protože se nic takového smysluplně dělat nedalo, začal jsem si vymýšlet všelijaké nepodstatné změny, se kterými jsem pak otravoval lidi kolem sebe. Naštěstí byli natolik rozumní, že se tím příliš nezabývali, a já sám jsem se postupně vrátil k tiché rezignaci.

Z přesvědčení, že ruce mohou zcela nahradit mozek, mne vyvedla až drobná příhoda na konci jedné noční směny. Čistil jsem nabitě akumulátory natěsnané na pásu a pokládal si na ně malý plastový kanystr s benzinem. Protože jsem se nechtěl zdržovat přeléváním benzínu z velkého plechového kanystru do malého plastového, postavil jsem si na řadu akumulátorů plechový kanystr. Okamžitě došlo k elektrickému zkratu, póly akumulátorů se roztekly a já se probudil z polospánku. Podle mého kolegy, kterému se to už také kdysi stalo, nedošlo k výbuchu pouze proto, že v plechovém kanystru bylo velké množství benzínu, který se nestačil tak rychle zahřát... nevím. Možná, že všechno bylo úplně jinak a Franz Kafka, který se v nebi zabývá pojišťováním strážných andělů, přeřadil po této události toho mého do rizikovější skupiny.

Na jeden svůj *mikrospánek* jsem dokonce hrdý, protože jej považuji za světový unikát. Probral jsem se z něj ve chvíli, kdy jsem cestou z noční směny míjel obchodní dům Kaufland... ne za volantem auta, což by dokázal každý trouba, ale na kole.

I když s tím už nikdo příliš nepočítal, *digitalizace* se nezastavila ani před branami Akumulátorky. Prapůvodní roboti z masa a kostí (homo robotikus robotikus) byli postupně nahrazováni svými rychlejšími, preciznějšími a hlavně levnějšími verzemi z kovu a plastů. Do té doby se *seřizovači* vedle seřizování jednoduchých strojů a přístrojů zabývali hlavně rozdělováním práce mezi dělníky a dohlížením na ně. Ale s přibývajícím množstvím elektroniky a klešajícím počtem lidské obsluhy linky nastaly těmto zručným mechanikům zlé časy, protože k této pro ně nové činnosti byli často jen zběžně zaškoleni. A tak špatně seřízená *hladinoměrka elektrolytu* vyřazovala všechny akumulátory, takže ji zapojovali jen ve chvílích, kdy kolem procházel nějaký šéf. Zátky na víku byly buď nedotažené, nebo chyběly vůbec (což vyřazená kontrolní čidla nemohla zaregistrovat) a to všechno dovedně maskovaly křivě a přes sebe nalepené samolepky. Zoufalý seřizovač často rezignoval na svou práci a pomáhal likvidovat dělníkům *na ocase* spoušť, kterou po sobě zanechávaly špatně seřízené stroje.

Jen velmi ztěžka a pomalu se všechno vracelo k normálu. Ubývalo případů, při kterých seřizovač, místo aby několika kliknutími myši *přepóloval* zkoušečku z akumulátorů s kladným pólem nalevo na akumulátory s kladným pólem napravo, raději celý přístroj rozebral a znovu složil stranami obráceně.

Ano, posmívejme se jim, protože byli opravdu směšní. Ale když dnes, po mnoha letech, řeší naši Velcí Kormidelníci nějaký starý administrativní problém, který by se dal snadno, rychle a hlavně lacino vyřešit digitalizací, *vyřeší* jej zpravidla masivním navýšením velkého počtu nových úředníků (zřejmě také nepříliš *počítačově gramotných*). Je mi z toho úzko.

Jednoho dne jsem byl, stejně jako všichni mí spolupracovníci, obdarován výpravnou knihou oslavující sto let výroby akumulátorů v našem městě, knihou plnou nádherných ilustrací a ještě nádhernějších předpovědí rozvoje na minimálně dalších sto let. Ale sotva na ní zaschla tiskařská čerň, bylo nám oznámeno, že pro velký úspěch našich výrobků a zvýšení poptávky na tuzemském i zahraničním trhu bude výroba akumulátorů italským majitelem přenesena do jeho vlasti.

Nastal postupný útlum výroby, počet dělníků, po desítky let téměř neměnný, bylo třeba radikálně snížit. První přišli na řadu alkoholicí, kteří předešlou stovku let před tím nikomu nevadili. Ti *nejotrsljší* z nich se na dílně pohybovali po léty prověřených trasách mezi rozpitými lahvemi piva, umístěnými na strategických místech. Jednoho dne byli bez varování *obejiti* (šlo se na jisto), bylo jim přikázáno fouknout do alkoholového testeru a dáno na výběr, zda sami podají výpověď dohodou, anebo budou vyhozeni pro hrubé porušení pracovní kázně. Ve druhé vlně je za méně dramatických okolností následovali ti, co byli často anebo dlouhodobě nemocní.

Ty to máš dobrý, řekl jsem jednomu ze svých kolegů, *jsi vyučený frézař, vrátíš se ke svému řemeslu...* Poučil mne, že po čtvrt století stráveného na lince je úplně jedno, jestli se někdo vyučil soustružníkem, zahradníkem anebo holičem. *To, co jsem se učil, už dělají automaty, desetkrát rychleji a přesněji. Ručně se frézují už jenom složité kusové zakázky... a to bych nezvládl.*

Naštěstí si Akuma najala *personální* firmu, specializovanou na odbornou pomoc lidem, kteří přišli o práci. Dokonce nás zdarma vybavili podrobným manuálem, jak se k této nové situaci postavit. Obsahoval spoustu užitečných rad, na které bychom sami určitě nepřišli, například že ztrátu zaměstnání (v době počáteční krize a často pár let před penzí) nesmíme chápat jako újmu, ale jako novou příležitost najít si zajímavější práci, která nás bude více naplňovat.

„No...možná zítra...“

Za okny pláče déšť a jeho slzy stékají po potměných sklech oken. Otevírám oči a v šeru se vynořují zvolna stíny, které mi pomáhají si uvědomit, kde to jsem. Prudké otevření dveří a světlo, které proniklo jako ostrý meč do místnosti, mě vrací do reality. Ano... jsem v blázinci! Oddělení je sice „otevřené“ a prohlašuje se za „psychoterapeutické“, ale já vím, že je to prostě blázinec!

„Tak, pánové, vstáváme!“ hlas sestry Moniky je sice hedvábně zabarvený, ale nekompromisní.

Takže budíček! Světlo zářivek zalije pokoj. Je to třílůžák. To je na blázinec docela luxus. Po příjmu jsem byl na šestilůžáku. A ještě na zavřeném oddělení. Se svými dvěma spolubojovníky se soukáme z postele ven. Jirka a David. Tak se jmenují. Za těch několik dnů, co jsme spolu, už toho o sobě víme až až. Jirka má „ócédéčko“, kontroloval doma pořád, jestli zamknul dveře, až nebyl schopný vyjít ven. David taky moc nevycházel, má prý strach z lidí, má problém si dojít na nákup. Když vejde do obchodu, stáhne se mu krk jako v oprátce a musí vyběhnout ven. A já? Mám stavy paniky. Proč? To nevím. Mám představu veliké chlupaté opice, která číhá na různých místech a na jednu mně skočí na krk a začne mě škrtit. Ale tady na oddělení není, asi se mně ji podařilo oblafnout a ona o mně neví. Takže psst!

Po ranní hygieně se šinu do jídelny na snídani. Čerstvé rohlíky a šunkový salám nejsou k zahoezení, ale čaj a bílý kafe připomínají vývar něčeho zatuchlého.

Fronta na ranní léky – nezapomeňte si lžičky a pití!

A v půl deváté ranní komunita. Tři čtvrtiny útvaru, který vzdáleně připomíná kruh, zabírá přes dvacet životních ztroskotanců, zbytek doplní personál (o eventuálních „ztroskotancích“ mezi nimi informace nemáme). Po zdrav, datum, přivítání nových členů.

„Já jsem Marta...“ těžce polyká jedna z „těch nových“. Taková utrápená šedivá myška! Ani se nedivím, že je tady. Připomíná mi jednu dávnou spolužačku, kterou doma šikanoval její otec. Chodila do školy v obnošených šatech, takže se stávala i tam terčem posměšků a teroru. Myšlenky se mi zatoulaly do minulosti, takže jsem vypustil zbytek sezení.

„Chceš vycházku do města?“ strčil do mě vedle sedící Jirka. Probírám se ze vzpomínek a uvědomuju si, že na mě přišla řada v „kolečku“ hlášení vycházek.

„Jo... jo... do večere,“ rychle vyhrknu.

Rozvrh oddělení mně přikazuje práci v dílně, tedy nastává tzv. pracovní terapie. Tato činnost, jak praví denní řád, má údajně rozvíjet naši kreativitu, cílevědomost, schopnost soustředění a podobně.

Jednou z prací je stříhání molitanu pro náplň do polštářků. Nikdo mi dosud nevysvětlil, jak tato činnost rozvíjí to uvedené.

Skupinová psychoterapie jako vrchol našeho snažení nás oblažuje každý všední den. Kroužek přece jen o dost menší než ten komunitní. Terapeut Pavel a terapeutka Míša zaujímají už svá místa a sledují nás osm členů skupiny ostřížím pohledem. Co z nás asi vypadne dnes?

„Honzo, nechcete nám dnes něco povědět o vašem vztahu s manželkou nebo o konfliktech v práci?“ osloví mě náhle Pavel. Do krku mně skočí knedlík a začne zvolna bobtnat.

„Ne, ne... rozhodně nechci,“ těžce vyrazím ze sebe. „Teď to nepotřebuju, jsem v pohodě!“

„Vážně?“ zapochybuje Míša. „Všimla jsem si, jak sedíte schouleně na židli a poklepáváte pravou nohou.“

„No... to je jen trochu zima, je tu chladno,“ odpovím.

„Chladno? Na teploměru je 24 stupňů,“ namítne Pavel.

„No, já jsem už od malička zimomřivý,“ odbývám jeho námitku.

„Jak myslíte...“ řekne Pavel a obrátí se k Davidovi. „A co vy?“

„Tak jo...“ řekne na to David a začne líčit svůj životní příběh.

Oddychl jsem si, že jsem uhájil své „životní teritorium“. Stahuju se do sebe, Davida už ani neposlouchám. Malý skřítek ve mně začíná vrtat do mé hlavy. Neměl jsi přece jen mluvit? Kdy začneš řešit své problémy? Jo, asi jo, ale ne teď, potřebuju se zklidnit, hodit do pohody, pak to půjde samo.

„Tak co řeknete k tomu, co tu David povídal, co se ve vás dělo?“ vytrhne mě terapeut opět z mého rozjímání. Nemám o ničem páru, ale vím, že mi to jen tak neprojde.

„Cítím naději a myslím si, Davide, že to zvládneš,“ hodím do prostoru neutrální větu. Tentokrát to prošlo. A až do konce sezení nikdo neotravuje.

Pískání couvajícího nákladáku sděluje radostně, že nám přivezli oběd. Radost mi ovšem zkazí, že kvalita jídla se vyrovná čaji a kafi ze snídani. Ale snad si dám něco lepšího odpoledne na vycházce do města.

Nejdřív ale musím přetrpět ještě muzikoterapii. Dnes nemusíme hrát na nástroje, bude poslechovka. Uložím se do příjemné polohy, zavřu oči, zaslechnu ještě zvuk houslí a dál už nevím. Zatřesení ramenem mě vzbudí ze sladkého spánku. Nevím nic, takže nesdělím, co se ve mně dělo. Zase mi to prošlo!

Spěchám do města. Moje opice mě zřejmě venku přece jen vyčíhala a začíná mi jít po krku. Vzpomenu si na dýchání, které na oddělení nacvičujeme – nádech do břicha, prodloužený výdech při lehce pootevřených rtech. Zkousím to znovu a znovu. Na opici to zabralo. Pak už vcházím do cukrárny, kde si dám kafe a pět zákusků. Konečně něco dobrého!

Díky zákuskům sním z večeře jen kousek, spolknou večerní léky a zajdu si na relaxaci a nácviky dýchání. Přece jen se zdá, že to k něčemu je.

Na televizi nejdu. Báby koukají na Ordinaci v růžové zahradě a baví se problémy, které tam postavy prožívají. Mají toho snad samy málo? Zalezu do postele a čtu si. Moc ale nevnímám, vrací se mi myšlenky na skupinu. Měl jsem konečně mluvit? Ale ne! Potřebuju se zklidnit, pak půjde všechno hladce.

V deset se na pokoji zhasíná, oknem nakukuje měsíc a já slyším, jak se ptá: „Tak co, kdy už začneš své věci řešit?“

„Jo, jo, budu, jen se potřebuju pořádně vyspat,“ choulím se pod deku. „Pak to začnu řešit... no, možná zítra... pozítří...“

...

Dny mi splývají v jeden obrovský, nepřehledný chaos. Dávat si pozor na dlouhé rukávy, i když je přede dveřmi duben a poslední tři měsíce mojí povinné školní docházky. Tuhle roční dobou už bych běžně ve své nově získané koketnosti a díky největšímu košíčku podprsenky ve třídě chodila skoro polonahá. Jen kdybych se nebála, že to někdo uvidí. Plán je jednoduchý, vložit všechnu svojí zbylou sílu a snažit se být neviditelná. Hlavně před ní.

Je to sotva čtrnáct dní, co se vrátila. Sotva pár týdnů, co jsem zjistila, že tenhle kluk není moje spřízněná duše a životní láska. Zase. Abych vyrovnala skóre v tomhle vesmírném šílenství, začala jsem si s klukem o deset let starším, než jsem já sama, a směle mu potvrdila, že osudných 15 let už jsem oslavila minulé léto. Což mu přidalo na kuráži. Mně na panice. Přeci jen to s ním bylo rozptylení, z nudy, nebo abych ukázala, že mě přeci rozchod s tím blondákem z Domažlic nijak nerozhodil a udržela jsem si svoji dobrou pověst.

Máma byla tenhle rok v léčebně v součtu víc jak půl roku. První večery, co byla pryč, jsem se bála, že přijde ke mně do pokoje a bude dělat to samý, co mojí mámě její nevlastní otec. Tenhle byl taky nevlastní. Můj nevlastní. Máma si ho vzala přesně před devíti lety a já nastoupila místo do výběrové třídy v okresním městě, do vesnické devítiletky, kde jsem neznala vůbec nikoho. Ale dostala jsem konečně vysněného psa. Fenu. Starší brácha taky. Za půl roku mi ji sebrali se slovy „granule jsou moc drahý, musíme dát jednu čubu pryč a ta tvoje je úplně blbá“. Bylo mi sedm.

Nikdy to neudělal. Ale nechal svýho uchýlný kamaráda, aby si mě prohlížel, jak čokoládový dort s dvojitou šlehačkou navrch. Taky ho nechal občas olíznout trochy polevy. Ale toho hezkýho pětadvacítníka, co spolu pracovali, čekával na mě každý čtvrtek v parku za školou a já zjistila, jaký to je se rozpouštět klukovi v náručí, málem přizabil. Svět je hold plný ironie. Bože, jak ten to umě!l!

Asi nejdelší doba, co byla máma v léčebně, byla tuhle zimu. Nebo spíš podzim, zima a jaro. Navštívit jsme ji byli jen jednou. Nikdo o to moc nestál. Máma tam vypadala spokojeně.

Překvapovalo mě to čím dál tím víc. Nakupoval, vařil, uklízel, připravoval svačiny a staral se, jak si to od mámy ani nepamatuju. Z překvapení mě

vytrhávaly jen ty výprasky. Nikomu jsem to neřekla. Nikdo si nevšiml těch tmavomodro-fialových stínů, co se mi rozsypaly kolem celého oka a půlky pravé tváře. Nešli umejt. Neřekla jsem pravdu ani doktorovi na fyzioterapii, který mi rovnal krční páteř.

Zase to začalo. Netrvalo to ani pár hodin a už se hádali. Netrvalo to ani pár dní, kdy se přidaly k tichým výpraskům od něj hlasité scény od ní. Plné ponižování, trestů a vyhrožování. To, že by bylo lepší, kdybych se jí vůbec nenarodila, že se stejně hádají jen kvůli mně. Scény, po kterých jsem se bála usnout ze strachu, že mě opravdu zabije, jak každý den vyhrožuje. Do školy jsem začala dostávat plesnivý chleba, scvrklý jablka a padla na mě celá péče o mladšího bratra a domácnost. Vařit večere, žehlit montérky, vysvětlovat hospodářce v jídelně, že naši ty obědy určitě tenhle týden zaplatí, že čekají jen na alimenty od mého táty, a vyrovnat se s tím, že na intr mě nepustí. Nikdy. Nechávat si slzy až na večer, kdy všichni spí, a mě zrovna nepřemlouvá k sexu po telefonu bráchův nejlepší kamarád.

Výhodou je, že se máma nebaví s mým biologickým otcem. Můžu tak každý druhý víkend jezdit do Budějovic za svým novým klukem. Je o čtyři roky starší. Zavolal mi a zeptal se mě, cituji: „jestli bych s ním nechtěla zkusit být šťastná?“ No jasně, že chci! Navíc má prý klíče od bytu mého staršího bráchy, co je na služebce v Německu. V poledne další den mi poslal zprávu, že je mu to líto, ale miluje svoji bývalku. Nikomu to neřeknu. Dozvědět se to brácha, zabije nejdřív jeho a pak mě. Dozvědět se to máma, zabije jenom mě. Nadvakrát.

Tátova přítelkyně mě vzala k doktorovi pro prášky. Nikomu jsme to neřekly.

Domluvili jsme se, že sice miluje bývalku, ale sex spolu můžeme mít i tak. Je to tak jednodušší. Nejsem si jistá pro koho.

Máma se zhoršuje. Už zase jenom leží na gauči. Kouká na televizi a jí. Bez mojí pomoci se ani nevysprchuje.

Nesnáším to. Zároveň bych dala všechno, co je mi v životě milé, za moji starou mámu. Za takovou mámu, co jsem měla jako malá. Co na nás s bráchou ječela v jednom kuse, soudila se věčně s tetou, vařečku nenechala vychladnout, ale já věděla, že mě i tak, svým vlastním, lehce zvráceným způsobem miluje víc, než nenávidí. Teď zbyla jen ta nenávist.

Uložila jsem ji do ložnice. Sesypala ten správný mix léků na uklidnění, jak mi napsal na papírek její psychiatr, a šla si dát panaka slivovice, co máme ve špajzu a teče u nás doma proudem. Tentokrát jsem ji během záchvatu přeprala a neschytala jsem žádnou pěst, ani tím kamenem mi nic neudělala. Nikomu to neřeknu. Stejně by mi to nikdo nevěřil.

Je čtvrtek. Máma a otčím mě volají do kuchyně a mladšího bráchu posílají na dvorek, hrát si na písek. Chtějí ukázat zápěstí na obou rukách a řeknou jen jednu větu: „Ještě jednou!“

V kalendáři nad postelí si černou fixou kroužkuju datum. Datum, kdy to skončím.

Šofar

...zněly tóny dávných věků
dušný vokál, hrob a stín
třesk a nátisk kůží měchů
lesních rohů, okarín
ponorem hvězd dávných časů
úchyt v tmách se probouzel
průhonem cest mléčných pásů
zvuk polnic i vuvuzel
v zákopech dnů mřelých vleků
strhaných strun věčných zel
zněly tóny dávnověku
bez patosu, bez kouzel...

Bajkalanky

Omul, ó mul na Bajkalu
sníh a síhů celá hejna
led zasvěti Tě do tajů
z hlubin vranka neochvějná

Burunduk u kolčavy
pěnišník a vůně střemchy
sarma karmu pozdraví
bajkalky a holoměnky

Oko luny jeseteří
jas úplňku, tep aorty
svou moc tají, v svou moc věří
nach rudé rtěnky na mé rty

Mník s mřenkou se kamarádí
i něrpa je náš kamarád
zrychlený dech zátok hadích
s pŕvabem něvských maškarád

Platoniáda

Bolo hmlisté ráno.

Martin sa pomalým krokom prechádzal po meste. Oprotiidúci chodci sa pred ním vynárali ako bábky zo zákulisia sprevádzané „tleskotomú topánok na čadičových kachličkách. Všimal si ženské tváre. Plávali ako pestrofarebné medúzy v opare sychravého dňa. Niektoré ho obišli s nevšímavou ľahostajnosťou. Sem-tam sa stretol s úsmevom. Bol zrejme podmienený sympatiami, ktoré mu takto vyjadrili, ale možno aj sebavedomím ohľadne dokonalého chrupu, ktorým sa väčšina žien hrdí a stále si ho udržuje napriek neutešenému stavu v zdravotných poisťovniach. Alebo im majetný priateľ uhradí všetky s tým súvisiace výlohy, aby sa potom mohli vycierať na všetkých chlapov okrem neho.

Martin poznal nežné pohlavie veľmi málo. Ale keď spolužiaci pri pive zratúvali počet dievok, ktoré neodolali ich nástojčivej žiadostivosti, suverénne rozprával o černovláskach, blondínkach a hnedovláskach ako Viliam Dobyvateľ o pokorených anglosaských kniežatách. A hoci mal pramálo skúseností (okrem vrúcnych bozkov so študentkami pri oslave narodenín a menín), podvedome vedel, čo je netaktné. Napríklad keď povie slepec, že je dievča krásne, hluchý, že má lahodný hlas, že je chlap do nej blázon a má túto nemilú diagnózu uvedenú v zdravotnej karte. Ale jednu vec jednako nechápal. Prečo chce každá počuť, že je jediná na svete, hoci sa môže každá presvedčiť, že to nie je pravda. Pravda? Akumulované skúsenosti známych potvrdzovali, a vedel si to psychologicky zdôvodniť, že láska je len akási eroticko – citová preexponovanosť, v ktorej prehráva ten, ktorý je preexponovanejší. Je zaslepenou cestou do manželského duelu najmä vtedy, ak frajer videl svoju frajerku cez ružové okuliare občasných stretnutí, ktoré prebiehajú podľa vopred dohodnutého scenára. Až kým sa neprejaví večný zákon rozpadu. Vtedy sa muž dostane do šatníka obnosených kabátov alebo do archívu obohraných platní. A potom je ľubosť ako smietka, ktorá ti padne do oka. Zbavíš sa jej, až keď sa vyplačeš. Niekedy je žiaľ neskoro a tešiť sa priskoro, keď sa neopatrnosť či nedostatočná erudovanosť pri pohlavnom akte úspešne podieľa na raste svetovej populácie.

Všetci sme raz milovali. Slávni aj bezvýznamní, boháči aj chudobní. Van Gogh si dokonca z lásky odrezal ucho. Jeho najväčším prínosom pre ďalšie generácie je dôkaz o tom, že odrezat si ucho z lásky na ženu nijak nezapôsobí. História potvrdzuje, že omnoho osožnejšie je si neubližovať ale radšej, napríklad, vykopať studňu lásky. Tá je aspoň k niečomu, ale prestrelené hlavy sklamaných môžu poslúžiť iba ako zaujímavý objekt pre odbornú lekársku pitvu a zvyšok tela ako súčiastková základňa pre poslucháčov

fakulty medicíny. Závete nešťastne zamilovaných sú často podnetným materiálom pre psychológov. Samovrahovia by si mali však uvedomiť, že ak nepochybniteľne nešpecifikujú presné rozdelenie majetku medzi dedičov a závete nie sú notársky overené, zalúbení väčšinou takéto veci nedomyslia do konca, pozostalosť sa stáva predmetom rozvláčných súdnych konaní. Utopenci zasa narobia starosti záchranárom, a preto je najohľadupľnejšie skončiť so životom v plytkých vodách rekreačných bazénov. Bezduchú telesnú schránku poľahky objavajú hysterické plavkyne, ktoré zmobilizujú celú halu, a po jednoduchom určení totožnosti sa dotyčnému dostane dôstojného pohrebu. Skok z balkóna si treba vopred rozmyslieť. Pri voľnom páde, keď sa naplno uplatní gravitačná sila, je už neskoro. Zem v tomto prípade neprejavuje žiadnu sústrasť a nerešpektuje pud sebazáchovy, ktorý sa, i keď oneskorene, prebudí u padajúceho pri lete vzduchom. Podrezanie žíl je často len manifestáciou polovičateho rozhodnutia rafinovane načasovaného na príchod rodinných príslušníkov, ktorí sebevraha zachránia, pokiaľ mu nejdú zle hodinky alebo nedôjde k neočakávanému zdržaniu návštevy. Martin takto premýšľal, pokiaľ ho z týchto chmúrnych a ako určite uznáte aj morbidných dúm nevyrušil kamarát.

„Nazdar! Chodíš ako bez duše!“ riekol.

„Ahoj, Ivan. Čo máš nové sa ťa ani nejdem pýtať, pretože mi ako zvyčajne odpovieš – ujde to,“ odvetil Martin.

„No, vieš, páči sa mi jedna baba a tá určite neujde, pretože pracuje ako servírka v Kotve. A dnes má smenu.“

„No, to som zvedavý na ten zázrak,“ povedal Martin a ani ho nebolo treba „popchíňať“, pretože cítil, že ide minimálne o manekýnku alebo Miss sveta nešťastnou zhodou okolností pripútanú okovami služobných povinností v zadymenom bare postavenom v štýle architektúry socialistického realizmu.

Keď došli na miesto určenia, usadili sa na jednu zo stoličiek, ktoré ovenčovali vnútorný priestor. Odtiaľ sa vynášali nápoje rozličného druhu a konzistencie. Martin si okamžite všimol dievča, o ktoré ide a jednoznačne identifikoval, že je to skutočne výstavný kus. Prvý dojem bol rozhodne dobrý a tento evokoval reťazec ďalších vnútorných pocitov, ktoré takmer viedli k ejakulácií.

„Tak čo povieš?“ spýtal sa Ivan.

„Nemám slov,“ odpovedal Martin a zrakom sa vpíjal do jej mladej tak krásne sformovanej postavy s kyprým poprsím, tmavými zvlnenými vlasmi a tajomnými melanchóliou zastretými kukadlami. Podobnú eufóriu nezažíval iba on ale aj veľa ďalších hostí, z očí ktorých sa zračilo rukolapné priznanie, že tu tiež nie sú úplne náhodou. Bola to symfónia snáh najrozličnejšie-

ho druhu smerujúca k tomu istému cieľu, pochabá túžba túto ospevovanú a tak ťažko dosiahnuteľnú kočku zbaľiť. Jednoducho povedané, bolo to silné kafé. A pretože bolo silné, vyžadovalo i mocnú vzpruhu. Martin si dal poldeci čerešňovice, čerešňovice len preto, lebo to bolo najlacnejšie pálené v tejto kaviarni druhej triedy s prvotriednou čašníčkou. Po n-tom posilovači hovoridiel mu už jazyk vôbec neslúžil a len tak s preskleným pohľadom civel na Mirku. Jej meno sa dozvedel vďaka tomu, že v rámci reresťrojky ho mala spolu s priezviskom na visačke pripnuté v oblasti pre chlapov veľmi inšpirujúcej. Zostal do záverečnej.

Nasledovala mučivá noc. V duchu si predstavoval šoty tých najmastnejších scén, objímal ju, maznal sa s ňou a ona sa mu naplno odovzdala, privádzala ho do traumy, ktorá sa striedala s polobdelým stavom. Nesmierna túžba z neho prekypovala a napokon aj vytryskla.

Keď sa zobudil, cítil, že je vrytý v ňom, nezmazateľne, navždy a nekonečne hlboko. A on by sa tak rád do nej ponoril a rozčeril hladinu jej tajomstva. Vtedy ešte nevedel, že milovať cez poznanie je viac ako milovať cez ošial, netušil, že mať rád je viac než stať sa otrokom vlastnej hypotetickej predstavy, ktorá zväčša nezodpovedá realite.

Otec bol ráno doma. Hneď vytušil, že niečo s ním nie je v poriadku. Martin mu spomenul, že bol deň predtým v Kotve, a na veľké prekvapenie zistil, že otec vyučuje Mirku a jej vedúceho angličtinu. Otec pripísal jeho badateľne nerovnovážny stav tomu, že si s kamarátmi trošku viac vypil, a Martin bol rád, že nezistil jeho skutočné pohnútky. Akoby sa obával, že ho bude usmerňovať v tejto záležitosti výlučne súkromnej alebo nebudaj dá do chodu mašinériu ovplyvňovacích procesov, ktoré by síce mohli viesť k želanému výsledku, ale pre Martina by to bola krutá zrada obyčajného bojovníka svojim vlastným veliteľom.

Prvý mesiac

Hneď v ten deň si Martin opäť sadol na nenápadné miesto pri bare. Miesto bolo síce nenápadné, ale očividné bolo to, že na ňom presedel každý deň od chvíle otvorenia kaviarne až do večernej finančnej uzávierky. V stave so sotva zrozumiteľnou artikuláciou Mirke povedal, že je žiačka jeho otca. Nevedel, či ju táto skutočnosť ovplyvnila priaznivo alebo nepriaznivo. Tak alebo onak, pohotove sa ho opýtala, či majú v sobotu angličtinu. Odpovedal, že nevie, ale že ju včas upovedomí. Vtedy ešte netušil, že táto výmena informácií, ktorá bola pre neho taká nepodstatná, bude ich jedinou normálnou formou komunikácie.

Druhý mesiac

Celý čas bol verbálne nespôsobilý. Stal sa hnaným súkolesím platonického mechanizmu, čoraz viac sa vnáral do sveta snov, v ktorých vládla ONA!

Nedokázal zo seba vydať ani len jedinú holú vetu, nieto ešte vetu rozvitú, okrem objednávky na konzumáciu alkoholu a pokynu na konečné zinkasovanie.

Tretí mesiac

Stal s z neho absolútne mlčanlivý cititeľ. Na vyjadrenie svojich želaní používal posunkovú reč. Prstom ukázal na poldecák, čím naznačoval, že ho chce naplniť a zdvihnutím dvoch prstov ruky demonštroval svoju dobrú vôľu zaplatiť a vzdialiť sa. Čím viac v jeho mysli Mirka rástla, tým viac sa umenšoval ako mních pred svätým obrazom obsahujúcim akési neostré kontúry jej skutočného bytia, nejasné a rozmazané, pred ktorými si klakal s pocitom úplnej odovzdanosti. Týmto dosiahol asi toľko ako osviežovač vzduchu v poľnohospodárskom objekte na ustajnenie dobytku.

Štvrtý mesiac

Martin zatúžil urobiť niečo veľkolepé, čo by úplne a natrvalo zmenilo tento nepriaznivý kurz. S donquichotovskou vznešenosťou a s úprimnou túžbou po naplnení ideálov stredovekého rytiera, neovplyvnený poučením z krízového vývoja a s trubadúrskou oddanosťou, sa rozhodol, že napíše Mirke rozprávku. Skoncipoval ju hneď v tú noc tešiac sa, že ohúrená slovným žonglérstvom a očarená hĺbkou myšlienky sa mu hodí okolo krku hneď pri vchode do kaviarne. Po odchode zo zamestnania ju sledoval, ako unavene kráča na zastávku zmorená neustálym pobežovaním od stola k stolu a otrávená aspoň stotridsiatimišiestimi pozvaniami na rande. V podchode smerujúcom na stanicu ju napokon dostihol, z vnútorného vrecka koženej bundy vytiahol obálku. Srdce sa mu rozbúchalo ak zvon uvedený do činnosti pološialeným zvonárom, ktorý má zaľúbenie vo vysokých kmitočtoch. Podal jej rozprávku so slovami:

„Toto je pre teba.“

Mirka sa na okamih zastavila, obálku prevzala a unavene vyriekla:

„Mám chalana a máme sa radi !“

Hoci si Martin nebol istý, že či nejde len o obranné kliše, v tom okamihu prežil tisíc smrtí. Akoby podstúpil kremačný proces zaživa pri teplote termojadrovej reakcie, stav totálnej atomizácie a rozpadu. Prial si, aby jeho telo roztrúsili po cintorínoch padlých mučeníkov lásky. I keď si myslel, že tento okamih zaiste neprežije, po príchode domov si lahol, ráno sa prebudil a v tvorivom vytržení zložil skladbu s príznačným názvom „Zbohom barom.“

Piaty mesiac, dvanásť deň v mesiaci.

Presvedčil sa, že Mirka má naozaj frajera. Najprv sa na neho hotoval, ale potom sa rozhodol v praxi si overiť Gándiho teóriu pasívnej rezistencie, alebo Tolstého filozofiu založenú na princípe neprotivenia sa zlu násilím. Svoj protest praktizoval, že neprevracal do seba poldecáky vodky, ale s pocitom

krajného znechutenia popíjal už hádam dvanásť Coca-Colu. Mirku to nijak nevyviedlo z miery, ale Martinov tráviaci systém áno a na opätovné navodenie rovnovážneho stavu jeho hrubé črevo využívalo análny otvor. Po tomto sklamaní sa navždy dištancoval od pacifistického hnutia.

Ďalšie obdobie prebiehalo pokľudne, bolo chudobné na vonkajšie udalosti. V Martinovej duši však bili divé blesky, vládol neľútostný víchor a zemetrasenie. Zronené a ubolené srdce krvácalo na kalvárii, divá riava evokovaná emocionálnou nerovnováhou v ňom roznecevala túžbu vyrovnať sa s týmto neutešeným stavom. Dohnala ho do myšlienkových rezonancií a pochmúrnych filozofických úvah. Táto trúchlohra sa prejavovala tak, že apaticky drepel na koženej otáčavej stoličke, ktorá občas zaškrípala, keď vykonal inštinkatívny pohyb rukou smerom ku spotenému rozkroku. Tento náznak neprirodeného uvoľňovanie sexuálnej energie, ktoré do dôsledku praktizoval vo chvíľach sihoty vo svojej prázdnej kutici, ho na druhej strane dobre pripravil na vojenskú službu v československých ozbrojených silách. Ale aby som k nemu nebol nespravodlivý a jeho súženie neposudzoval len z hľadiska fyzických potrieb – rozprávka, ktorú daroval Mirke, ho vystrelila na čarokrásnu dráhu hry so slovom. V poli príťažlivosti jej ženského mechanizmu začal skladať verše a písať prvé miniatúrne prozaické útvary.

8. mesiac dvadsiaty šiesty deň deväť hodín pätnásť minút a dvadsaťdva sekúnd.

Kaviareň bola úplne prázdna. Mirka umývala riad a Martin sedel pri bare. V prítomí, ktorým sem-tam prebleslo svetlo okoloidúcich automobilov na výpadovke lemujúcej celý reštauračný komplex, sa náhle Martin odblokoval a pateticky vyslovil tú vetu, ktorá je pre ženy taká dôležitá ale často i chlapmi sprofanovaná: „Milujem Ťa!“

V tom momente prestala so svojou obvyklou rutinnou činnosťou, ktorú pravidelne vykonávala po ukončení chodu prevádzky. Urobila pár krokov a obďaleč v čelnom priemete asi jeden a pol metra od pravého pultu zastala.

„Neverím,“ odpovedala.

„Mirka, anciáša, ver mi. Veď žížnim iba po tebe. Nerob zbrklé závery,“ reagoval na jej pochybnosti Martin.

„Neverím,“ zašveholila.

Melodika tohto slova však už pripomínala zvuky, ktoré vylúdi dýchavičný flautista pri ukončení technicky náročnej pasáže. Jej hlas mu učaroval. Snáď každý, kto prežil bláznovstvo platoniky, pochopí, že Martin sa náhle ocitol v ozajstnom rozprávkovom svete, kde žijú dobrí trpaslíci, víly a princezné.

„Zdolám kvôli tebe trojhľavého draka. Jedna hlava bude jazyková, druhá literárna a tretia hudobná“, vyriekol Martin s pátosom.

Mirka chvíľu premýšľala a potom so zanovitosťou a už vôbec nie v intenciách romantiky zo seba vyrazila:

„Neverím!“ pričom dupla svojou drobnou nôžkou o podlahu. Pre Martina to bol povel na útok, zatrúbenie poľnice. Zviezol sa zo sedačky a chystal sa prekročiť zakázané pásмо, do ktorého smel vojsť iba službukonajúci personál. Mirka sa preľakla a zdesene ufujazdila do zložitého labyrintu chodieb vo vnútornom trakte budovy.

Na druhý deň

Po prirodzenom úbytku alkoholu v krvi, ktorý mu v priebehu dopoludnia vyšumel z hlavy, sa snažil usporiadať si myšlienky. Márne. Boli rozlietané ako úbohé vtáča násilne uväznené v klietke, rozstrapatené ako perie vrabčičiaka, ktorého znenazdajky napadol dravec. Prechádzal sa po námestí uvažujúc nad razantnou zmenou stratégie a taktiky. Predstavoval si, ako vstúpi do Kotvy a frontálnou inváziou si nadobro a úplne podrobí Mirku, ktorá transparentne podpíše kapituláciu v podobe sobášneho listu. Ale čo náhoda chcela, na to nebol pripravený. Zrazu ju zbadal, ako pokľudne cupitá pod laubňami priamo oproti nemu. Pred zrakom sa mu zotmel. Z intimity jeho úvah vystúpila zhmotnená idea, približovala sa k nemu, sľaby ho chcela vyskúšať, či v neľútostnej realite pred ňou obstojí. Na čelo mu vystúpil studený pot, jazyk mu oťažal a roztriasol sa, akoby bol v kritickom stave, pred ktorým je nemohúca aj moderná lekárska veda. Obaja ako na povel zastali. Martina nenapadlo nič duchapľnejšie než sa opýtať:

„Kam valíš?“ a aj túto formálnu vetu zo seba vydal len vďaka tomu, že mu asi pomáhali všetky priaznivo naklonené nebeské voje.

„Idem si dať opraviť hodinky!“ odpovedala Mirka.

„A idú odpredú či odzadu?“ pokračoval Martin. Trošku sa netrafil do kontextu rozhovoru, ale zjavne sa vyplavilo na povrch to, nad čím tak sústredene v bare premýšľala.

Nedbanlivo sa pozrela na ciferník a skonštatovala:

„Teraz už len stoja!“

„No, to je v prípade hodín vážna porucha. Časomiera je v tejto hektickej obe taká dôležitá!“ zafilozofoval Martin a debatu dokončil:

„Tak sa maj!“

Mirka pokračovala v ceste a Martin ju sledoval v rozpoležení, ktoré dobre vystihuje slovenské príslovie: „Ako by doň hrom udrel.“ Díval sa na ňu, až kým sa úplne nestratila v dave ľudí, ktorí sa v pracovnej dobe snažili zohnať ťažkodostupný úzkoprofilový tovar z krajín za železnou oponou.

Zoči- voči problémom

Láska je úžasná vec. Martýri v jej mene umierajú, pokrytci ju zneužívajú, prostitútky na nej zarábajú, realisti ju berú s nadhľadom, pesimisti

v ňu neveria a optimisti dúfajú, že ešte snáď príde. A žiaci kvôli nej opakujú ročník. Zápočet z lásky je úbohým fikciou, ktorú žiadna univerzita, hoci aj humanitného zamerania, doposiaľ nepojala do koncepcie študijných osnov. Taká je pravda a takou zaiste aj navždy zostane. Martina táto skutočnosť postihla úplne nepripraveného. I keď sa snažil oddalovať termíny skúšok, bolo to len akési provizórium, ktoré raz zákonite muselo prerásť do obrovských ťažkostí, úmerných času strávenému na voľnobeh v bare. A naozaj! Na leto mu zostali tri najťažšie ročníkové predmety a okrem toho ho čakalo verejné sústredenie absolventov v Prešove. Musel ho povinne podstúpiť, i keď bol vždy odporca organizovaného teroru. Pred odchodom do Prešova posledný krát uvidel Mirku na zastávke. Fluidum, ktoré z nej vyžarovalo, ho po celý čas odlúčenia živilo túžbou po lahodnej maškrte ukrytej v lákavom obale neopísateľných a nádherných farieb. Z Prešova jej napísal list. Priviedla ho k tomu zanovitá snaha o pochopenie u jedinej ženy, od ktorej pochopenie čakal. Nikdy nezistil, či tento list naozaj obdržala a prečítala. Asi priaznivé okolnosti spôsobili, že výplody jeho postpubertálnych imaginácií sa stratili v procese manipulácie s poštovými zásielkami.

Opäť doma

Na ceste do Žiliny v ňom bobtnala obojpoľná radosť. Jednak sa tešil, že sa skončila nepríjemná drezúra, zdĺhavá séria poradových cvičení. Na druhej strane sa ponáhlal do Kotvy, aby tam opäť zhliadol svoju milú. Najprv sa stavil v protilahlej reštaurácii, kde sa stretol s jedným dievčaťom a zotrval s ňou v družnom rozhovore. Čert, ten večný nepriateľ čistých a úprimných ideálov, však všetko zariadil tak, že sa Mirka natrafila v spomínanom zariadení a zočila Martina, ako klábosi s inou dievkou preferujúc túto spoločnosť pred jej prísny dohľadom nad čistotou jeho mravov. Táto zarážajúca zhoda okolností razom eliminovala dlhodobé úsilie, ktoré vynaložil a v neposlednom rade aj investoval do ľúteho boja s jej siedmymi neodbytnými nápadníkmi. Sedmička sa teda v tejto súvislosti rozhodne nedá chápať ako šťastné číslo. S Ivanom sa o pár dní stretol a jeho zvesť nebola tiež potešujúca.

„Zbytočne tam chodíš,“ vmietol mu do tváre krutú pravdu.

Martina to tak našťvalo, že sa okamžite odobral do Kominára, začmúdenej krčmy pochybnej povesti. Tam sa zryl ako teľa a tackavým krokom kráčal na to zakliate miesto v bare, ktoré už muselo byť od neustáleho vysedávania tak zdeformované, že jeho tvar by nevedel aproximovať ani ten najmodernejší počítačový simulačný systém. Tu sa celkom náhodne stretol s Ivanom. Došlo k paradoxnej situácii. Zhovárili sa o Mirke a ona sa postavila chrbtom k Martinovi, ktorý sa rozrečnil. Vytvoril sa akýsi uzavretý diskusný krúžok, do ktorého bol zahrnutá ako mlčanlivý účastník.

„Ivan, prišiel som si na nej urobiť dobre. Už dosť dlho sa stretávame na to, aby mi dala. A rande som ani raz nezmeškal! Po takom čase sú už aj poctivky povolné.“

„Asi je zas opitá,“ pokračoval Martin ospravedlňujúc svoj stav tým, že prešiel do protiútok.

„Vieš, ráno sa jej trasú rúčky a napriek tomu, že to súdruhovia výslovne zakázali, chodievala do Stopu už o piatej ráno na kávu s rumom. Veru, takto sa nestane držiteľkou odznaku Brigády socialistickej práce. A aj jej členstvo v SZM je pochybné. Známky si do preukazu vlepuje nakrivo alebo hore nohami, čo jasne preukazuje jej negatívny postoj k našej rozvinutej socialistickej spoločnosti,“ politicky podfarbil svoju reč Martin.

Mírku jeho kritika zaujala. Stála ako primrznutá, ňaťahovala si vlásky a dychtivo počúvala.

„Povedz mi, že ma ľúbiš. Dám ti päť koruniek za jediné slovo. Tak dobre nie sú honorovaní ani slávni umelci. A môžeš aj trošku klamať!“ roztatáril sa Martin, ktorý bol už pol roka v nemilosti platonického vyhnanstva.

„Poď sem, zlato! Poď si mi sadnúť na kolená. Budem ti rukami obrusovať stehienka. Aj pod sukničku ti siahnem, nech si ohmatám to chlpaté čudo. Za odmenu ti darujem Vegetu pre dvestopäťdesiat osôb. Už mám také pretažené zemeguľky, že mi gate praskajú vo švíkoch!“

Mírka sa klátila zo strany na stranu v rytme jeho hlasu ako had podľa pohybov píšťaly indického mága. Potom sa roztancovala, chvíľami sa dvíhala až na špičky a kvázinenápadne ešte vyzvedala, čo Martin povie.

„Keby som vedel, ako to má rada. Robil by som to presne naopak. Za trest, že mi tak dlho neposlúžila. Veď ústredný výbor na Moyzeske jasne rozhodol, že mi má vyhovieť. Potvrdil to Peter Kobera, Jožko Londa, Paľo Híreš a ďalšie osobnosti.“

Potom chcel vyriešiť morálny problém.

„Daj mi telefónne číslo na Faru. Zavolám kaplánovi, že ideme trtkošiť! Ani povedať sa nebudeš musieť!“ Napokon ju začal hrešiť:

„A nenamýšľaj si o sebe priveľa. Domnievam sa, že to máš veľmi slabo narastené! Uvidíme! Ukáž mi aspoň jeden prsník. Ten druhý si domyslím stereo.“

Tento monológ trval dlhšie, ale krátky výťah z Martinových výlevov rozhorčenia snáď postačí na dokreslenie celej mozaiky tejto pitoresknej rozpravy. Kaviareň sa medzitým vyprázdnila. Mírka sa otočila a s pocitom hnevu, ktorý naplňal každú slabiku jej výpovede, sa na neho oborila:

„Takto sa mi zhnusíš!“

Martina heglo ako pasažierov pri pri zrážke expresných vlakov. Keby dostal po papuli od profesionálneho boxeristu, zniesol by to omnoho ľahšie.

Jej slová sa mu zabolli do srdca ako kyndžal presne zacielený na ochromenie krvného obehového systému. Táto metamorfóza v jej správaní bola ako nečakaný šok, úder statického náboja vyvolaný náhlým zemným skratom. Z baru odišiel so zvesenou hlavou ako zbitý pes.

Kvety, bože, kvety!

Ruže sú vraj manifestáciou jednoznačného vyjadrenia úprimnej lásky k žene. Väčšinou nie sú ich nežné posolstvá prejavom falošnej úcty. Niekedy sa však stáva, že oplzlíci dehonestujú ich nežné posolstvo s cieľom ukojiť svoje nezriadené vášne. V manželstve sú samozrejmom súčasťou osláv výročí, ktoré manželky precízne evidujú a chystajú odplatu pre muža ak neaplní ich očakávania. Aranžérky majú vznešené posolstvo rozdávať radosť prostredníctvom nádherných výtvorov svojej zručnosti, vkusu a umu, ak sa práve nejedná o objednávku na smútočný obrad. V tomto prípade reaguje nebožtík na svieže farby flóry a omamné vône kveteny flegmaticky.

Martin sa na druhý deň zdržoval v záhrade priliehajúcej k rodinnému domu. Nervózne sa prechádzal po úhľadných upravených chodníkoch. A vtedy mu skrsla myšlienka! Kvety všetko zachránia! V horúčkovitom zápale začal olamovať stonky okrasných a úžitkových rastlín. Najradšej by Mírke na dlani priniesol všetku krásu prírody sformovanú rukami božského majstra. Naostatok sa mu podarilo pripraviť kyticu na kvetoch, na ktorých si už predtým našlo trvalé bydlisko celé spektrum živočíšnych druhov z ríše hmyzu. Ale ako jej ju darovať? Čo jej má povedať a ako sa má správať, keď jej už vyjavil všetko? Problém vyriešil obklukou. Otcovi vrazil do dlane kyticu a skormúteným hlasom, ktorého intonáciu poznamenal stav totálnej rezignácie, mu povedal:

„Daruj ju za mňa Mírke, veď dnes máte vyučovaciu hodinu.“

Jeho počín by sa dal prirovnať k modlitbe, ktorú prosebník posielal Madone prostredníctvom svojho strážneho anjela. Strážny anjel síce do nebies doletel, ale Madona ho nevyslyšala. V duši mu zostala hlboká nesceliteľná rana.

Láska v nedohľadne a zamatová revolúcia

Nešťastie je niekedy šťastím a šťastie nešťastím. Takto by sa dal charakterizovať posledný deň v Kotve, ktorý bol tragickým zavŕšením celej série diletantských pokusov. Martin nevedel, že Mírka zmení svoje pôsobisko. Spravidla rozviazanie pracovného pomeru neudáva zmenu adresy zamestnávateľa. Bola to pre neho nesmierna komparatívna výhoda ohľadom študijných povinností. Čas však ešte celkom nezahojil bôle neprajného osudu, a preto vyvíjal márne úsilie sústrediť sa na učebné materiály. Riadky v skriptách sa mu pred očami mihali, myšlienky unikali a späť sa vracali do mozgových závitov ako neusporiadané haraburdie svojvoľne pohodené do kontajnéra netriedeného odpadu. Jeho budúcnosť visela na vlásku.

Pomohla mu nežná revolúcia. Aspoň niekomu. Nebolo treba skladať skúšky a naháňať zápočty a navyše ho z porazeneckej nálady zobudil obrodny prúd revoltujúcich študentov. Z Martina sa stal revolucionár s demokratickým zmýšľaním a anarchistickým konaním. Keď sa stav normalizoval a komunistických mocipánov nahradili ambiciózni disidenti z kolní, Martin začal pestovať pobarovú turistiku. Keby mal uviesť názvy jednotlivých podnikov, ktoré poctil svojou návštevou, bol by to zoznam obsahujúci neprehľadné množstvo položiek. Z dôvodu stručnosti a vecnosti uvediem iba niekoľko zastávok na jeho strastiplnej púti za nájdením svojej partnerky.

Garáž

Martin pil celé dni a noci. Plne mu to umožňovali zmenené pomery v republike, kde požívateľnosť a akési slobodné vyžitie sa stalo prvým prejavom a priblížením k prosperujúcim západným ekonomickým veľmociam. A dalo by sa povedať aj posledným. Garáž bola miestom, kde sa po nociach stretávali zhýralí mladíci a sexuchtivé dievčence. Tmoliaca sa masa ľudí, ktorá sa ledva zmestila do rozľahlých priestorov, sa natriasala v rytme diskošou. Triezvy človek by si tu pripadal ako utečenec v krajine zbláznených a divokých domorodcov podivných zvykov. Vonkoncom sa netrafil do celkovej atmosféry, ktorá panovala v tomto prostredí. Rytier, hoci i so štítom vylešteným cnosťou, nemá šancu pred bandou po zuby ozbrojených vagabundov, ktorých túžbou je ponížiť svojho nepriateľa. Bol tu excentrickou osobnosťou, po romantike prahnúcim individuom v naturalistickej spoločnosti, ktorú zaujímal momentálne ukojenie vášní uprostred monetárnych transakcií a výberových konaní s lahostajným očakávaním zajtrajška. Avšak neupadol do úplnej pasivity. Raz sa pokúsil svoj erotický naturel tým, že začal obťažovať štíhlu dievčinu s monumentálnym poprsím. Inokedy zas neúnavne prenasledoval „dievča ako cumel“ – Adrianu, ktorej meno mu dosiaľ nevyšumelo z pamäte, pretože na neho zapôsobila silným a nezabudnuteľným dojmom. V jednu noc sa odhodlal dostať medzi skupinku žien. Pristúpil k stolu a úslužne sa opýtal:

„Máte voľné?“

Táto veta, ktorá má v každej normálnej spoločnosti svoje opodstatnenie, úplne znegovala jeho úsilie. Pravidlá slušného správania tu boli niečo absolútne neprijateľné ako puritáni na hostine požívateľných hodovníkov. Je pravda, že kto hľadá, ten nájde. Ale musí hľadať na správnom mieste. Voľné nebolo a navyše ho vysmiali, tento smiech ho prechvel hnušom, zaprisahal sa, že bude radšej navždy mlčať a premýšľať nad tým, čo mu Boh vo svojej nekonečne velebnosti udelil ako sladké, ale zároveň aj trpké bremeno – nad filozofiou. A tak si opäť sám sadol ku baru.

Fontána

Fontána je jedným z prvých barov v Žiline, o ktorom možno prehlásiť, že sa dostal do súkromných rúk. Nevlúdne pivničné priestory situované na rohu Mariánskeho námestia prerobil pričinnivý nájomca na útulok pre víkendových, ale aj pravidelných hostí. Tu tieklo šampanské plným prúdom už za čias relatívne prajného postkomunistického zriadenia začiatkom deväťdesiatych rokov. Tu rozlievali svoje sny a kuli plány čerství príslušníci podnikateľskej sféry. A v týchto priestoroch naplno rozvinul svoje danosti aj Martin. Bolo by nesmierne zavádzajúce, keby som tvrdil, že zariadenie alebo architektonické riešenie bolo tým lákadlom, ktoré ho priťahovalo alebo mu prinášalo potešenie z každodenných návštev. Boli to čašníčky, pre ktoré znášal nemalé finančné bremeno a ktoré ho svojou krásou ujarmili na pol roka do strnulej pózy s laktami opretými o pult.

Martina

Bolo zjavné, že čašníčka Martina sa minula svojim povolaním. Vyučená ako kozmetička mala najradšej chvíle, keď ju neobťažovali hostia a mohla sa plne venovať úprave svojho zovňajška. Martin sa s ňou snažil nadviazať rozhovor, ale bolo to márne úsilie. Úprimne povedané, moc si nepokekali. A pretože napriek tomu, že pri nej držal stráž deň čo deň, bola jeho existencia spochybňovaná. V prvom rade bol alkoholik. Nikomu totiž nešlo do hlavy, prečo od rána až do noci sedí pri bare nevšímajúc okolie pohrúžený do myšlienok. Potom bol prehlásený za asexuála, neskôr za bisexuála a napokon homosexuála. Záležalo na tom, na koho uprel svoj špiritusom zakalený zrak. Tieto nactiutíhacné označenia, s ktorými sa jeho prirodzenosť nikdy nestotožňovala, mu priradili po hĺbkovom štúdiu jeho psychiky, ostatne ľudia pochybnej inteligenčnej úrovne a bez psychologického vzdelania. Z Martina sa stala špongia, ktorá do seba nasávala všemožné záporné stanoviská a hľadiská. Jeho ústne prejavy pozostávali z útržkovitých výrokov nešikovne vytrhnutých z prúdu myšlienok. Napríklad konštatoval:

„Som na kozy!“

Pretože jeho komunikácia s Martinou bola zriedkavá, ihneď ju analyzovali. Najprv sa Martina urazila, že je koza. Potom ho hostia obviňovali, že chce obcovať s týmto druhom hospodárskych zvierat. Zákazníci ho sledovali ako vedci novovyklonovaného ľudského jedinca. Keď sa chytil za krk a nebudaj na niekoho vrhol svoj pohľad, bol z neho nebezpečný nekrofil a maniak. Keď do baru vstúpilo dieťa v sprievode rodičov a on sa naň usmial, bol z neho pedofil. Prísúdili mu všemožné úchylky, ktoré sa hádam nemôžu naraz vyskytovať ani u toho najzvrhutejšieho tvora.

Ivana

Smeny sa triedali, len Martin držal pri barovom pulte neustálu ostrahu. Ivana, jedna zo servírok, ktoré nechápali jeho čudácke správanie, mu jasne naznačila, čo sa od neho očakáva:

„Vyspím sa s takým chlapom, ktorý sa mi páči!“ a pri tom na neho uprela oči.

Martin bol ticho. Toto mlčanie sa dotklo jej samolúbosti, bolo pre ňu ru- kolapným priznaním, že je Martin sexuálne nespôsobilý alebo nesprávne orientovaný. Svoje pohľadanie mu dala vždy najavo tak, že na neho nasme- rovala akumuláčny kachle. Aspoň mu bolo v tomto zimnom období pri dve- rách teplejšie.

Čašníčka s tak nádherným menom, že je nezapamätateľná

K nezabudnuteľným Martinovým zážitkom patrí krátke „extemporé“ s čašníčkou, ktorá svojho času vykonávala svoje povolanie na spodnom podlaží vyššie uvedenej kaviarne. V prítomí vnútorných priestorov, ktoré osvecovala svoju monumentálnou krásou, slintal nejeden jedinec mužské- ho pohlavia. Martin sedel pri bare, skôr apaticky ako aktívne vstrebával jej vyzývavú ženskosť. Jeho kondícia bola už značne narušená pravidelným a sústavným požívaním liehovín. A vtedy sa odohralo to, čo vôbec neoča- kával. V konkurencii bodrých a vitálnych mladíkov, ktorí doslovne hltali každý jej pohyb, sa zamerala na Martina. Doteraz nechápe, čo spôsobilo jej eminentný záujem o jeho maličkosť. Dostalo sa mu toľko komplimen- tov a jej snaha bola priama, nefalšovaná a nezavádzajúca. Bohužiaľ jeho pitkami zdevastovaný organizmus už takéto výzvy nebol schopný naplniť. Rozpačité ospravedlnenie bolo záverečnou pečatou jeho čínorodého pôso- benia vo Fontáne.

Realita a sen

Objem skonzumovaných alkoholických nápojov je u korhelov zväčša ob- medzený platobnou neschopnosťou. Solventnosť, ktorá sa snúbi s vytrvalos- ťou, má v tomto prípade nedozerné následky pre zdravie. Martin nepocítil ani nedostatok financií ani zábrany týkajúce sa množstva špiritusu, ktorý každodenne nenásytne vstrebával. Snívá myseľ a neochvejné predsavzatie nájsť si partnerku aj v tomto vysokom štádiu zjavnej závislosti sa premenilo na akúsi alogickú a ťažko pochopiteľnú cestu samotára uprostred spoloč- nosti, ktorá ho vnímala záporne. Ranné triašky ním lomcovali ako vresovis- kom, do ktorého sa sa oprel víchor. Liečil ich známym spôsobom, avšak nie podľa hesla: klin sa klinom vybíja, ale klin sa klinom zabíja. Už v ranných hodinách sa kymácal zo strany na stranu a svoje výpravy do reštauračných zariadení a krčiem praktizoval ako usilovný robotník, ktorý si obľúbil aj noč- né smeny. Deň sa spájal s večerom až vtedy, keď sa v šere barov rozsviecovali

pestrofarebné žiarovky. Boli však príliš slabé, aby vniesli svetlo do jeho ro- zorvaného života. Hranica medzi realitou a snom splynula.

Delírium prišlo nečakane. Neposedné myšky, ktoré existovali iba v jeho predstavách, sa v izbe rozpišťali. Bol to akýsi falošný orchester boha Satyra. Do týchto pazvukov prenikali tlmené kroky znejúce na drevenom schodišti a celú víziu doplňovalo množstvo kreatúr, ktoré sa na neho ironicky šklebi- li a v neorganizovanom slede sa vznášali pod plafónom. Na druhý deň bol v žalostnom rozpoležení. Okrem roztrásených rúk, ktoré boli nepoužiteľné aj na vykonanie malej potreby, znelo ženské a mužské hlasy. Nabádali ho k rozličným aj tým najnezmyselnejším činnostiam.

„Mirka je na streche a čaká na teba!“

Martin sa začal štverať po labilných a do spádu usporiadaných škridlách, ale samozrejme svoju vytúženú tam nenašiel.

„Schovala sa u suseda na povale!“ Martin zazvonil u susedovcov a vehe- mentne sa domáhal vnikol do domu. Napokon sa mu to podarilo, ale výsle- dok hľadania bol samozrejme nulový.

„Staneš sa riaditeľom. Tebe stačí chcieť,“ dohovárал mu kolegov hlas.

Napokon upadol do depresie a svoju malú izbičku premenil na udiareň vykurovanú produktami tabakového priemyslu.

Zdalo sa mu, že aj jeho myšlienky sú iným ľuďom známe. Počúval ich ako echo doliehajúce z vonkajšieho priestoru. Túto meteš hlasov by asi nevypro- dukovalo ani najmodernejšie zariadenie na syntézu zvukov.

Potom ho neodolateľná sila hnala do ulíc. Domnieval sa, že ho nielen každý pozná ako človeka, ale aj jeho najtajnejšie a najskrytejšie myšlien- ky. Uväznený v tejto predstave kráčaľ davom, úsmevy aj úšklabky, smiech, pohľady a útržky z rozhovorov patrili jemu. Okrem toho sa mu v ušiach ro- zozvučali dávno zložené rýmy, akoby bol na krste svojej básnickej zbierky a desiatky pôvabných žien ich recitovali pred veľkým fórom.

Keď sa vrátil domov, rezignovane uľahol do posteľe. Celú noc sa mu nepo- darilo zaspáť. Vnútorné dialógy neprerušil ani naplno pustený magnetofón. Rezovali v jeho mysli a podnecovali reťazec nezmyselných úkonov. Tab- letky na spanie nezaberali, cigarety ho neukľudňovali, v ťažko definovate- lnom duševnom rozpoležení ho prechvel neovládateľný nepokoj a nekont- rolovateľný smútok. V tej chvíli si prial skončiť, pretože si myslel, že len smrť ho môže zachrániť od tohto nevýslovného utrpenia. Našťastie ho na popud rodiny odviezla sanitka na miesto, z ktorého sa vždy posmieval a nikdy ani len nepomyslel na to, že by sa tam mohol dostať – do psychiatrickej liečebne.

Mlha v nás

narovnává hlavu roste
stojí
nám za pozornost
rozkřiknutá do ticha

čekárny na naději
zešeřely
zhousely
jen v rohu za topením
chrastěj
polámaný zaklínadla
a starý časopisy
ježež písmena

slova

automat odložil
další vodu
studená/cizí/nedá se

pít

za rohem doprava

a potom pořád rovně
ať meče reznou
nebo rozkvetou
žaludama

že včera značky
sezobali kosi
prý liška ryška
zpívá si:
jen nevyherní losy,
děkujeme

na vrata křídou

psala
o čem to všechno je

sbírala kamení
zpod jabloní
sama svým jedním
hrbatá

s kočkama
v prasklinách oken

když vykáceli bezoví
do základů
v jablkách přebývala
ještě na váze

do Vánoc zapomněna
i se svým nápisem:

padanky za polovic

váhavé kroky

i přesto vzdalují
bez chvíle na únavu
těžko se usíná
bez cukru čaj
ale pořád hřeje

ochutnat každý z dnů
novýma očima

O bílé kočičce

V jednom malém městě žila v útulném domě se zahradou sedmiletá dívka jménem Anička. Bydlela tam se svou mámou, tátou a babičkou. Ze všeho nejvíc si přála sestru nebo i bratra. Ráda si hrávala na zahradě s kamarádkami ze školy, ale doma jí občas bývalo smutno. Zvlášť když byla třeba nemocná a hlídala ji babička, kterou sice měla moc ráda, ale nebyla s ní žádná legrace. Byla už starší, bolely jí klouby a při hrách se brzo unavila. Babička nejraději seděla ve velkém křesle a pletla celé rodině šály a ru-kavice. Chtěla, aby tam Anička seděla s ní a naučila se to. Jí to ale vůbec neavilo.

Bylo to zrovna v pátek odpoledne, kdy se pěšky vracela s tátou z družiny. Nad město už se snášelo šero, protože to bylo v zimě, jen týden před Váno-cemi. Jako vždy si zkracovali cestu přes park a tam v hustém křoví podél pěšiny cosi žalostně naříkalo. Anička měla pro strach uděláno, rozeběhla se do temného porostu a tam na zemi ve sněhu uviděla zbědované, maličké, klepající se klubíčko. Hned poznala, že to je bílé kotě, které tam zřejmě ně-jací bezohlední lidé pohodili.

„Tati, tati podívej, co mám!“ Anička zvedla kotě do náručí a běžela s ním za tatínkem. „Vezmeme si ho domů a dáme mu najíst, vid', že můžeme?“

„No, pomoci mu musíme, to jo, ale jestli si ho necháme, to ti neslibuji. Až co na to řekne máma,“ řekl tatínek a pak i s kotětem rychle vykročili k domovu.

Jen co dorazili domů, tak jí ho ukázali. Zrovna nadšeně se netvářila, a tak Anička hned spustila: „Mami, prosím, že si ho můžu nechat? Budu se o něj starat, slibuji. Byl by to pro mě ten nejkrásnější vánoční dárek. A navíc si tu nemám s kým hrát, když jste v práci.“

„No tak dobře, když splníš, co jsi slíbila. Ale na jaře, až bude tepleji, bude už kotě bydlet venku v zahradním domku. A zítra pro něj musíme jet nakou-pit nějaké potřeby a vzít ho k veterináři,“ řekla maminka.

„Děkuji, jste ti nejlepší rodiče na světě!“ vykřikla nadšeně Anička, po-padla kotě a běžela ho očistit a nakrmit.

Jak se ukázalo, byla to malá kočičí slečna a dostala jméno Vločka. Byla přesně tak krásně bílá, koneckonců ji ve sněhu našli. Koupili jí záchod a měkký pelíšek, ale ona ze všeho nejraději spala pod peřinou se svojí za-chránkyní Aničkou. Ve chvíli, kdy to maminka zjistila, zlobila se a vždy ji přenesla zpátky do jejího pelíšku. Když ale celý dům utichl a všichni spali, Vločka polehoučku, jak to umí jen kočky, šup, vyskočila a byla zpátky pod peřinou. Tak krásně se Aničce nikdy nespalo. I Vánoce byly rázem veselej-ší. Celé dny si spolu hrály a kočička svou malou paničku nikdy schválně

neškrábla. Někdy Anička Vločce svěřovala své trápení i radosti a přitom hladila její hebký kožíšek. Ta se na ní vždy tak moudře podívala a tiše zavrněla. Úplně jako kdyby jí rozuměla.

Jednou takhle zjara, kdy venku už začaly rozkvétat stromy, zavolala si maminka Aničku k sobě do pokoje a s úsměvem povídá: „Aničko, víš, jak sis vždycky přála sourozence? Tak o Vánocích se nám narodí miminko a konečně budeš mít sestru nebo bratra.“

„Hurá, hurá, už se nemůžu dočkat,“ vyhrkla Anička a začala s Vločkou v náručí radostně tančit, až jí blondaté culíky poskakovaly na hlavě. „Vánoce jsou ještě daleko, nemohlo by to být dřív?“

„To nemohlo, až miminko v bříšku rádně vyroste, narodí se,“ rozesmál se táta. „Maminka pojedje do porodnice, kde mu lékaři pomohou na svět, a pak už můžeš vozit kočárek. Neboj, uteče to rychle.“

„Budeme tady s Vločkou mamince pomáhat miminko i uspávat. Kamarádka ze školy říkala, že její malý bráška celé noci prokřičel a ona pak nemohla vůbec spát,“ řekla Anička a pak si vesele běžela hrát na zahradu.

Táta měl pravdu, jaro rychle uteklo, letní prázdniny jakbysmet, začátek školního roku také a pomalu se blížily další Vánoce. Z Vločky už byla velká kočka a nikdo nakonec neměl to srdce ji vystěhovat ven. V kuchyni lákavě vonělo cukroví a venku začínal poletovat první sníh. Maminka už měla hodně veliké břicho, byla často unavená, a tak jí Anička se vším pomáhala. Nemohla se dočkat, až poprvé uvidí svého maličkého sourozence a bude ho vozit v kočárku nebo koupat.

Den před Štědrým večerem odvezla maminku sanitka do porodnice a tatínek odjel s ní, aby prý byl při narození toho mrňouse. Čas běžel jako voda, najednou byl večer a tak babička Aničku poslala do postele s tím, že bratra nebo sestru jí určitě přinese druhý den Ježíšek. Vločka jí jako vždy skočila do postele, přitulila se a pak společně tvrdě usnuly.

Najednou bylo ráno a Štědrý den, venku bylo krásné ticho, jelikož přes noc napadlo hodně sněhu. Anička vyskočila rychle z postele a celá zvědavá utíkala do kuchyně, aby se podívala, jestli už je táta doma a řekl jí všechny novinky z porodnice. Seděl v kuchyni s babičkou a měl moc smutné oči.

„Holčičko moje milá, pojď ke mně,“ řekl a vzal si jí na klín. „Narodil se nám kluk a jmenuje se Adámek. Je zdravý a silný, teď ale musí ještě pár dní zůstat v porodnici.“

„No a proč jsi teda tak smutný, tati?“

„Jsi už velká holka, nebudu ti teda lhát... Víš, maminka měla moc těžký porod a stala se jí taková ošklivá věc,“ řekl chvějícím se hlasem táta.

„Ale já ji chci vidět, chci tam za ní hned jet!“ zvolala už se slzami v očích Anička.

„Já vím, ale nyní to nejde. Ona teď jen leží a nehýbe se. Musíme být všichni stateční a doufat, že se probudí a uzdraví.“

Celý den seděla Anička ve svém pokoji, ani nechtěla moc jíst, na dárky pod stromečkem se také najednou vůbec netěšila. Vždyť bez mamky a brášky to stejně není ono. Večer si šla brzo lehnout a bylo jí náhle tak smutno, že se rozplakala, až z toho usnula. Ještě že měla svou milovanou kočičku, ke které se mohla přitulit. Náhle ji probudil slabý hlásek, mohlo to být tak dvě hodiny před půlnocí. „Aničko, nespí, probud' se a už neplakej, mňauuu.“

Anička se rychle posadila na posteli a koukla na Vločku, jestli se jí to nezdá. „Jé, ty umíš mluvit, jak to, že až teď?“

„Mňau, nezapomeň, že je Štědrý večer a to se mohou dít různé zázraky. Kvůli tomu jsem tě také vzbudila. Za to, že jsi mě zachránila, pomůžu tvoji mamince, ale musíš být hodně statečná a do půlnoci mě musíš dostat za ní. Jen do té doby s tebou mohu mluvit a darovat jeden svůj kočičí život, pokud to bude třeba.“

„Což o to, do nemocnice je to kousek přes ulici, ale doufám, že se táta nebo babička nevzbudí a nebudou mě hledat. A také jsem ještě malá, v noci se venku bojím,“ řekla s obavami Anička.

„Neboj se, řekla jsem ti přece, že dnešní noc je kouzelná, nic se ti nestane, mňau.“

Anička tedy neváhala, rychle se teple oblékla a obula. Vločku schovala pod bundu a potichu se vyplížila z domu. Jak kočka slíbila, za chvíli stáli před vchodem do nemocnice. Ve vrátnici seděl starší pán, přísně se díval a bedlivě střežil, kdo vstoupí nebo odejde.

„Co teď, Vločko, jak se tam dostaneme? Ani nevím, kde máma leží.“

„Obě se tam nedostaneme, musíš toho vrátného zabavit, zatímco já najdu tvoji maminku a pomohu jí. Pusť mě na zem, jsem kočka a snadno všude proklouznu. A pospěš si, za půl hodiny je půlnoc.“

Anička jí tedy pustila na zem a šla pozdravit vrátného, aby odvedla jeho pozornost. Vločka mezi tím proklouzla, aniž by si jí všiml. Utíkala, co jí tlapy stačily, a měla štěstí. Dveře do pokoje, kde ležela Aničky máma, byly zrovna přivřené. Polehoučku se protáhla škvírkou a pak hop!, skočila na postel. Musela opatrně, protože tam vedly různé drátky k protivně pipajícím přístrojům. Pak se přitulila mamince k hlavě a jemně jí začala vrnět do ucha. Předla pradávno kouzelnou kočičí píseň o síle lásky a života.

Právě odbila půlnoc, Vločka naposledy spokojeně zapředla, seskočila z postele a uháněla zpátky na vrátnici. Tam zrovna pan vrátný už chtěl volat policii, protože malé holky přece nemají v noci venku co dělat. Vločka se přihnala jako sněhová koule, skočila Aničce do náručí, ta nemeškala a rozeběhla se s kočkou v náručí rychle domů. Naštěstí se doma nikdo nevzbudil

a nezjistil, že nejsou ani jedna v posteli. Rychle tedy do ní obě skočily a spaly tvrdě až do rána.

Druhý den je vzbudil tatínek. Vešel do pokojíku, sedl si na postel a pohladil Aničku a pak i Vločku po hlavě. „Vstávejte vy nerozlučné kamarádky, je krásné vánoční ráno a nesu dobré zprávy.“

„Dobré ráno, tati. Maminka už je v pořádku, vid?“

„Ano, dnes ráno se probudila a je jí moc dobře. Dokonce už mohla dát napít mlíčka Adámkovi,“ řekl s úsměvem tatínek. „A jak to vlastně víš?“

„Já vím, tati, že mi to nebudeš věřit, ale Vločka mi to řekla a mamince pomohla také ona.“

Tatínek jí samozřejmě moc nevěřil a řekl, že se odpoledne půjdou podívat do porodnice. Anička už se nemohla dočkat, a když odpoledne stáli v pokoji u maminky a ona uviděla poprvé Adámka, radostí se rozbřečela.

Maminka ji něžně objala a povídá: „Už je všechno v pořádku, zlatíčko moje, už neplakej. Jo a víš, že jsem měla v noci živý sen o naší Vločce? Vlastně mám pocit, že díky ní jsme se probudila. Tak nahlas mi zpívala a volala na mě, že jsem se raději probrala. Asi se mi muselo z těch léků tady něco zdát.“

Tatínek jen udiveně zvedl obočí a řekl: „Možná, že Vánoce jsou opravdu kouzelné svátky, vid, Aničko? Musíme tedy ode dneška Vločku víc hladit, když je to vlastně naše zachránkyně.“

Když se maminka vrátila domů, nechala Vločku, aby jí někdy pomohla Adámka uspat. Vůbec už jí nevadilo, že občas spala pod jeho peřinkou a jindy zas u Aničky. Naopak ji za to jemně podrbala za ouškama a ráno dala do kočíčiny misky její oblíbený pamlsk.

O všetečném motýlovi

Byl jednou jeden lesní motýl. Bělopásek dvouřadý se jmenoval. Teda on se vlastně jmenoval jinak, ale jak, to nevím jistě, protože neumím motýlí řeč. Tak mu budu říkat třeba Libor. Ale bělopásek to byl taky, tohle jméno dostal podle bílých pásků na křídlech.

Tenhle motýl Libor byl strašně zvědavý. Nestačilo mu poletovat po lese nebo sedat na květy ostružin... Taky chtěl pořád vědět nějaké proč a nač a co a kdo.

Proč jsou lišky zrzavé a proč dávají dobrou noc, a ne dobré ráno, proč je ráno tráva mokrá a jestli se ráno myje, proč se neutře, jestli houby houby vědí, a co dělá sluníčko, když nesvíti, a kde je konec světa a co je za ním.

A tak se pořád každého vyptával a vyptával a vždycky, když se něco nového dozvěděl, byl ohromně spokojený a honem letěl na svoji oblíbenou starou ostružinu a všechno jí to vyprávěl.

Jednou ale motýl Libor potkal jednoho nevrlého starého brouka krajníka.

A tenhle brouk mu řekl: „To je pořád samé proč a nač a pořád se vyptáváš na samé hlouposti. K čemu ti to je to vědět? Budou pak stromy v lese vyšší nebo léto teplejší nebo lidi rozumnější? Akorát zdržuješ poctivé brouky od práce. A při tom sám nic užitečného neděláš. No řekni – odkud a k čemu jsou vlastně motýli? Nevíš, vid?“

A motýl Libor zesmutněl, protože to opravdu nevěděl: „Vždyť on má vlastně pravdu,“ říkal si. „Motýli přeci nic užitečného nedělají, jen tak poletují...“

Když přiletěl ke své ostružině, stará moudrá ostružina hned poznala, že něco není v pořádku.

„Copak je?“ zeptala se a motýl Libor jí to pověděl.

„Hmmm,“ řekla ostružina, „ten brouk krajník je tak hloupý, že si nevidí ani na na špičky tykadel.“

Tak poslouchej – zvědavost je dobrá vlastnost, protože kdo se na nic nepatá, ten se nic nedozví. Jen se to nesmí přehánět.

A všechno na světě má nějaký účel. Například keře ostružin mají trny, aby je neokousala lesní zvěř, než na nich dozrají plody. A motýli poletují, protože kdyby seděli na místě, sezobl by je třeba kos. Anebo by je někdo zašlápl. Anebo by je vzala velká voda. A kromě toho jsou motýli krásní, a to není rozhodně málo, protože bez krásy by byl svět šedivý. Ano, vlastně myslím, že tohle je pravý účel motýlů – být krásní. A i proto musí poletovat, aby svoji krásu ukazovali na co nejvíc místech.“

A pak stará moudrá ostružina zívla a motýl Libor poznal, že je moc unavená, a tak ji poděkoval za vysvětlení a zase odletěl.

Ale byl moc spokojený, že ví zas něco víc.

Panenka

Schůzky si domlouval u výloh. Tuhle vybíral neobvykle pečlivě. Bylo to na rohu Akátové ulice, kousek od nového pekařství. Fascinovala ho vůně čerstvého pečiva. A i když ho tam nikdy nekupoval, chvíli postál a s obdivem sledoval tvar upečeného preclíku za výlohou. Krátil si čekání počítáním makových zrněk, jimiž byl preclík dost hustě posypán. Činilo mu to až zvráceně podivnou radost.

Ani si nevšiml přicházejícího kolegy. Byl přesný. Jako vždy a téměř ve všem. Kromě absolutní dochvilnosti zvládal i nepřetržitou verbální komunikaci. Nutno podotknout, že většinou se podobala monologu. Prostě se rád poslouchal.

Spustil téměř okamžitě. Ani mu nevadilo, že už při druhé větě ho neslyší.

Stále počítal maková zrnka a přemýšlel o tom, kolik si toho bude muset ještě vyslechnout.

A pak ji konečně spatřil. Stála jako socha v parku, o níž se o polední pauze ledabyly opírají sluneční paprsky. Tričko s výstřihem v jemných tónech fialové, pod ním malá vzdouvající se ňadra a krátká sukýnka sotva nad kolena. Snad džínová, ale to si netroufal na tu vzdálenost odhadnout.

Víc v tu chvíli neviděl. Měl pocit, že zvednout oči znamená docela se probudit, a na to bylo vždycky času dost.

Zavěťřil.

Chvíli si připadal jako blázen, byl by přísahal, že ucítil její vůni. Byla to směs citrusových plodů a levandule, s mírně kyselkavou příměsí potu. Takhle nějak voní ženy po třicítce, pomyslel si.

Ještě chvíli váhal, pak se mírně nadzvedl na špičkách a hlavu trochu naklonil k levému rameni, aby tak překonal překážku kolegových ramen, bránících mu ve výhledu. Zrovna rozebíral nějaký akční film a nenadálý pohyb považoval za signál k ještě intenzivnější záplavě argumentů, proč je nutné ho za každých okolností zhlédnout.

Byla krásná.

Tím obyčejným způsobem, krásná. Nalíčená možná o trochu více, než by se slušelo. Snažil se soustředit na jemnou linii lícních kostí, rty a oči.

Měla v sobě cosi vlčího.

Přál si, aby promluvila. Ale hned vzápětí si uvědomil nesmyslnost tohoto přání. Pousmál se a začal si pohrávat s myšlenou, že ji pojmenuje. Jmen se obvykle bál a touha pojmenovat přicházela většinou později. Tady se strachu zbavil neobvykle rychle.

„Tak – třeba Laura,“ pronesl skrze neúnavné řečnění kolegy. Ten se ztvářil dost nechápavě, ale hned vzápětí pokračoval ve spršce mírně afektovaných slov na adresu onoho filmu. Líčil jakousi akční scénu, která ho nadměru zaujala.

Rozhodl se věnovat mu chvíli své pozornosti.

Karel byl vůbec, na dnešní dobu, neobvyklý člověk. Prototyp úspěšného podnikatele. Začínal téměř na nule a za pár let se vyhoupl na výsluní a vybudoval vlastní síť stánků s občerstvením po celém kraji. Peníze ho kupodivu příliš nezměnily, vlastně zůstal pořád týmž Karlem, kterým byl na střední. Oblékal se stejně, chodil do stejných podniků, měl stejné přátele. Nikdo

z nich ho nikdy příliš neposlouchal a jemu to zjevně nevadilo. Hlavně když klapaly kšefty.

Měl pocit, že se znají celá staletí.

„Ty mě vůbec nevnímáš,“ prohlásil Karel napůl ublíženě, napůl rezignovaně.

„Ale, ovšem, poslouchám,“ snažil se zachránit situaci, poněkud překvapen na Karla neobvyklou reakcí. Málokdy totiž zaznamenal nezáměrem.

Zaujatý výraz ve tváři a jeho chabé ujištění stačilo, a tak mohl svůj zrak znovu upřít na ni.

Laura. Laura. Laura.

Zní to dost vznešeně a zároveň nijak příliš vykudrlinkovaně. Bude to dobré jméno. Sledoval ji přimhouřenýma očima. Pomalu se stávala jeho součástí, kroužila mu v žilách, vnikala do něj.

Karel mezitím dotáhl do finále svůj monolog. Podali si ruce, domluvili se na skleničku někdy příští týden a krátce se rozloučili.

Konečně!

Až klukovsky se roztrásl nedočkavostí. Teď bude moci vytáhnout s brašny svého miláčka a vyfotografovat ji. Nosil fotoaparát neustále s sebou, až si z něj kamarádi utahovali. Nikdy nevěděl, kterou chvíli bude potřebovat zachytit.

Zmáčknu! spoušť raději několikrát po sobě. Sichr je sichr.

Týž večer, doma, fotky vyvolal. Fotky dělal sám už léta, připadalo mu oblučné svěřovat své soukromí anonymnímu fotolabu. Navíc na tom bylo něco neodolatelně vzrušujícího, sledovat, jak z běloby fotografického papíru vystupují kontury něčí postavy, či tajemné obrysy věcí.

„Dokonalá,“ zamumlal si více méně pro sebe a dal snímek usušit.

Zapálil si. Kouření byla kratochvíle, nemohl se toho zlovyku zbavit. Vždycky mu jen vyplňovalo čekání.

Pak začal šít.

Nejdříve tělo. S tělem si docela vyhrál. Vycpával jej zbytky hadříků a chuchvalci vaty. Kochal se tvorbou oblin a záhybů. Musela vypadat jako živá.

Pak následovaly vlasy a oblečení. Za ta léta měl už docela slušnou sbírku látek. Dokonalá kopie jejího oděvu mu nedělala problém.

Nad ránem došil a znovu si zapálil. Ještě ji tady chtěl mít chvíli nahou a bezbrannou. Potom panenku oblékl, imitaci vlasů sepal barevnou gumičkou a vplížil se k dceři do pokoje.

Beze slova položil hračku na poličku k ostatním a odešel.

Všimla si jí okamžitě. Na tričku měla drobný nápis Laura a byla překrásná. Desátá v řadě, jedna krásnější než druhá.

U snídaně poslouchal nadšené brebentění valící se z drobných úst, jež byla dokonalou kopií rtů, které kdysi tak důvěrně znával. Lauru měla na kolenou. Jen on věděl, že by to mělo být opačně. Léta neměl sílu dceři nic říct, jen každý předvečer narodenin ušil panenku kopírující podobu živého vzoru. Alespoň tak, jak si ho rok co rok predstavoval.

Tahle panenka byla posledná, vedel to v momente, kdy spatril figurinu ve výloze, krehkou a bezbrannou, jež odevzdaně nosila, co na ní navlekli.

Taková byla ona, její šílená matka, před časem spáchala sebevraždu v ústavu pro choromyslné. Presne deset let od porodu malé. Nikdy ji tam ne navštívil, posilal jen šeky a fotografie, vždy jednou ročně. Vždy bez odezvy.

Večer to bude muset holčičke konečně říci. Ale nejdříve koupí barvičky. A pak spoločne všem pannám namalujú tváre.

Je čas.

Platanove rekviem

Stojím tu už dlho. V tomto parku, nad lavičkou, ale tá sa už veľakrát menila. Nemá takú životnosť ako ja. Nevie, či dlhovekosť je až taká výhra. Aj keď musím podotknúť, že som toho zažil veľa, no skôr iba ako pozorovateľ. Korene tiež nie sú až taká výhoda, akoby sa na prvý pohľad mohlo zdať. Vždy ste na jednom mieste a nemôžete sa vydať za dobrodružstvom. Aj kaštieľ oproti zošumel, stále ho opravujú a chcú dať do pôvodného stavu. No zatiaľ čo jedni ľudia stavajú, druhí to zase búrajú alebo rozoberajú. Ľudia sú vôbec zvláštny druh. Stojím tu už roky, veď kde by som išiel. Korene nepustia. Tak som zopár generácií ľudí zažil a poznal. Správajú sa protichodne, ťažko im porozumieť. Stavajú a búrajú, lúbia a zároveň ubližujú, hladia aj zabíjajú.

Tak ako vtedy, keď som bol ešte mladý a v kaštieli bolo rušno. Panstvo si vedelo dožičiť. Pravidelné stretávky šľachty. Dámy v róbach podľa najnovšej módy, páni v smokinkoch. Vedeli sa zabávať. Chodili do parku na prechádzky, rozprávali sa, a keď už boli unavení, sadli si na lavičky. Na tej, pri mojom kmeni, zvykol sedávať učiteľ so svojou žiačkou. Bol som mladý, ale aj tak mi neušlo, že tieto mladí ľudia majú k sebe blízko. Učiteľ hudby klopil zrak a mladá komtesa mala rumenec na tvári a žmurkala očami vyššiou frekvenciou. Nevie, o čom sa rozprávali, no učiteľ hudby zložil, možno aj z nešťastnej lásky, nejaké skladby, ktoré prežili jeho aj komtesu. Dnes sa park volá po ňom, nie po grófovi, ktorý vlastnil kaštieľ. Učiteľ hudby nepôsobil zdravým dojmom, ani jeho šaty nevyzerali dobre. Myslím, že nebol v tom čase veľmi šťastný. Asi to nie je potrebné k tomu, aby ste zanechali niečo, čo vás prežije.

Niektorí ľudia dokonca urobia niečo, prečo druhý človek neprežije. Na lavičke sedelo veľa zamilovaných párov. Mohol som mať doktorát zo spoznania zamilovanosti. Aj tá milá slúžka z kaštiela v bielej blúzke a tmavomodrej sukni robila to isté čo komtesa. Keď jej mladý pán šepkal do uška, mala rumenec na tvári a žmurkala častejšie. Mladý pán však neklopil oči. Pozeral sa na ňu seabedomo a hlavne na miesta, kde sa dlho netreba pozeráť, lebo inak je to neslušné. Bohužiaľ, ona doktorát nemala z ničoho. O nejaký čas sedela na lavičke len sama. Bola veľmi smutná a bledá. Chcel som ju potešiť, tak som zašumel listami. Pozrela sa na mňa, dlaňami si kryla lono. Začal som tušiť, že to bude mať zlý koniec. O niekoľko týždňov opúšťala kaštieľ v tmavých šatách, s malým batôžkom a s uplakanými červenými očami. Jej dokonalá pokožka bola bledšia ako moja kôra.

Prešlo mnoho rokov. Zmenila sa móda, okolo mňa chodili stále iní ľudia. Nežijú tak dlho ako ja. Boli aj veľmi zlé časy - vojny, ale park a skelet kaštiela boli ušetrené. Aj ja som prežil. Teraz sú niektoré veci inak. Mladí sú v preja-

voch zamilovanosti odvážnejší, či menej zdržanliví. Jedna mladá žena mi pripomína slúžku v bielej blúzke a tmavomodrej sukni. Je rovnako milá, no nie rovnako nešťastná. Do parku chodí so svojim milým a striedavo sa nakláňajú nad kočík. Vždy im pri tom zmäkkne tvár, oči sa rozžiaria. Spokojne sa na seba pozerú a usmiejú. Nie je ťažké uhádnuť, čo majú v kočíku, pretože niekedy to dá o sebe riadne vedieť. Minule mi pri kriku malého aj vtáky z koruny poutekali. Či poodlietali. Tým je hej! Tento príbeh lásky má šťastný koniec. Možno ide o začiatok, podľa toho, z ktorého konca sa na to pozriete.

Okrem zamilovaných párov vidím aj iných ľudí. Opilca, ktorý pokiaľ to ešte počasie dovolí, prenocuje na lavičke. Ešte deti, ktoré tu začínajú fajčiť. Niekedy si dajú aj niečo na rozohriatie z fľaše, zapália si marihuanu, dokonca niektorí si pichnú niečo do žily. Bohužiaľ, stojím tu dosť dlho, aby som vedel, že mnohé z nich skončia ako ten bezdomovec, alebo aj horšie. Aj ten mladý minule. Sadol si na lavičku. Vyzeral ako učiteľ hudby cestujúci v čase. Rovnako nezdravo. Ešte k tomu zanedbaný, špinavý. Bol strašne nedočkavý, netrpezlivo si vyhrňoval rukáv. Hľadal žilu. Lahol si a vyzeral šťastne, keď sa pozeral na moju korunu. Potom sa mu zrak zakalil, ruka mu ako handra ovisla cez okraj lavičky. Niečo mu z nej vypadlo. Jeho sivé oči sa upierali na nebo bez pohybu, až do rána. Nemohol som pre neho nič urobiť. Len som listami zašumel uspávanku. Ráno ho našli ľudia a bradatý doktor v bielom plášti povedal, že sa predávkoval. Čím sa predávkoval. Nerozumel som tomu. Šťastím? Veď mal nohy, prečo nešiel za svojim životným dobrodružstvom. Ľudí nikdy nepochopím, aj keby som tu stál ďalších dvesto rokov. A tak som svedkom veselých aj smutných príbehov. Veľa sa zmenilo. Zdá sa však, že ľudia zase až tak veľmi nie. So sebazničujúcim potenciónom uprednostňujú okamžité zisky a nepoučia sa z chýb. Stavajú a búrajú. Som rád, že som tie búranice prežil. Zašumel som listami. Stále som súčasťou parku, ľudských osudov, sveta a toho všetkého.

Rozlúčka možno áno, možno nie

Nehnevaj sa, ale tentoraz som sa už naozaj rozhodol. Nechám ťa. Vymažem ťa zo svojho života tak, ako sa dá gumou vymazať ceruzková škrabanička na papieri, tak ako vysypem omrvinky zo šuflíka. A neprenasleduj ma! Viem, že ťa zase uvidím na všetkých možných reklamných plagátoch. Náš vzťah je čistá závislosť. Už mi len berieš. Oberáš ma o čas, zdravie, peniaze aj priateľov. Pohádal som sa, kvôli tebe, s celou rodinou. Viac už nechcem. Zbytok života chcem prežiť bez teba.

Áno, viem čo mi chceš povedať. Že ja som chcel. Že to ja som neodolal. Že to ja ťa vyhľadávam a som iniciátor, kým ty si pasívna a vlastne sa nemôžeš brániť. Len ja rozhodujem, či sa stretneme, alebo nie.

Na začiatku si ma priťahovala svojou štíhlosťou, aromatickou vôňou, prísľubom úniku za hranice všedných dní. Potom som s tebou zažil pocit, čo som predtým nepoznal. Tak sa začal náš vzťah. Relaxoval som s tebou. Bola si pri zrode mnohých mojich kreatívnych myšlienok, pracovali sme spolu. Pomáhala si mi zvládať stres a emócie. Túžil som byť s tebou, keď som bol smutný, ale aj keď som bol veselý. Túžil som byť s tebou, keď sa mi darilo a oslavoval som s priateľmi, aj keď sa mi nedarilo a chcel som byť sám. Neviem, čo to bolo. Vášeň? Cítil som sa s tebou dôležitejší, sebaistejší? Zlepšovala si mi náladu, rozptyľovala pocity osamelosti. No prerástlo mi to cez hlavu. Už som bez teba nevedel byť. Už som nevedel byť s tebou.

Keď sme sa rozišli prvýkrát, mal som pocit, že túžba po tebe mi zaplnila celú hlavu. Musel som na teba celý deň myslieť. Nevedel som spať alebo som spal veľa. Nevedel som sa sústrediť na prácu. A tak, keď som ťa znovu uvidel a zacítil tvoju vôňu, podľahol som. Potom som ťa už nemal dosť.

Náš vzťah je obojstranne zničujúci. Opakovane som ťa zanechal, a znovu som podľahol. Vždy mi bolo smutno a mal som pocit straty, keď som ťa už nechcel vo svojom živote. Ale zároveň som pociťoval radosť zo správneho rozhodnutia a z výhod z neho plynúcich. Hneď potom sa to zmiešalo so strachom zo zlyhania. Priam nezlúčiteľná mozaika emócií. Niekedy ťa naozaj nenávidím. Keď sa stretávame často a vždy sa dopracujeme až k tomuto bodu, celý tebou napáchnem. Každému, kto ma stretne, je vtedy jasné, že niečo spolu máme. Máš neodolateľné čaro pre mnohých. Mnohých si opantala a presvedčila, že ťa nevyhnutne potrebujú. Nežiarlim. Len viem, že nie som na tom takto sám. No sú aj takí, ktorí odolali, aj takí, ktorí sa z toho dostali.

V ničom necítim takú ambivalenciu ako v našom vzťahu. Dokonca som kvôli tebe klamal manželke. Sľúbil som jej, že je koniec, ale potom som jej klamal. Jej aj sebe som klamal. Sklamal som. Niekedy za to sebou pohrdam. Nadávam si do bezcharakterných slabochov a teba nazývam mrchou.

Snažím si spomenúť na najdlhšie obdobie bez teba. Naozaj to bolo lepšie. Užival som si pocit slobody. Prečo som si len s tebou znova začal a nechal sa opäť otročiť? Nahováral som si, že jednorázovka na mojom presvedčení, byť bez teba, nič nezmení. Potom som sa musel, vždy znovu a znovu, presvedčiť, že sa klamem.

Teraz zbieram odvahu ťa znova opustiť. Prejsť obdobím smútenia, straty, frustrácie. Potom obdobím sebaklamu, že už mi nič nehovoríš a nie si pre mňa túžbou ani hrozbou. Nevieť, či je ešte za tým nejaké obdobie. Možno nie, možno áno. Chcem sa dostať až pred horizont udalostí. Preč z dosahu

tvojho gravitačného poľa a príťažlivosti. Akoby by som ťa nikdy nepoznal.

Radšej sa rozlúčime. Je to naše posledné stretnutie. Naše stretnutia sú aj tak tragédia. Na ich konci tvoj život vyhasína a ja som porazený. Po každom takom stretnutí som bližšie k smrti. Tak už naozaj, definitívne. Mám za teba náhradu. Nie je síce taká tvarovaná a štíhla ako ty, dokonca ani parfém nepoužíva, ale určite ma neprivedie do hrobu. Nikotínová náplast. Tak od zajtra. Možno áno, možno nie. Rozhodnutie je len moje, len ja som za to zodpovedný.

Surrealistická

Keď si slová nevšímame,
začnú jedno cez druhé,
spontánne a chaoticky,
stvárajú kúsky bizarné.

Padajú ako olovené,
zmätené a pokrivené,
tragédia plnej vane,
strata vody nečakane.

Tečúce hodiny,
žirafa v ihlane,
slony v dlaniach,
na kríži dlane.

Dalího Gala,
jablká v župane,
vráštita múza,
aj jej sa to stane.

Vo vzduchu kríž,
splynú v diaľke lode,
štvrtý rozmer čas,
stĺporadie arkádové.

Vytvorila v realite sen,
priepastné premostenie,
stretli sa na výstave v ten deň,
básnik, Freud a podvedomie.

Deprese

Loužičky slz
a mnohonožky smutků
šeredné nožičky
bezbarvé třásničky
nehlučně dupají
člověka tepají
marně jim utíkám
schovat se není kam
tak aspoň pod oknem
chodící počítám
až projde tisící

stane se
.....?

Podzimní listí
tančí ve větru,
taky bych chtěla tančit,
tak svobodně,
tak lehce.

No co.
Popadnu tašku
a povleču se domů.

Šílený balet kolem žárovky,
pro tebe, můro, baladu zpívám.
I já mám popálená křídla...

Život
mi protekl mezi prsty
jen ozvěny občas potkávám
bože,
dovol mi vrátit čas.

Rtuť teploměru padá
potměšile dolů
a kapky deště
tlučou do oken,
sluníčko odešlo
snad trávit dovolenou
daleko do míst
za naším obzorem.

Ach bože,
dej mi křídla
a já poletím
a poletím
a poletím
za ním...

Odcizení

Kdo jsem já a kdo jsi ty?
Jsme dva lidé plní samoty,
jsme bez své identity,
jen ve spěchu se potkáváme,
každý den se okrádáme o náš čas,
který nám tak neúprosně letí.
Jen ten den je každý stejný,
bez radosti, bez provinění.
Kdo jsem já a kdo jsi ty?

Dva lidé samoty,
co měli se kdysi tolik radi
a svou lásku si vyznávali ,
a každý den byl krásný,
tolik nám dával lásky,
teď jsme jen vyprahlé studny
studené a prázdné
kde paprsek slunce se nedostane...

Domeček hlemýždí

V domečku hlemýždím
čtyřlístek pro štěstí,
v domečku hlemýždím
já chci s tebou být,
co víc si přát?
Chci lásku tvou,
vím, že ta se nedá koupit
a ani hrát,
láska by měla být skutečná,
krásná a netečná,
plná polibků a objetí,
lásku si nesmíš odpírat,
láska je dar,
tak ji chraň, je jenom tvá...

Planeta

Klaním se nebesům
 klaním se slunci
 klaním se planetě
 na které mohu žít,
 klaním se lidem,
 kteří jsou lidmi,
 a svojí láskou a činy,
 chtějí naši planetu
 zachránit,

jen nebudme lhostejní
 k našim a dalším životům,
 žijme tak, aby po nás zůstal
 čistý a krásný svět,
 lidský, kde není beznaděj,
 kde svítí slunce,
 teče čistá voda,
 je úrodná půda,

ať nikdo s hladem
 nemusí zápasit,
 ať skončí ty prokleté války,
 atomové výbuchy,
 a naše krásná planeta
 nemusí bolestí sténat,
 nevinní lidé s ní umírat,
 lidé ať jsou konečně šťastní
 a milují své děti

lásku by si měli vyznávat,
 žít tak, jak se má,
 pravdivě, čistě,
 ale nikdy ne sami,
 a opuštění
 bez lásky a pohazení...

Vlasy barvy mědi

Byl krásný slunečný podzimní den. Pod nohama mi šustilo listů z kaštanů a ve vzduchu se mísila vůně ořechů a jablek. Šla jsem ze školy a na zádech se mi houpala aktovka. Byla jsem omámená atmosférou dobré nálady, která tak často provází osmileté holčičky. Přemýšlela jsem o mamčině nedělním štrůdlu. Těšila jsem se na víkend, těšila jsem se, že nebudu muset vstávat, cítila jsem se skvěle. Svět kolem byl jednoduchý, přátelský, bez starostí. To jediné, co mohlo kalit maximální pocit dětské radosti, bylo to, že jsem musela přejít přes náměstí, kde byla autobusová zastávka. Stály na ní děti, větší než jsem byla já. Byly z mého pohledu skoro dospělí, sebejistí, hluční, nebezpeční. Bála jsem se jejich poznámek, jejich sarkazmu, styděla jsem se. Jak se blížily jejich hlasy, pocit nepříjemného tlaku bříše se stupňoval. Doufala jsem, že si mě dnes nevšimnou, že jen projdu a za pět minut už budu doma. Mýlila jsem se. Nudili se a náměstí bylo prázdné, byla jsem tam jen já a oni.

„*Kampak jdeš, zrzku?*“ Strašně jsem si přála být už z dosahu jejich otázek. Nedívala jsem se na ně a přidala jsem do kroku. „*Nějaká namyšlená ne, spolkla jsi jazyk?*“ ozývalo se mi za zády. „*Nech jí bejt, Petře, mě připadají její vlasy super.*“ Otočila jsem se po hlase a vděčně se na ní usmála. Pro dnešek mi zachránila život. Mrkla na mě a já se rozběhla, až se mi taška na zádech rozhoupala jako kyvadlo na věži. Zastavila jsem se až na mostě nad potokem, znovu jsem se otočila a podívala se za ní. Zнала jsem ji. Byla velmi vysoká, štíhlá, myslím, že byla nejkrásnější z celé školy. Jmenovala se Monika a její vlasy v tom zářiovém sluníčku měly ten nejnádhernější odstín měděné, jaký jsem kdy viděla. Byla pro mě zachránce i idol. Jak moc jsem jí tehdy záviděla, jak moc jsem chtěla být jako ona, jak moc. Tak krásná, tak statečná, tak obdivovaná...

Je krásný slunečný podzimní den. Listy těch starobylých dubů se začínají barvit do červena. Když jdu ráno do práce, nepřestávám vnímat jejich krásu. Park u léčebny je jich plný. Ještě se rozhlédnu a nadechnu toho ostrého ranního vzduchu. Až si obléknu uniformu, den poběží rychle a já už nebudu mít čas uvědomovat si krásu ani parku, ani interiéru zámku, kde mám sesternu. Po předání směnu jdu zkontrolovat noční příjem. Prý alkohol, psychóza, vandalství, agrese, napadený policista. Dívám se na ženu v nemocničním lůžku. Copak se jí asi honí hlavou, jaké děsy jí pronásledují? Má odkrytá ramena. Přitáhnu jí deku. Otočí hlavu a podívá se na mě čokoládovým pohledem. Hubená, unavená, v obličejí vepsáno hodně prožitého.

„*Dobré ráno, jak jste se vyspala?*“ zeptám se. Dívá se prázdným pohledem, neodpovídá, jen si mě prohlíží. Po bílém polštáři se jí rozlévají vlasy jako

roztavená mēď. „Chtěla byste napít, nebo doprovodit na toaletu?“ ptám se znovu. Pootevře ústa, zamračí se a tichým, pomalým hlasem odvětí: „Nic nechci, chci spát. Jsem troska, že jo? Nikdo mi nepomůže, nikdo o mě nestojí. Ale sestřičko, já bývala krásná, vy vůbec nevíte, jak já bývala krásná...“ Znovu jí přikryji ramena a odcházím na další pokoj. Hlavou mi prolétne obrázek z dětství. Dívka v podzimním slunci s rudými vlasy. Slyším sebe, jak říkám: „Vím přesně, jak jste bývala krásná, pamatuji si to velmi dobře...“

O pracom prášku, ktorý ožil...

Aj malé dieťa vie, že žiadny prášok v našom svete nemôže ožiť, lebo je to jednoducho nemožné a vari aj hlúpe. To isté platí tiež pre prášok na pranie. Nie je živý a nikdy ani nebude. Jasné ako facka! Prášok dokonca nevie ani len rozprávať. Veď nemá ústa, chýba mu i hlava, kde by boli umiestnené. Nemá taktiež telo, ruky, nohy a iné časti nášho ľudského tela, ktoré my, čitatelia, samozrejme máme. Prášok takisto nemôže nič vidieť, alebo cítiť, nahmetať či počuť. Veď keby mohol, bolo by to jednoducho absurdné. Takže žiadny zázrak sa nekoná a tento príbeh, čo ešte ani nezačal, tu nutne musí skončiť...? Vôbec nie, naopak, príbeh iba začína.

Prášok na pranie toho asi príliš veľa nevidí a nevníma, ale čo tak prášok z rozprávky? To by už snád šlo. Zavrite si na chvíľku oči a preneste sa do sveta fantázie. Postupne a pomaličky, nikam sa nemusíte ponáhľať. Už ste tam? Všetci? Výborne, môžeme pokračovať.

Rozprávkový prášok na pranie sa najprv, tak ako človek, narodí. Nezačne hneď plakať ako novorodenec a rozhadzovať ručičkami a nohami. Miestom jeho zrodu, príchodu na svet, nie je ani nejaká nemocnica. Naopak, je to chemické laboratórium ktorejsi veľkej spoločnosti, kde vyvíjajú komerčne použiteľné látky pre celé ľudstvo. Pritom na tom veľkolepo profitujú, ako to už v podnikaní v rámci kapitalizmu chodí. Na začiatku stojí nápad, myšlienka. Prášok vymyslí v svojich hlavách nemenovaný tím vedcov. Sú to zamestnanci obrej korporácie, ktorí popíšu hŕbu papierov samými kliky-hákmi. Skrátka, sú to chemické vzorce, ktorým rozumejú iba oni. Títo laboratórni vedátori následne vyrobí malú vzorku prášku, zlúčeninu zloženú z tajomných ingrediencií. Pripomína to mystiku alchymie, čo prekvitala v stredoveku, lenže v novom šate našej hypermodernej doby. Títo vedci iba málokedy prídu s niečím naozaj novým a revolučným. Väčšinou len vylepšujú to, čo už existuje. Aby bol prací prášok silnejší a odstránil všetky škvrny. Dokonca aj od povestného červeného vína rozliateho na bielej košeli. Aby voňal viac ako doteraz. Nech celý dom vie, že máte nový prací prášok a vaši susedia si ho idú hromadne nakúpiť. Pretože ho chcú mať a byť „in.“ Človek je už skrátka taký, že túži vlastniť veľa rozličných vecí, no žiaľ túto túžbu nikdy nenaplní. Vždy sa za niečím ženie a pachtí po celý, celučický život. Ale späť do nášho laboratória. Farmaceutici teda reálne vyrobili novú verziu staršieho receptu a prací prášok je konečne na svete! Rozhliada sa udivene vokol seba a všetkému sa čuduje. Keby mal hlavu, tak by ňou asi neveriacky krútil. Vidí ľudí v bielych plášťoch s gumovými ochrannými rukavicami a okuliarmi, ako sa radujú, že sa im niečo podarilo. Poklepkávajú sa vzájomne po pleciah a usmievajú sa keramickými chrupmi. Oči im žiaria nefalšovaným

šťastím, ktoré neskôr patrične speňažia. Náš hlavný a jediný hrdina, prášok, nemá ani poňatia, že toto všetko, čo vidí a počuje, sa týka práve jeho. Obzerá si celú miestnosť a zbadá svojich kamarátov, iné druhy práškov. Zachytí reč ľudí, ktorej ani za mak nerozumie, no zaregistruje tiež tajomnú reč výtvorov v laboratóriu. Rozprávajú sa o tom, čo už zažili a čo s nimi bude ďalej. Sú to testovacie vzorky, ktoré prežili už nejednu patáliu. Potom začnú laboranti skúšať aj náš prášok na pranie. Prejdú s ním celú radu štandardných chemických testov. Raz je mu zima, inokedy akoby horel a občas je mu i fajn.

Po skončení všetkých možných i nemožných testov ho vo väčšom množstve kdesi odvezie nákladné auto. Teraz býva v sivej škatuli ako aj jeho ostatní príbuzní. Je prvou vzorkou. Vidí nové prostredie fabriky, kde neustále vyrábajú jeho ďalšie kópie, ale tiež kópie pracích práškov inej značky. Továreň produkuje aj iné chemické čistiace prostriedky. Prášok dostane nové bývanie. Je to špeciálny farebný obal z plastu. Okrem toho získa i svoje prvé a jediné meno, názov značky. Odteraz sa volá „Silák.“ Plastová nádoba má taktiež svoje logo a popis použitia jej cenného obsahu, čiže nášho známeho pracieho prášku. Ten má krásny domček a cíti sa v ňom vynikajúco. Neskôr putuje kdesi do predajne do regálu s policami. Chodia tam všakovakí ľudia s nákupnými košíkmi a berú veci z poličiek. Prášok tomu nerozumie. Potom sleduje kupujúcich, ako sa zastavujú v pokladniach. Z peňaženky vyťahujú akési papieriky alebo mince a dávajú ich iným ľuďom, predavačom. Následne nejaký neznámy prístroj vytlačí papierik a ľudia si ho berú. Nakúpené veci ukladajú do tašiek a odchádzajú. Prášok nad tým dumá a nepríde na nič. Ale elektronická pokladnica mu to svojou rečou všetko vysvetlí. Pípa a cvrliká, šušťí, keď z útrobu vypúšťa účet. Tak sa náš prací prášok dozvie, že raz príde aj naňho rad, keď ho niekto kúpi a potom odskúša. Trochu sa na to teší, no väčšmi sa bojí, ticho drkocce zubami, lebo vie, že to bude jeho koniec. Pohreb bez pompy a slávy a ďalej už nič. Posmrtný život pre neživé prášky neexistuje. Bf. Prášok sa zrúti do praktickej ničoty a viac ho nebude. Rozpustí sa do nebytia.

Nadišiel ten osudný deň a náš prášok na pranie si kúpila jedna pani. Uložila ho do košíka, zaplatila a rýchlo s ním cupitala domov. V kúpeľni už mala pripravenú hrbu špinavého prádla. Otvorila plastovú nádobu, prášok nasykala do práčky, zvolila program a bolo. Prášok čučal v malom šuflíku, kde si pripadal mierne klaustrofobicky. Vtom začal tancovať odzemok. Chudák prášok lietel hore-dole pomedzi špinavé koše, tričká, ponožky a iné haraburdie nami nazvané časti oblečenia. Neborák, nevedel si rady, no po istom čase sa mu to veľmi zapáčilo. Prišiel tomu na chuť. Cítil sa ako na kolotoči alebo húsenkovej dráhe a skutočne si to užíval. Bol ako kozmonaut v centrifúge, ktorý trénuje na let do vesmíru. Nachádzal sa v cirkuse, kde bol

hlavným akrobatom a kaskadérom. Cítil sa ako na nebeskej húsenkovej dráhe, kde vidieť nad oblaky ako slnko zlatisto svieti. Bol slobodný ako vietor a rýchly ako orol. Lenže pomaličky z neho ubúdalo. Bola z neho už len polovica, potom štvrtina... Prášok bol celý spotrebovaný, no tie posledné okamihy stáli za to. Možno zopár zrníek prežije v kanalizácii a potom sa ocitnú kdesi na skládke. Možno maličký kúsok z neho uzrie a zakúsi rieku a vari aj more. Tých zopár zrníek uzrie opäť nové, neznáme prostredie a zažije nové dobrodružstvá. Uvidia, ako filtre prečisťujú vodný kal a zbavujú ho škodlivých látok, recyklujú úžitkovú vodu. Vo fabrike už čakajú pra-pra-pravnici pôvodného pracieho prášku. Mnohé pokolenia a generácie. Je ich celá armáda a pochodujú po celej planéte, ktorú už úplne a mierovým spôsobom obsadili. Spolu sú skrátka nezničiteľní, pretože svetové hospodárstvo a ekonomika musia aspoň ako-tak fungovať. Howgh.

Pohádka

Na hrotech tónů smutek přilétá
 pohledne kolem pak se k zemi schoulí
 v kamnech oheň tiše odkvétá
 a mizí v třpytu křišťálových koulí
 Pohádek vůně zlehka se zde line
 stesky z dětství s sebou přivádí
 netušíc co vše z toho plyne
 Princeznám čas vůbec nevádí
 Zasněně hledím do mlhavých stínů
 vidím růži, dobro, krále s žezlem
 na konto času píší další ze svých splínů
 Fanfáry, rytíře král žehná žezlem
 dost bylo prosím další reminiscence
 měním program otočením koule
 nálada plete myšlenek věnce
 a pořád hloubám z čeho ty boule na duši
 namouduši nevím snad
 se čas s prostorem protne jedenkrát
 v bodu lásky o kterém sním
 držím čas za ručičku chci jít s ním
 s ním chci jít běžet kýženým směrem
 Kouzlům Štěstí Pohádkám jsem věren
 v záhybu koule vidím louku nebe
 ne louku zahradu ošumělou se zdí
 klečící princeznu Tebe vedle sebe hladím
 před oltářem křovím přísahajíc štěstí
 monument varhan šumí jako klestí
 polibek pak dlouhý
 vroucí čistý
 snad bylo to či bude
 nejsem si jistý
 z pohádky do pohádky ne špatně
 z pohádky do reálu nenávratně
 koule tmavne z obrazů zbyl rám
 zda stalo či zdálo se to
 ráno nevím sám

Osud

Jeden je osud
 hodiny jsou dvoje
 nábytek je můj
 všechno je tu moje
 kamna co v nich netopím,
 ruce co mne zebou
 dopis ať prý pochopím
 že jsi šla pryč
 svou lásku jsi vzala sebou
 je stále stejná
 kolik tak měří
 ta moje cesta od okna k dveřím
 nikomu tu nic nepovím
 tvůj hlas tu dozněl
 nikdo se nedoví
 co já už vím
 ticho bolí hrozně
 telefon je na nic
 blok na vzkazy čistý
 a já jsem taky prázdný
 jako tyhle listy

Tvou tužkou na obočí
 čmárám Tvoje jméno
 pak s ní rychle vytočím
 přesný čas
 když ty máš obsazeno
 jeden je osud
 hodiny jsou dvoje
 nábytek je můj
 jen ty už nejsi moje
 tak volám přesný čas
 ať se mnou někdo mluví
 chci slyšet lidský hlas
 a zavřít oči
 někomu chci vykřičet
 že jsem tě měl rád
 že tvá láska
 minula mně těsně
 v sedm dvacet osm přesně

Gramatika

Začal jsem psát do šuplíku těchto veršů
 gramatiku
 začal jsem já rýmovat,
 Alexu zas milovat, osudu nevzdorovat
 zákonu neodporovat, z života zas radovat,
 na horách zas lyžovat,
 jako lev zas bojovat, zákonu nevzdorovat
 zálibám se věnovat, slečny oslovovat, život
 oslavovat
 rýmy deklamovat, přestat už víc chybovat,
 i hudbu zas milovat, život už mi nedá mat,
 na světě jsem zase rád,
 omlouvám se za přehmat,
 nemuset už somrovat,
 v cele nechci pobývat,
 Arbeitstelle dobývat,
 iluze zas pozbývat, od života dostat mat,
 pořád se jen stěhovat,
 do Předlic krást chodívat,
 v cele v Torgau pobývat,
 svoje bližní zlobívat,
 do hospod krást chodívat,
 chci být
 pěkný věkmi, jak ten leknín,
 moudrý sličný, přítel slečny,
 živ a vděčný
 snivší ty sny neskutečný,
 chytrý řečný za život vděčný,
 zrozen pro vás všechny slečny
 dávat pozor a být čestný,
 podmanit si celý vesmír
 nechci
 kazit věci mít zas kecy
 poznámky mít vždycky k věci
 nesnídat vždy po půl deci
 v Torgau šít pohřební věci

poslouchat zas dětí kecy,
 chlastání ti moc nesvědčí
 budu tak
 příjdouce vidouce vědouce mohouce
 ale ne tonouce
 učivší nemučivší,
 včas chodivší majetku zpět nabyvší
 básně zas píšivší
 jdoucí pýchou dmoucí
 vševědoucí a žádoucí
 dřící nepijící
 přijic nemající
 lásku mající doufající
 vše mající bez zel
 sámžijící
 nehrabivší líbivší
 úctyhodný
 zase hodný
 vztah mající všem přející
 nezoufaje dál doufaje
 prostě dítě 6. máje
 nereptaje poslouchaje
 neřvouc netlouc
 postiženým pomáhaje
 v pořádku zas věci maje
 nezoufaje však doufaje
 třístatřiatřicet
 dětí maje
 nevyhnavší je zas z ráje
 lásky maje úcty maje
 peněz maje s dětmi si zas povídaje
 dechberoucí láskou dmoucí
 úplatky víc neberoucí
 melující dobré rýmy
 od základu prostě jiný

Báničky:

rada
 Vrány, havrani, krkavci
 tajemství noci poznat chci
 vaše černé peří
 straší ty co věří
 straší velkou nicotou
 co bude až nebudou
 hej ty hloupí brachu
 boj se jen vlastního strachu!!!

z léta
 Bosou nohou chodím travou
 nahou dlaní hladím tvář
 chci poznat tvou podobu pravou
 přitom cítím její zář

*před lety v Krumlově za chůze
 pozdě v noci s Lenkou Persi*
 Jemně
 jemně
 strhej kůži ze mne
 ty prastará země!

touha
 Z tvého libida si upletu bič
 krví z tvých zad si pomazu tváře
 báječná maska
 na karneval rudé záře...

vypůjčená od Vonneguta
 Zamilování jsou bezostyšní lháři
 sami sobě neustále lžou
 pravdomluvní ti nepoznají lásky
 prázdné jak ústřice
 jejich oči jsou

Adam
 Adam ztratil slovo
 jako YOKO ONO
 při pletení Evy

**Styx a Léthé
plavčík Cháron**

Není větší hrůzy v létě
 muset plavat Styx a Léthé
 v řekách smrti smrt jen kvete
 rád uplaval jsem té Léthé
 vylezl jsem na břeh s vděkem
 není břeh na onom světě
 uplaval jsem tedy Léthé
 řečeno v jedné větě
 po zdolání Léthé láska opět kvete
 na břehu Léthé v létě
 kde břeh není na onom světě

Je tak zvláštní život v básni

Nerozvážný jsem já básník
 tuhle báseň jsem já sochal
 nenastane třecí plocha
 V Beřkovicích stojí socha
 kterou jsem já zde vysochal
 do Beřkovic kvůli chlastu
 krčmáři nos pivo na stůl
 jedu dneska autobusem
 život běží kolem klusem
 v Beřkovicích se chci léčit
 absolvovat tady pobyt
 abych více já už nepil
 život v básni si zde prožil
 nabral zase lásku do žil
 z Beřkovic už vyléčený
 zamilován do té ženy
 ostříhaný, vyholený
 odejdu si lásku najít
 a do Němec se zas vrátit
 osudu kolo zpět obrátit
 a osud svůj okabátit
 život v básni zase začít
 a za osud svůj zaplatit
 jsem já básník Petr V.
 osudem jsem rozevlátý
 odpustí mi moje máti
 když jsem dal co měl jsem dáti?

Duhová poezie

Duhový most nad řekou se rozevírá
 oblaka bouřná v jarním dešti plují
 však čas ten dešťů pořád neumírá
 nekoučí časopřímkou v starých dešťů sluji
 plamen ten duhový stále neumírá
 a větry jarní po dešti oblohou dují
 chvalme tak pochválit Boha všehomíra
 duhovým mostem za světlým zítřkem dojít
 duhové kapky deště řeka dole sbírá
 těkavé mlhy pod mostem se rojí
 však čas ten dešťů pozvolna odmírá
 duchové rybky aquabelly v roji plují
 duhový most nad řekou se uzavírá
 připraven vrátit se a opět břehy spojit

Šachová Poezie

Čtyři a šedesát polí sezamem setých
 přináší úrodu přemíru šachové maty
 jezdcí tam v kašmíru skáčí přes šachové ploty
 střelec tam se zbraní vytváří šachové roty
 pěšáci na polích sklízí šachové máky
 dáma na há jedna dala tím králi šachy
 král s věží přemístil se tak do rošády
 na věži tam zvoní šachové hodiny
 střelcem vyjel dosáhl šachové koniny
 král v koutě zastavil šachové hodiny
 v šachmatu poražen odešel do zimy
 a zítra nastane pro šachy čas jiný

Ztěmělé ticho kostelní

Ztěmělé ticho mrazivé ticho proniklo míchou
 apoštolů andělů chor okřídlených hlásí pána příchod
 pod klenbou chrámu v pološeru svíce ožívají
 na fresce je vyveden Adam s Evou v ráji
 ministrantů v sutaně zvoněním příchod knezů hlásí
 chrám je naplněn křesťanským sploecenstvím spásy
 varhany chorem tichou svatou noc oslavují zpěvem
 kadidlo vonně františek čoudí dým v odstínu šedém
 popklsknuvše začala mše kněz nápravu káže
 souvěřící nesli svíci projevivše bázeň
 knez ten hlavní svým poklekem ukončil tak kázeň
 národ vkleče se tam modlí na duchu je blažen
 dvě věřící koš nesící nesou chléb s ovocem
 dítě malé starn stojící knez mu dává pocel
 za oltářem je ozářena vánoční jedliočka
 v Betlémě je v chlévě Ježíšek v jesličkách
 figurkiy zvířítek tvoří vánoční pohodu
 a drobtý vánočlky chutnají při Krista zrodu
 Kristovy rány barvou vyvedné na pohledu
 Tichou a Svatou noc veřící zbožné pěj
 kněz požehnavše mši ukončil v sněhu závěji
 půlnocí začala tato mše svatá
 já přišel ze hřbitova od táty, bila pátá

Mimina

Mé sny nacpané mininy utne tygří řvaní
 vyměním navlhle plíny
 a jdu vařit papání
 svou steeplechase s batolátky
 zvládám už s rutinou
 utírám jim pilně zadky
 poučen maminou
 vyhod' smeti nakrm děti
 Sunar v třetím fochu
 umyj vanu najdi pannu
 hraj si s nimi trochu
 kup si párky
 vem kočárky
 nalokej se smogu
 zalej fíky a šnytlíky
 vykartáčuj dogu
 nebud' líný
 vyper plíny vyžehli pár kusů
 čti pohádky u ohrádky
 dej jim pac a pusu
 vyvař kosti
 přijdou hosti
 oprostí se zlosti
 žiješ dobrodružný život muže v domácnosti
 Karkulka a skřítek Šmudlík tvoří mou kulturu
 v kapse mám rezervní dudlík
 a jodovou tinkturu
 když vyšetřím valnou chvíli
 utřu prach na seslích
 Josef Marjá ti si žili
 Ježíšek byl v jeslích
 proč není doma u dětí ta co je rodívá
 zřejmě nemáte zřejmě nemáte ponětí jak to dnes chodívá
 žena vydělá si více ač mi nikdo nevěří
 já projektuji dálnice
 ona vlasy kadeří

Vrchol jménem Strážlivost

16. 10. 2019, 3 týdny a 5 dnů. Stále nemůžu sundat tu pomyslnou deku, která na mně ležela skoro celý včerejší den. Trápí mě tolik věcí, o kterých nejsem schopný mluvit ani s Maličkou, a to mě mrzí, jenže není ve stavu, abych jí ještě přitěžoval svými vrtochy. Je po pracovní terapii, byl jsem tam obě dvě dopolední skupiny, abych zaměstnal hlavu a utřídil si myšlenky, protože poslední dva dny byly nadmíru intenzivní. Nohy kapánek pobolívají, tak uvidím, jestli půjdu po obědě běhat. Zřejmě bude mít slovo do pranice můj žaludek, poněvadž dost záleží i na tom, co se mnou udělají výpečky se špenátem a bramborovým knedlíkem. A hlavně mám celkem velkou potřebu psát, je toho hodně, co se mi dopoledne honilo hlavou. Stěžejní a hlavní scéna se odehrávala během půlhodinového čekání na odvoz nebezpečného odpadu.

Přišlo to jako blesk z čistého nebe, flashback, návrat do minulosti. Nikdy nevím, proč mě v danou a absolutně nečekanou chvíli proběhnou myslí vzpomínky či zážitky, ke kterým přirovnávám co bylo, co bude nebo spíše jak bych chtěl, aby to bylo. Vrátil jsem o čtyři roky zpět, přesněji do 21. října 2015. V roli asistenta trenéra jsem byl toho času na soustředění s lyžařským klubem v Ramsau - malebná rakouská vesnička rozléhající se pod majestátním masivem Dachstein. Dětičky už měly tréninky za sebou, oběd byl uvařený. Pamatuji si, jako by to bylo dnes. I když jsem před odjezdem měl tušení, že na hřebenech už bude sníh, sbalil jsem si do batohu ferratový jistící set s lezeckým vybavením, pro případ „co kdyby náhodou“. Den byl slunečný, naprosto vymetená obloha, značka ideál, a řekl jsem si „jdu na to, teď nebo nikdy“. Vyrázil jsem ve 14:00, s batohem, lezeckou výbavou, a hlavně sám se sebou... Věděl jsem, že cesta na můj vytipovaný vrchol Scheichenspitze bude trvat přibližně tři hodiny. Jeden a půl hodiny „choďák“ po stezce do sedla, pod nástup na ferratu (v němčině Klettersteig; v češtině zajištěná lezecká cesta), pod začátek hřebenu. Zde nasadit jistící set, úvazek, helmu a cirka další jeden a půl hodiny ze sedla na vrchol, kde jsem měl dle svých optimistických propočtů sledovat západ slunce. Vše vycházelo do puntíku, cesta do sedla byla lehkým protažením, v mžiku jsem nasadil veškerou výbavu a hurá na skálu. Jen jsem netušil, že sněhu bude na postupných vrcholech více, než by bylo bývalo záhodno. Někde bylo jistící ocelové lano dostupné, někde bylo pod sněhem a někde nebylo vůbec. Cestu už jsem znal, v létě to byla „áčková“ ferrata, nic náročného, brnkačka. V těchto podmínkách to bylo kapánek horší. Bořil jsem se, zakopával, podklouzával, místy možná neměl daleko k tomu sejít z cesty. Ale odmítal jsem se vzdát, chtěl jsem to sám pro sebe dokázat, dosáhnout vytouženého

vrcholu. Byly chvíle, kdy jsem se bál, hodně bál, ale ta touha překonat sám sebe byla silnější.

Dokázal jsem to! Stál jsem u kříže, který značil, že jsem na konci té nejdůležitější cesty v životě. V ruce jsem hrdě držel vrcholovou knihu, ve které je doufám dodnes můj zápis. Nikde nebylo ani živáčka, vnímal jsem jen místy poletující ptáky, užíval si plnými doušky to neskutečné ticho, klid a pocit euforie, všechny smysly pracovaly na 100%. Aby to, co popisují, člověk pochopil, musí to sám zažít. Aby vůbec pochopil, jaké to je nasávat pocit smíření, vyrovnanosti a zároveň maličkosti svého bytí, sledovat zapadající slunce a kochat se výhledem, který naskýtal neskutečné zázraky přírody v přímém přenosu, ten nejhezčí film na světě, usínající údolí pod sebou a pestrobarevné alpské velikáni kolem dokola...

Kdybych tento zážitek přirovnal k posledním měsícům svého života, tak jsem byl v červnu opět na té cestě, stoupal krok za krokem, jistý a nadšený. Postupoval jsem plynule, někdy možná rychleji, než bylo nezbytné, ale postupoval nahoru. Vystoupal jsem do sedla a otevřel batoh, odhodlaný vystoupat na vrchol. Byl tam úvazek, helma, ale chyběl jisticí set. Řekl bych, celkem podstatná část výbavy, když člověk nechce spadnout. Přesto jsem začal nerozvážně stoupat po zasněžené a zledovatělé skále. Cesta šla dopředu nad očekávání, tak proč se vracet? Ačkoliv jsem neměl možnost jištění, postupoval jsem příliš rychle. Znenadání, v době nepozornosti, na místě, na kterém jsem to ani nečekal, chyběl kvůli mé lehkovážnosti onen jisticí set. Obrazně řečeno se utřhl kus srázu a já padal. Padal a Padal. Padal jsem hluboko a rychle, protrhal všechny záchranné sítě, dopadl až úplně dolů na samé dno a se mnou padali i moji blízcí, kteří mě na cestě tolik podporovali. Nespadl jsem ovšem do údolí, kde se nacházelo Ramsau, ale do Psychiatrické léčebny Petrohrad...

Jenže já se toho vrcholu prostě vzdát nechci. Sedím opět na lavičce pod pěšinou, která vede do sedla s názvem Červený dvůr, balím si vybavení a tentokrát si dám sakra pozor, abych měl nejen helmu a úvazek, ale i zapomenutý jisticí set. V sedle si snad ještě doplním a zkontroluji zásoby, udělám maximum pro to, aby byl výstup úspěšný. Protože i když to tentokrát v roce 2015 nebyla jednoduchá výprava, teď bude ještě o dost těžší. Ale já ne že musím, CHCI toho dosáhnout zase - toho klidu, vyrovnanosti, pocitu smíření se sebou samým. A hlavně pocitu, že stoupám a vystoupím na vysněný vrchol přes všechno budoucí boření, obavy či překážky střízlivý, jako abstinující alkoholik. Protože ten vrchol už se nejmenuje Scheichenspitze, ten vrchol se

teď jmenuje STRÍZLIVOST. Chci na sebe být opět pyšný stejně tak, jako jsem byl tenkrát. A tak jako tenkrát závisí úspěch výpravy jen a jen na mně. Mohu využít pomyslných jisticích lan, motivace od mého okolí, své vlastní motivace, přání a snů. Mohu si nechat poradit, využít odborné pomoci, sem tam se vydýchat, doplnit energii a rozhlédnout se po krásách přírody. Však vždy už chci na tenhle vrchol jen stoupat, nikdy už nespádnout. Protože to je vrchol, na který budu stoupat celý život, na který CHCI stoupat celý život a na konci té cesty sám sobě poklepat po rameni a říct: „Dokázal jsi to, kámo!“

Mosty

A pálily mosty
co plály minulostí

Oheň sežeh na prach
dávny pach

Nová vůně
nový tah

Víra zbyla
a naděje, že každý
k lásce dospěje

Listí

Listí poslední odlétlo
chci být chvíli o samotě
osahat barevné chutě
všemožně tísnící se

Milé listí
tak sdílné
dotýkám se dlaněmi
listí ukvapeného
ve větru divokého
smutný mám dech
slunce vzdech

Listí nalétá do chřtánu země
kapky urputné
si s listím hrají
stále, ještě

Prostě já

A nedůvěra
strhla mě,
až na zem,
avšak žiji a jsem

Bloudím za setmění
zpívám za svítání
pláču bez ptaní

Z rosy se napiji
já z kapky přežiji

Sucho svých dnů
přívalem slz rozetnu

A potom
Zkrat
Proč se ptát
chci víc znát
než se kát

Hřích

Tam kdesi
hřích
a v slzách tvých
spíjí se
bolest a naděje

Když jako holubice
jsme poletěli tmou
tam
ke světlu

Smutni ve své tísní
ukryté
v písni

Slova
tak hříšná
jež se ponoří
do hlubin duše

Ve svém zpěvu
mluví,
zurčí v krvi
ale
upíjí
stále směleji
z kapek nadějí

V pocitech hřích
tam
kdesi ve větvích

Tajemství

Ve sladké naději
za ranního deště
ptám se
zda povíš
ještě
tajemství svá
do ran vložená
tebou strážena

Tajemství tvá
bdící
mluvící
v slzách tvých
modrých, průhledných

Ve slunci se slzy lesknou
v záři slunce
proletěly tmou

Světlo, tmu střídá
vychází duha
A kapky
tvých ran
slabě prší

Čistá psychiatria

vozili sme sa po chodbách
 na vozíku
 lepili si vlastné mená
 do vymyslenej chladničky
 a stáli v rade na lieky
 pre lepší život
 rôzne testy s výsledkom nadpriemerná
 ma sklamali.
 nedovarený čaj a hrášok
 v slepačom vývare.
 ako sa máte?
 neviem.
 výborne, tak, ako včera.
 žena s depesiou
 ma učila hrať
 vlastnú diagnózu

Plány

sedím na studenej dlážke
 so svadobnými šatami
 a strihám z nich
 lepšie plány.

zlaté obrúčky
 pustili farbu
 ale nie som
 voľná.

zrušené zálohy
 za ktoré si kúpim
 kvalitnú fľašu
 lepších plánov.
 áno, beriem.

Ráno v kuchyni

vôňa chemoprénu, s ktorým lepím škoricu
 na kúsok nájdeneého dreva
 kdesi uprostred seba.
 rozliata káva bez cukru
 v ktorej plávam.
 strúham farbičky
 do zatvorenej knihy
 a pripálená hrianka
 očakáva med.
 miešajú sa vône nádeje
 a rozliatych prianí
 do spoločného chaosu
 rannej kuchyne.

Jesenná víla

zhodila všetky listy zo stromu
 starostlivo nafarbené
 a s citom odfúknuť
 do veľkej kopy
 zahrabala sa. hibernuje v jeseni
 a jeseň v nej.
 mení sa na srnku
 hrdo vystavenú nad kozubom
 poľovníka vo flanelovej košeli
 len trofej zbytočnej hodnoty
 zabalená prachom falošného obdivu
 flanelových hláv.
 zo srnky opäť vílou
 jesennými farbami horí
 duša poľovníka.
 víla tancuje
 okolo slobodného ohňa
 milovanej jesene.

Kruh života

Každý ho má a každý v něm chodí, ale co když by někdo z něj vystoupil?
 Co by bylo dál?
 Našel by lepší cestu než jen kruh?
 Nebo by to bylo horší?
 Existuje snad někdo, kdo to udělal?
 Kdo vystoupil z toho kruhu...

Já osobně nikoho takového neznám.

Překážky v kruhu se stále opakují.
 Buď vám ji někdo přichystá, nebo si ji sami vytvoříte pomocí svých
 rozhodnutí.
 Ale třeba bychom ani nemuseli stále procházet kruh.
 Mohly bychom si třeba psát i svoji vlastní cestu.

Ano, máme možnost si vybrat, jestli uděláme jednu nebo druhou věc,
 ale co když nás to vtáhne do dalšího kruhu?

Co když kruh života je všude?
 Nikde konec ani začátek?
 Pořád jen dokola?
 Nebo jen možnost mít i něco víc, než jen kruh života?

Omluva

Pro některé lidi je omluva moc těžká věc. Pro jiné zas lehčí.
 Každému to jde jinak.

Je lehčí to říct, nebo napsat?
 Je lehčí se omluvit té osobě, nebo to nechat plavat?

Je spousta možných otázek pro a proti.

Jak se ale říká, za zkoušku nic nedáš.
 Tak to pocítuji i já.

Někdy to pro mě bylo obtížné, ale aspoň jsem pak cítila úlevu.
 I když mě člověk poslal někam do temné díry, nebo když se usmál
 a řekl mi na to své.

Pozitivní - negativní odpověď?

Je jedno, jestli je odpověď kladná nebo ne, jde jen o to,
 aby se člověku ulevilo a mohl jít dál.

Dál tou cestou, kterou si zvolil.

Koloběh z pampelišek

Koberec zářil na lukách
zlatavá sluníčka
jež promění se v prach
prachové chmýří se k nebi vydává

Po směru větru si s ním hraje
na jejich návrat čekávám
kdy rozkvetou nečekaně
po rose jež schne po kapkách

Chmýří se rozletí do všech stran
zdraví nemocní na ně čekají
snad je uzdraví, potěší, pozdraví
chmýří v kouzelném proletu
tancuje ve svém kupletu

Chmýří, jež uchytne se do země
vzklíčí kořínek, stonek, květ
růžice listí je pevně obejmě
z pampelišek je celý svět
zlatavě září louky i sad

Tak to na světě chodí
jedny září na trávnících
druhé míří po kraji
jen vítr rozhoduje
kde se znovu setkají

Slzy

Slzy jsou
krůpěje duše
slzy jsou
smích i pláč
slzy chutnají
jako štěstí
slzy jsou žal
do kterého se
zachumláš
slzy jsou dojetí
které překonáváš
slzy jsou láska
křik i nenávisť
kdyby vždy
uměl člověk číst
v knize osudu
tantry štěstí
Přec jen
najdeš dojetí
pokoru, jež věští
vztah duše a času
slz v objetí
vztah duše
času a slz
v přepětí

Vnímání

Malým dětem
běží čas pomalu

Nám však čas letí
léto se blíží do podletí

Sbíráme plody své práce
jen více si užíváme

Krásného času
pak nějak nestíháme

Vnímáme tu krásu...

ŽIVOTNÍ LÁSKY

Slunce ve vlasech
v mládí nás barvilo
přírodně osmahlí
Milovaní

Dalšími léty
slunce nás stříbřilo
s vráskami úsměvů
Milovaní

Jen naši lásce
šedivější vlasy
víme to, víme
Milovaní

Jsme sví a krásníme
společně myslíme
žijeme spolu
Milovaní

V prohlubních vrásek

ustarané ženy
je schován poklad
pro nevidomé úředníky.

Ještě stvrzení bolesti
evidence tržeb
přesáhla svou kapacitu
šla se sama udat.

Jen tak na špičku nože

na malé olíznutí
jen tak, abychom neurazili
všechny ty katy
novodobé gestapáky
OSPODy a pranýře.

Miniaturní piktogram viny
v každém podpisu.

Zatmívám se slunci do tváře

na obětním špalku
z prázdných blistrů.

Kopýtko klopýtají o jehličku
o jednu malou chybu
co prozradila lidskost.

Srna slzy roní
dětem při Večerníčku.

P.B.

Stínohra kojení a léků
dejte dítě do školky
povinně
dejte sem očkovací průkaz
dostanete zápis
povinně
za uši, že se nemyjete
v předepsanou dobu...

Povinný spánek
hlad spoluviny
po vině zářez do tmy -

a ještě jedna lžička -
za maminku.

D.B.

DoBREJ LOVEc
v pustinách
zvadlé morálky
společnosti gestapa
číhá na pohyb.

Směje se mi
za oknem
síťka na motýly.

nosím ti

pred dvere
svoje nové
články o hudbe
ako mačka
ulovené myši

sypeš mi
do dlaní vďaku
ako granule
pre mačky

som
stará introvertka
samotárska
lovkyňa

potrebujem
mať pocit
že je vo mne
aspoň niečo
z tigrice

od ktorej si
požičali pruhu
zošity
i notová osnova

so strachom vychádzam

na slnečnú stranu ulice

je tam tma

potápa sa do nej dýchanie i tep
nepokoj štiplavo naplňa hrud'
a bledosť líc je najvýraznejšia
z farieb

môj deň má závrat
leto sa tacká do jesene
a ja sa snažím vylúdiť zo seba svetlo
ktoré som dlhé roky prijímala

teraz tma prijíma mňa
pod horúcim slnkom

jednoizbovom byte

mama popoludní
lúšti krížovky
ja píšem
na počítači

mama vidí
iba môj chrbát

večer zatúžime
po medziľudských
kontaktoch

a telefonujeme
mama v obývačke
ja v kúpeľni

tí ktorí sa hrajú

v lese z cudzích tiel
trpia

tí ktorí si za tichú mincu
kúpili samotu
trpia

trpia aj tí
ktorí šliapali
po mojom úsmeve
a so smiechom sa pozerali
na krokomer

čím som staršia
tým mám silnejší pocit
že je mi príliš
dobré

lebo aj utrpenie
je námet
na báseň

...

Bubulík sa usmieval od ucha k uchu. „Podľa všetkého už kadečo o mne viete, no ja viem o vás pramálo. Ledva to, že ste prišli z Kraja sveta. Teraz je rad na vás. Porozprávajte mi o sebe.“

„Nech hovorí Hrôzik,“ vydýchla Bubulienka. Bola veľmi zvedavá, kto vlastne to strašidielko Hrôzik je a kto sú jeho priatelia!

Bubulienka uprela na Hrôzika svoje smaragdové oči a trošku sa začervenala.

Hrôzik sa primkol bližšie k Bubulienke, poobzeral sa po svojich druhoch, slabúňko pokýval hlavou a dal sa rozprávať. Mal zamatový hlas, ktorý sa niesol cez steny starého mlyna a mušky svetlušky jeho príbeh podávali ďalej. Bubulienka bola nadšená.

„Náš domov je ďaleko, na druhom konci sveta. Volá sa Kraj sveta, ale možno ho poznáte ako Šťastné kráľovstvo.“

Nik však nepritakal. O jeho krajine Bubákovci veru nepočuli. A tak pokračoval: „U nás strašidlá strašia v prenádherných zrúcaninách opustených hradov, ktoré sa týčia do neba ako hrozivé spomienky na dávných zlopánov, ktorí už našťastie vymreli.“

Piesok sa u nás leje ako sladká medovina a voda padá na zem v dúhových hviezdiciach. V mori a v jazerách sa trbliece voda a stromy a kvietky rastú a kvitnú po celý rok. Slnko u nás zapadá tak ako tu, každú noc, a vtedy strašíme pocestných a tulákov, pretože ostatní poctiví ľudia spia pokojne vo svojich domovoch a snívajú o šťastí.“

„To musí byť nádhera!“ vzdychla si Bubulienka len tak pre seba a zahniezdila sa na stoličke, ktorá prudko zavrzgala.

Hrôzik však už pokračoval: „Žijeme vo väčších spoločenstvách ako vy, ale i my máme tisícročnú knihu, v ktorej sa dajú prečítať tajomstvá sveta ukryté pred zrakom obyčajných ľudí, ale i písať nové príbehy čarovným atramentom. Má veľkú cenu. Ukrýva ju na tajomnom hrade kráľ všetkých strašidiel – Jednooký, ale neboj, Bubulienka, on sa iba tak volá... Jednooký. V skutočnosti má obe oči, ale aj tak ide z neho strach. Na svete sú len tri takéto knihy. Jednu máte i vy a tá tretia je dobre ukrytá i pred zrakmi rozprávkových bytostí. Vyskytujú sa obavy, že ju vlastnia ľudia, ktorých predkovia kedysi žili v našom kráľovstve.“ Hrôzik sa odmlčal a pozrel sa na svojich kamarátov, tí spokojne pokyvovali a oči im svietili ako malé hviezdinky.

„Dobre si to povedal, veru, ani my by sme to lepšie neopísali,“ poznamenali a zahniezdili sa na laviciach, ktoré prerušili ticho vrzganím.

„Ale niečo predsa len nemáme,“ tu sa Hrôzik zadíval do zvedavých očí mamy Bubákovcej, „chcel by som, aby v priezračných riekach plávali

obyčajné ryby a aby dúha vychádzala na oblohu len vtedy, keď prší a slnko nechce zísť z oblohy... presne ako u vás. Chcel by som vo svojom dlhom živote hľadať šťastie a nie mať ho na dosah ruky ako splnenie želania zlatej rybičky. Chcel by som sa poďakovať mužkám svetluškám, ktoré sa rozsvetujú v tme, pretože sa mesiac ukryl za strašidelné oblaky na tmavej oblohe. A musím priznať, že naše pavučinové obrusy a siete nie sú zďaleka ani také silné, ani také pekné, ako tie, ktoré ste utkali vy,“ uklonil sa polichotenej tetke Pavúčici.

Tá sedela vo svojej sieti vysoko nad všetkými a pozorne počúvala. Veru, veru, zaujali ju chýry o Kraji. Vedela si predstaviť, ako a kde by vila svoje pavúcie siete. V čarovnom svete. Spustila sa po dlhokánskej postriebrenej pavučinovej nitke, prisadla si k príšelcom a žmurkla na Hrôzika.

„A Bubulienke utkám na svadbu krásne šaty, ľahúčke ako šaty lesných víl.“

Hrôzikov pohľad zablúdil k Bubulíkovej sestričke, ktorá sa veľmi začervenala, a spýtal sa jej na to, čo ho v tej chvíli páliło:

„Ty sa ideš vydávať, Bubulienka?“

„Ale nie, to by som o tom musela vedieť. Tetka Pavúčica si z nás všetkých zvykne ťahať.“

„Som rád,“ vydýchol si Hrôzik, pretože ho Bubulíkova sestra očarila.

Bubulík sa usmieval, zvedavosť ho celého pohltila. Jeho chuť po novom dobrodružstve sa ovíjala okolo jeho srdca, zasnene sa otriasol, ale mlčal. Nechcel, aby sa hostia dozvedeli, ako veľmi túži po piesku, ktorý sa leje ako sladká medovina. Pohľad mu skĺzol na otca a ten predsa len vytušil, čo sa deje v Bubulíkovej makovičke.

„A teraz, keď sme si vás vypočuli, hor sa von! Treba splniť povinnosť. Bude sa strašiť!“ zahulákali tatko Bubák a už sa všetci hrnuli von z mlyna a rachotili a hulákali, až kým nezmizla z oblohy posledná hviezda. Samozrejme, že tetka Pavúčica zaliezla opäť do svojej pukliny pod strechou Starého mlyna a zaspala ako klát.

První elegie

Kdo, kdyby srdce a první pohyb vetru rozvlnily travu a chveni doznivalo ozvenou kroku smerem k memu srdci, rozpoznal by jejich zvuk, na rasach rosu, kterou piji, kdy blizkost je dalkou, prostoru more, pouste, biti vln osameni, kdy na utesu poutnik stoji v chveni a pod nim zaclona mlh z ticha tanci rozechveni, struny housli, hru deti v kostky a v bazni nebe tak blizko za stmivani, na dosah nebe za vecera, pro obrazy, koruny stromu do nemoty nas zamykaji a my pijeme noc pro pout labuti, pro listi, davajici se letu, sami ohnem za zapadu slunce, volame „Ano!“ snoubeni nebe a more, temne reky a kamenu, pobrezi a oceanu, v obrazech promen, na hladine stiny rozpoznaji, jak modre nebe vidi nase tvare, blizeni a vzdalovani, obklopeni jasem ticha. Trpyt hladiny, hloubku obrazu, skryte zde a nyní, sami ohnem, detmi tancicimi, volame „Ano“ za setmeni, vidime pohyb rozedneni v ocekavani deste, usta pootevrena sneni, nechame plouti akrobaty, ve Vodopadu lasky koupeme se, jiz ne cizi, poraneni v odstinech utopii, pristaneme , davame se podzimem pokryte zemi. Led ve svitu poulicni lampy, jas, trpyt deste, touha dalky pro mlceni, sromy v mesicnim svitu, tvare vystoupi v andelskem satu, utkanem z niti svitu a tmy, my rozpoznam se, probouzime hvezdy silou obrazu v nas a vstoupime do nej, v ustrani, v pohybu, mlcime do rozedneni srdce. Biji zvony zde a nyní, z dalky biji rytmus nevyrcenym, smutku znejicim tonum, odstinum barev, symfonii nebe, dirigentu, maliri, co rozhazi rosu jak slzy milencum po tvari, nase lod plujici za boure v sedo-modrych odstinech rozjasni slunce, hlubina temna-monotonni pisen podzimu. Proplouvame snem, dotykame se vecnosti, nebem zni hudba, rozeznena taktovkou barev, vetru, ticha, do nehoz se ponorime, hloubky, jez dava bazen, tonum promen, travy, slz usvitu, setkani, plynoucim tise do mlceni. Kdo, v zneni strun těchto, prebrodi reku, nosi sen v sobe, skryty a lehky dava tichu slova, jez vitr nese?

Čtvrtá elegie

Úsvit, čekání na sebe, slova, křídla, zapomnění, tančí nevinnost a já, zpovzdálí jako tehdy u stromu, sama, plachá jako polní zvěř k slovům, tiše, tak tiše vcházím do sebe, vidím své nitro, obraz říká pravdu, mé nitro křičí beznaději, procházím dosud neviděným a cesta končí, začíná se nová, do nedohledna. Láska a bolest, nesoucí pravdu o sobě samé, o člověku v osamění, pokora drží mě za ruku a odvaha nechat se vést alejí, po cestě kamenité, k břehu. Tam spočinu častokrát, tam spočinu i tentokrát, když usnu, nebo v bdění? Stvořitel za hvězdami, vím, že slyší, co můj hlas křičí k nebi, Smutek z toho, co prošlo neviděno, bolest zakryje a cesta iluze žije, ta cesta, po níž mi bylo dáno jít na chvílku pouhou, pod sromy borovic, snění mi darem bylo dáno. Pravdu v bolesti, v pláči jsem našla, prosící, klečící volání k Bohu po spočinutí. Země a tráva, kořeny, které jsem zalévala slzami. Odejít? Kam? Do dálky? Obrazy v bdění, které děsí, stud člověka a ptám se, zda jsem člověkem, s pokorou tichou modlitbu říkám beze slov, slzy deště smývají zemi a z oblaku s portrétem prší slzy. Našla jsem pramen, na druhý den voda netryskala, řeka však plyne dál. Děkuji za to, že můžu plakat. V nitru vykřičím svou lež. Hřích, ošklivý řidič po cestách mých, mlčí a nechává za sebou jen hrůzu, a tak se ptám, zda jsem ještě člověkem. Divoká zvěř ve své nevinnosti, plachá k lidem, ví, kde se ukrýt. Žití člověka a bytí člověka, utrpení každým rozvzpomenutím je dalším krokem k Bohu. Očištění, ponoření do sebe, hledám v temnotě úsvit, který byl oprostěný od zloby, a přece, jakmile slunce vysvitlo, začal nový den, ano, bolestivý jako můj smutek. Proč nechceš odejít, cizince, do svého úkrytu, v němž jsi sám. Jde ti o mou duši, já ji neprodám za papouška tvého žití, tvá saka, košile a niti, já nejdu z jeskyně. Propadám se do bažin, vidím tě stát opodál, osud mě nese, nevím kam, ale ne, obdělávání bažin, to je život sám, nyní, kdy konec s počátkem se zrodil zmizel z očí, jdi si sám, já nedlím v červotoči, však stromy, jejich je nebe a peklo v mé pouti. Iluze neviděná, na okamžik přítomná, blízká je mi, vzhajuji ruce k ní, ač chtělš ji vlastnit. Nyní jsem v bezpečí, tobě příliš vzdálená, mizící v mlze nad lesem, jsem již zmizelá.

Trnavská rovina

Pozdravujem ťa, Trnavská rovina.
 Noc je ku mne zlá,
 nedá mi spať.
 Po deviatej išla som spať,
 o jedenástej musela som vstať.
 Je to náhoda,
 že aj príroda je spanilá,
 ty Trnavská rovina!
 Na tebe básnici nespia,
 ale píšu básne.
 Básne, ktoré chcú byť
 krásne a jasné.
 Zdravím ťa, ty Trnavská rovina!
 Nech noc ma nedrží
 ako pacienta rakovina.
 Ty Trnavská rovina, čo si u mňa
 aj na balkóne vítaná a iná.

Moje srdce

Srdce moje vzýva teba.
 Matka moja, dúfam v teba.
 Nenechaj ma supom zjesť,
 nech ti slúžim sťa ratolesť.
 Ratolesť, ktorá vyhnala z viniča,
 ktorý má korene v Suchej.
 Matka moja, priviň ma,
 veď stále myslím na teba.
 Teba o pomoc moje srdce žiada,
 aby som bola stále zdravá.
 Uctievam si aj srdce Pána Ježiša
 i kríž, ktorý u mňa visí v kuchyni.
 Ja tiež nosím na chrbte svoj kríž.
 Kráľovná moja, posilni ma,
 by viedol ma k tebe blíž.
 Vzývam aj tvojho ženícha Jozefa,
 s ktorým ste vychovali Ježiša,
 ku ktorému celý svet ruky spína,
 lebo sa stal človekom,
 aby nám pomohol
 a naše duše do neba doviedol.

Môj život

S krabičkou som sa hrala,
 keď som bola ešte malá.
 Keď vyrástla som, dievčinou som sa stala,
 čo krásou a rozumom páru nemala.
 Všetky moje hračky som prenechala iným.
 Vydala som sa a ešte som nevedela za koho,
 ale veru nie za chlapa rúčeho.
 Prišiel prvý problém
 a on chrptom sa mi otočil.
 Ako nevesta vítaná som nebola.
 Mojej svokre náš vzťah rozbiť sa podaril.
 Ja čakám, Kriste, na čom vlastne my sme.
 Moja poézia je tá, čo chváli Ježiša Krista.
 Mária ho vychovala,
 aby nám ho ako vzor ukázala.
 Pred týždňom som skoro zomrela od liekov.
 A nepripravená.
 Všetko to prešlo a ja som tá istá,
 čo o pomoc prosí Ježiša Krista.
 Imponuje mi jeho život,
 ktorý položil aj za mňa.

Kvapky

Kvap, kvap, kvap,
 volá vonku odmäk.
 Zo strechy nášho paneláka
 hudba je už nahratá.
 Rada počúvam tieto kvapky,
 ale nie tie, čo na mňa kvapli.

Pozor na papaláše

Ovšem největší parkovištní průšvih na mě teprve čekal. Přijelo několik aut plných komunistických papalášů, mezi nimi také Miroslav Mamula, krajský tajemník KSČ v Ostravě. Odpustil jsem jim placení s tím, že zaparkují pohromadě, aby zabrali na parkovišti co nejmíň místa. Udělali ale pravý opak. Zaparkovali každý jinde a pěkně zeširoka. Po zkušenostech s chuligány jsem u sebe nosil gumovou hadici. Jeden z papalášských řidičů mi sprostě vynadal. Ve mně něco hrklo – jako ostatně vždycky – a praštil jsem ho hadicí přes hlavu. Ostatní řidiči spolu se soudruhy se na mě vrhli, aby mi to vrátili. Mě už ale chytil nekontrolovatelný rapl. Vběhl jsem do hlídací budky a popadl bič, který se tam bůhvíodkud vzal, a začal jsem je mlátit hlava nehlava, svůj podíl dostal i Mamula.

Nedopadlo to dobře. Zakopl jsem a skončil jsem po epileptickém záchvatu ve šternberském blázinci. Tam si mě chodili prohlížet primáři i ostatní zaměstnanci. Ukázalo se totiž, že mezi papaláši byli kromě Mamuly i dva okresní a jeden dokonce z ÚV KSČ. Doktoři z toho měli škodolibou srandu – mnozí z nich v léčebně pracovali za konflikty s mocí, jeden za podpis Charty. A samozřejmě na mě byli hodní. Dostával jsem léky na uklidnění, ale mohl jsem chodit do města nakupovat, pomáhal jsem s umýváním nádobí. Byla to pro mě taková tříměsíční placená dovolená. Postarali se o to, abych nemusel do kriminálu. Jednou za mnou přišel primář – prý se blíží kontrola, takže musím na zvláštní uzavřené oddělení. To byla trpká zkušenost. Hitleři, Sandokani, někteří pacienti za sebou tahali na provázku kartáčky a říkali jim: „Papej, pejsku.“ Jeden pacient třeba náhle zavelel: „Sednout na skříň!“ To se mi nechtělo, ale před hrozbou pár facek jsem couvl a raději na skříňku vylezl. Chvilí nato dorazil zřízenec. Zřejmě už to znal, protože vydal pokyn: „Listopad!“ A všichni skočili na zem. Neznal jsem pravidla, tak jsem zůstal sedět na skříňce. Zřízenec zavelel hlasitěji. Mně se ale na just nechtělo poslechnout, tak povídám: „Ty vole, já jsem jehličnatej!“ Skončilo to stížností u primáře. Ale zřízenec nepochodil. Primář mu totiž řekl: „To nic, to je náš Rošťa.“ Po propuštění jsem tuto příhodu s gustem opakoval každému, koho jsem potkal. A pak jsem zjistil, že je z toho známá anekdota, o níž si lidé myslí, že ji už kdysi dávno někde slyšeli.

Ale obecně vzato si myslím, že kdyby tam byl člověk delší dobu, opravdu se zblázní; i kdyby mu zpočátku stokrát skoro nic nebylo.

Potreby

Tri peniaze mám,
tebe ich nedám.

Nedám,
nedám kúpiš si vína.

Stane sa z teba,
veľká sviňa.

Radšej si nechám,
nechám pre seba.

Odložím pod duchnu,
pre deti na chleba.

Poviem ti,
poviem posledný raz.

Si ako ukrutný,
mrazivý mráz.

Hviezda

Hviezda, hviezdica
prečo taká maličká.

Z daleka si žiari sama,
ako slnko pod nohama.

Na nebi vidieť ju,
sestru jej ukradnú.

Preto ju ukradnú,
žiaľ tušia bezradnú.

Radšej ju skrývajú,
pre druhú princeznú.

Búrka v duši

Nad hlavou obloha sa zmráka ,
 už cítim síru a príchod draka.
 Ruky v kŕči v modlitbu skrčím,
 „Bože zažeň diabla!“ zúfalo kričím...
 V srdci blesky hromia, v očiach dážď,
 prečo sa to deje? Opať po stý raz snáď.
 V dialke počuť diablov smiech,
 ponúka mi zmluvu, že omluví hriech.
 Stačí ho len uznať za pána a skloniť sa mu,
 zatradiť vieru a dušu ponoriť v čiernu tmu.
 Za pár dní života v prepychu a moci,
 prepadne človek do pekelnej noci.
 Odtiaľ už nie je cesty späť, nezachráni nás už nič,
 odťal si život, lásku, Ježišov sladký vinič.
 Neboj sa búrok, veď to je skúška pána,
 nepýtaj sa prečo, obleč z modlitby vestu!
 Veď satan len opája ako pohár vína,
 aj keď ho vypiješ, vytriezvieš zrána.
 Boh je ticho ako učiteľ počas testu,
 dal ti slobodnú myseľ, vyber si cestu!
 Noc je mocná, čierna, ale nie večná,
 stačí malý lúč svetla ako nádej tepla.
 Ako pre smadného čistá voda riečna,
 pre dušu pokrm k Bohu opať vzlietla.

Modlitba

Milosrdný Bože, prosím moje volanie dnes vypočuj,
 malé zrnko v púšti, čo volá k tebe, nezatracuj.
 Daj, aby každé dieťa poznalo matky teplé dlane,
 aby život nekončil predčasne jak ranenej lane.
 Zrod dieťatka, nech je vždy len šťastnou oslavou,
 nie koncom svetla očí malých, spomienkou zabudnutou.
 Nech len čistá duša prejde životom kňaza,
 zlý duch útočí, je to naša čierna skaza.
 Aby každý živý si zvolil Ježiša za vodcu,
 a diabla uzná za smrti zvodcu.
 Málo lásky ku tebe, ku sebe k iným,
 vedie nás sobec pudom silným.
 Veď láska je jediná vec na svete,
 čo dvojnásobí svoje plody sladké.
 Naše žitie je tu iba vratké
 a svetlo zachová sa v kvete.

Tam medzi hviezdami

Na prechádzke mliečnou cestou,
 stretla som sa s láskou večnou.
 Pozval ma tam anjel strážny,
 uzrel moje oči a zostal vážny.
 Že či človek toľko sklamaný,
 verí ešte na ľudské premeny?
 Trpká slza padla mi do dlaní,
 usmial sa a povedal: „Nevadí...“
 Objal ma a do uší mi šepká:
 „Ste len ľudia a láska je božská.“

Ztracený Dany

V temném koutě země NIKOHO byl dům, spíše zámek a v něm přebývala tehdejší vrchnost se šlechtickým rodokmenem.

Pán domu byl starší prošedivělý stařík, který miloval zahradu, květiny, dobré krmě... a hony na lišku. Byl to zajímavý člověk. Byl tak sečtělý a pročetl staré spisy velikánů tehdejší doby.

Tomu staříkovi říkali Thomas de Château...

I on měl svého kočího průvodce, říkal té chundelaté potvůrce Dany. Byl to odrostlý kocourek s lišáckým pohledem.

Jeho vousy zdobily čumák, ten byl vlhký od mlíka, který právě dolízal z misky.

Ten večer se blížil podivný mrak a najednou se úplně zatmělo.

Thomas zapálil několik polen v krbu a pro jistotu zažehl i pár svíci na sekretáři a polici, která neodmyslytelně patřili k nábytku, který pamatoval prapředky a nikdo dodnes neví, jak jsou staré.

Ten Thomas v něm vyrostl, žil v tom domě... zámečku v italském stylu.

Dany se zatím uvelebil na křesle, mžoural očima a spokojeně vrněl. Občas zdvihl bradu a vždy, když zaslechl hrom, který byl předznamením burácení a blížící se bouřky... Venku pršelo a v poryvech větru se ohýbaly přes tmavé podvečerní siluety vysoko rostlé stromy, vypadalo to hrozivě. A náhle rána. Ale byla to velká rána... až se i Thomas ulekl a blesky křížovaly přes mraky. Náhle cosi spadlo, až se prudce otevřelo okno a ta slota nezadržitelně vlétla do komnaty.

Vítr sfoukl svíce a ozvalo se varující mňoukání... a pak ticho...

Když starý pan Thomas opět rozsvítil svíce... něco se změnilo. Všechno bylo převrácené a poházené po zemi na koberci. Pak si Thomas všiml, že se něco změnilo. Něco zde chybělo. Pán zavolał komorníka. Nasadil si lorňon a jakoby hluboce vydechl.

Pak si uvědomil, že Dany není ani na křesle ani na svém oblíbeném polštářku. Proto vzal ze sekretáře svícen a postupně procházel komnatu. Trvalo to několik minut, než si uvědomil, že tu jeho Dany není...

Někam zmizel...

Za pár hodin nato již všichni na zámečku nemluvili o nic jiném než o ztraceném kocourkovi.

Prošli každý kout, každou škvíru. Po Danym se slehla zem. Stařík Thomas dlouhé hodiny seděl zklese ve svém křesle, prohlížel obrázek, na němž byl s kocourkem... Thomas se zahleděl... nakonec obrátil obrázek, vstal, šel k polici a položil jej tak, aby nebyl vidět Dany.

Mnul si knír a ve slabé chvíli svolal komorníky, služky i lokaje.

Vzal měšec s toлары a pronesl řeč ke všem přítomným.

Bylo z ní jasné, že kdo najde kocourka, odměna jej nemine.

Tak se také přihodilo. Všichni chodili a hledali od sklepa až na půdu.

Odešel onen hrozivý mrak a náhle se i přes podvečerní oblohu rozjasnilo a na pár okamžiků se objevilo i slunce v načervenalém závoji přes celou oblohu

Ten dobrodinec, jenž hledal, pátral a svědomitě prolezl každý kout, se jmenoval Nikolas... Už byl však velice unavený a skoro již nedoufal, když tu cosi zarachotilo a jako v podivné spleti tajemna a kouzel před ním spadl pár vojenských bot.

Byli to obyčejné lesnické boty do vysoké trávy.

Nikolas tomu nevěnoval moc pozornosti, dokud nesáhl do boty a z nich se nevysypalo cosi chlupatého.

Za velkého naříkání a mňaučení se to nic ocitlo na zemi a s ním pár sazí. Dany byl na světě.

Mžoural očima a vyskočil na své místo v křesle.

Spokojeně mžoural očima a připomínalo to, jako by se usmívalo dítě.

No, Nikolas ten večer byl odměněn před nastoupenou jednotkou služebných a komorníků. Nikola nejen že dostal několik toлары, ale stal se hlavním klíčníkem a pobočníkem samotného pána. Thomase, toho času Hrabětem de Chateau.

Strmý schodiště

Libuška z nádraží dneska povídá

– Moje pokladní měla milého strašně ráda, a on jí před svatbou utekl s jinou, tak ona si natruc vzala jednoho bachaře, a představte si, že oni se do sebe tak zamilovali, mají dva kluky a jsou doposud jako dvě hrdličky.

Polda mi dneska v hospodě Kaštan povídá

– jednou jsme šli v Praze s kámošem po ulici a potkáme takovou nádhernou blondýnu a já povídám tě bych ukázal krále Ječmínka, a ona se ptá, to myslíte mě?

No my jsme jeli na Divokou Šárku a ona pořád za nama a já povídám kamošovi vidíš, jak dolízá, a já na ní seru.

Máma mi dneska povídá

– V L. bydlí taková babka, má na zahradě strašný nepořádek, nemá vodu ani elektřinu, my jí s klukama říkáme čertova babka, a Alánek mi onehdy povídá, babi, ona brzy umře, a já na to prosím tě, jak si na to přišel? A on – ona už má jen dvazuby a kdo má málo zubů, ten brzo umře. Děda Kubesa to říkal a já na to, děda Kubesa je úplně bez zubů, ten už by musel být dávno pod drnem.

Jedu z návštěvy domů... v čtyřicetsedmičce se podívám na jednoho kluka a on spustí – co čumíš magore, ty kašpare, tvoje matka je... a chodila na nádraží za gulášovku... a klidně si mě zapiš, policajte, mluví a mluví celou cestu.

Nenechám se tím rozházet.

Kraken pomáhá v base, mimo jiné vyhazuje smetí, a dneska svým hromovým hlasem povídá

– Včera jsem měl, člověče, plný pytel!

Celá Basa se směje...

Otakar mi dneska povídá

– To můj brácha, jak byl jeho synek ještě malý, doma si nedávali pozor na pusu, nadávali na komunisty a synek jednou přišel ze školy a povídá tatínku, ten Lenin byl dobrý...

Liduška z Hlaváku dneska povídá

– Dneska tu lítal nějaký chlápek s nožem a prý, že všechny zabije, asi utekl z blázince.

Mám souseda, ten má taky pejska, a on je jak magnet, vždycky se přichomítne a volá

Dano, můžu si sáhnout na ty vaše konve?

A já se ho tak trochu štítím, on má takové stydké pysky, tak ho vždycky odmítnu.

A když se loučíme, tak vždycky smutně řekne, co bych za to dal, kdyby moje manželka měla takové dudy.

Dneska jsem jel od mámy z... osobním vlakem do Modrav, přisedla si ke mně mamina sasi pětiletým blondatým andílkem s... modrýma očima a ten mě začal různě chytat za ruku, on je autista, nemá od lidí takový odstup.

Já se nezlobím, já jsem taky částečný autista.

Vy chlapi jste jako ti kocouři, řekla mi dneska Jarmila.

Většina chlapů jo, jsou to závody o nejhezčí ženskou, největší bejvák, nejvýkonější auták atd. A když cosi není v pořádku, už většina chlapů hází rameňny doufaje, že to napraví. Už se čepejí jako kohoutci, prostě hrůza.

Dneska jsem se stěhoval u Robina a v kuřpauze přišla řeč na funebráky, Robin povídá

– Mám známého policajta a ten jel jednou k případu, kdy chlápek natáhl brka a pět týdnů byl zavřený v horku a ten policajt mi říká, ti funbráci ho zvedli a tomu co ho zvedal, normálně se

Svlícky... to, jak jim spadl na zem, toho funebráka to odhodilo, tak si postěžoval, utřel čelo, ale známý, co to viděl, teda ten policajt, jak to viděl, tak hodil šavli.

Otakar dneska povídá

– Měli jsme ve škole strašně přísnou učitelku a ta pak odešla na mateřskou dovolenou a kámoš pronesl památnou větu – Tomu, kdo ji zbouchnul, by měli ptáka pozlatit.

Lída dneska ve Čtyřlístku povídá

– Můj muž Jirka teď pomáhá přestavit kamarádovi byt a včera mi mejlem poslal fotku cedulky od souseda, kterou kamarád našel připichnutou na dveřích a na které bylo napsáno – Ty prasklá gumo, která boucháš a škrabeš, jdi do...

Do Alkovny chodí somrák Jan. Dneska nám o něm Robin povídá

– Jednou Jan zastavil starou babičku a somruje, paní, nemám ani na chleba, nemohla byste mě přispět pár drobnými? Ale synečku, já mám jen stovku.

– To nevadí, já vám rozměním...

Zlý sen

Prožívala jsem velmi těžké období,
jako bych se ocitla ve zlém snu,
z kterého bylo těžké se vymanit.

Byla jsem unavená,
nebyla skoro nic schopná dělat,
musela po každé činnosti odpočívat.

Ze skoro všeho mě bolela hlava,
pořád jsem brečela,
ani v obchodě jsem být dlouho nemohla.

S mluvením jsem velké problémy měla,
nesouvisle a pomalu mluvila.

V telefonu i slova a chuť mluvit ztrácela,
velké latence ve větách měla.

Jako ve zlém a strašném snu jsem žila,
byl to pro mě děs a hrůza.

Škaredé myšlenky, hlasy a představy jsem měla,
ovládat jsem je nemohla.

Ani na televizi jsem se dlouho dívat nemohla,
pak jsem přetažená byla.

Jak jsem přetažená z televize byla,
oči bývalé spolužačky jsem tam viděla,

pocit, že se na mě dívala, jsem měla,
její oči jsem v televizi viděla.

Pocit, že se na mě bývalá spolužačka napojovala, jsem měla,
její hlas jsem v hlavě slyšela.

V hlavě jsem vlastní myšlenky slyšela,
nakonec jsem se po lécích ze zlého snu probudila.

Už se mnohem lépe cítila,
i když problémy jsem ještě měla.

Ale už tak hrozné jsem ty potíže neměla,
už bych to nikdy zažít nechtěla.

Dospívání

Nemluví,
ale o ostatních ví.
Nikdo ji nechápe,
ona neví, čím to je.
Svět kolem vidí,
chce se zapojit mezi ostatní.

Mám slzy v očích,
holky nemají,
čím to je, že mě tak neznají.

Vím, že jsem normální,
chci být jako ostatní.
Proč se ke mně chovaly škaredě,
došlo k neshodě.

Já brečím, holky nebrečí.

Rada:

*Vrány, havrani, krkavci
tajemství noci poznat chci
vaše černé peří
straší ty co věří
straší velkou nicotou
co bude až nebudou
hej ty hloupí brachu
boj se jen vlastního strachu!*

(z léta)

*Bosou nohou chodím travou
nahou dlaní hladím tvář
chci poznat tvou podobu pravou
přitom cítím její zář*

Adam

*Adam ztratil slovo
jako YOKO ONO
při pletení Evy*

V MEZIČASE - Čekání

Jsem v MEZIČASE - v období ticha, čekání,
hledání sebe sama, sebezpytování,
naslouchání - sama sobě, druhým.
Skončila se bolestná kapitola života,
cosi umlká, utichá.
Přetržená, červená niť kouska života.
Bylo to chvílemi krásné, neskutečné, extáze, šílené,
bláznivé, nepolapitelné... a pak bolestné.

Začíná období ticha, bolesti a ticha.
Už se to nikdy nevrátí!
Překročila jsem práh ticha
a vydávám se zlehýnka, po špičkách, po malých krůčcích -
do chrámu LÁSKY.
Ale zatím jsem jen v MEZIČASE,
v zahradě „ČEKÁNÍ“
Slyším, jak minulost ostrými podpatky o zem tluče, vzdaluje se a odchází -
po vteřinách, minutách, hodinách...
Cítím okolo sebe všude to podivné chvění -
jakoby ticho a dusno před bouří.
Cítím vlnění a proudění vzduchu, vidím mihotání neskutečných barev,
zpěv ptáků, tiché trávy zašumění,
řeč vody - potoků, řek, moří a vodopádů...
Šešest křídel Andělů
a pomalé LÁSKY přicházení.

Panenka pláče můj rým

Proč?!
 Já to vím, vím.
 Však též jen plakat smím.
 Proč se slzy neslyšně vytrácejí z mých očí
 a další, nové a nové do nich vskočí?
 Proč se smutek vloudil do mého srdce?
 Tak náhle, nikdo nečekal jej.
 Padá další a další slaná krůpěj.
 Ach, mé srdce již tolikrát trýzněné,
 jsi dalším smutkem mučené.

Proč dívky jiné, veselé,
 ty které mají své srdce zamčené
 a pro smutky nezvané,
 tak často nacházejí štěstí nestálé?
 Ony jen kývnou, rozprostřou úsměv na tváři své
 a hned je kolem nich pěkně, příjemně,
 jako když slunce vzduch prohřeje.
 Však mne nic nehřeje,
 mne jen zebe to ticho,
 to prázdno.
 Proč musím slzy utírat,
 vždyť tolik chtěla jsem se smát!

Louka byla tak krásná,
 vítr pohrával si s jejími květy,
 tys šeptal mi: „Miláčku,“
 a líbal mne na rty.
 Kde jsou ty květy?
 Proč dál nelíbáš mé vyprahlé rty?
 Kam jsi odešel,
 proč a s kým?
 Je možné,
 že vše proměnilo se v dým?

Onehdy zdál se mi sen,
 Moc krásný sen,
 Však zůstal jen snem.
 Ruce, které nedávno tě ještě objímaly,
 ty tvé mi na kytaru hrály,
 zejí prázdnotou,
 tápou tou nekončící tmou.

Hlavou, která kdysi opírala se o hrud' tvou,
 tys hladil ji rukou svou,
 tou rukou něžnou, mazlivou,
 běží myšlenky,
 jdou a jdou,
 a svého konce snad nikdy nedojdou.

Tím tichem, které ovládlo mé srdce,
 však náhle rozeznívá se ston.
 To začal znít
 můj Smutku zvon,
 Zvon smutku.
 Křičím: „Copak ho neslyšíte?!“
 A lidé jdou dál,
 lhostejní, neslyší.
 Jen panenka dál pláče můj rým.

Pavučina

Jsi to ty, ale celá jiná!
Jako by na tobě spočívala
jakási kouzelná pavučina.

Tak jako víla, jež oblečena je
do svých lehounkých šatů,
tebe od hlavy až k zemi
halí podivná pavučina.

Což právě ona tě tak rozzářila?
Lesknou se tvé hnědé vlasy,
tvář je celá tajemstvím prostoupena.
Napětím se chvějí řasy na očích
a na rtech chvíli co chvíli
zatřpytí se smích.

Jsi úplně zaskočená
a jen bezmocnost tebou chvěje.
Těžká je pro tebe tato chvíle.
Bojuješ uvnitř se starým zklamáním,
cloumáš jeho těžkými okovy
a zoufale, ze všech sil snažíš se vyprostit
z tohoto vězení plného smutku a samoty.

Prodíráš se rukama ke světlu.

Jsi umořená,
ale také SVOBODNÁ!

A jako obvaz a příkrývka na šrámy
se na tvé tělo pomalu snáší chladivá,
hojivá a třpytící se pavučina.

S úlevou se hroužíš do spánku
a po tvé tváři ti přelétl klidný úsměv.
Zdá se ti, že stojíš k němu přitisknuta
a objímáš ho rukama.
A on tě něžně přikrývá svým pláštěm
a též tě pevně objímá.
TO je ta tajemná pavučina!

Hlava klidně spočívá na polštáři,
jen občas ti zrůžovělou tváří
projde nějaká ta tajná myšlenka.

Kouzelná pavučina na tobě ještě stále ulpívá,
jen někdy slabounce zazvoní,
to když pohnou se ti řasy na očích.

Sputaná

Sputaná šňůrou na těle,
ruce vlají jak dva bezmocní andělé.
Sputaná myšlenka za čelem.
Sputané oči pouštějí krůpěje.
Sputaná ústa vysloví ztěžka otázku.
Sputané srdce bije jak na poplach, pro lásku.
Sputané hrdlo vibruje jak tisíc zpěváčků.
Sputané, ztěžklé nohy sotva se odlepí od země.
Sputané vnitřnosti na uzlu gordický.
A všechno křičí: „Už nikdy nebudeme MY!“
Ale my jsme vlastně nikdy nebyli MY.
Byli jsme jen TY a JÁ.
A převozník na břehu se jen tiše a posmutněle usmívá.

„Kde blb, tam nebezpečno.“ — Jan Werich

Aby sme si ujasnili pojmy hneď na začiatku, ukážem vám slová blázon a blázinec v tej podobe, v ktorej ich vidím a vnímam ja.

V prvom rade človek liečiaci sa na psychiatrii je psychiatrický pacient, presne tak ako človek na ortopédii je ortopedický pacient, človek na kardiológii je kardiologický pacient atď. A v druhom rade psychiatrická liečebňa je nemocnica, ktorá združuje viacero kliník a oddelení s rôznym zameraním. Je to presne taká istá nemocnica ako hociktorá iná. Je to taký istý ústav ako napríklad onkologický ústav. No a teraz mi povedzte, kde ste v tejto časti videli slovo BLÁZON či BLÁZINEC? Myslím, že sa zhodneme na tom, že nikde. Človek sa totiž nezblázni na psychiatrii. A, že sa človek lieči? Hovoríte človeku, ktorý ochorel na srdce, že je blázon, keď sa lieči na kardiológii? Že nie? Veď je to tiež blázon, ktorý prišiel o zdravie. A že to je srdce a nie hlava? No a nie je to jedno?

Videli ste tu niekde slovo BLÁZINEC? Nie, pretože psychiatria nie je blázinec. Dokonca ani vtedy nie, aj keď ju nájdete v synonymickom slovníku ako odvodené slovo od slova blázinec. Blázinec je totiž podľa synonymického slovníku v prvom rade ZMÄTOK. A na psychiatrii robia predsa so zmätokom v hlave poriadok. Psychiatria lieči zmätok. Tak ako by mohla byť psychiatria blázinec? Ako by mohol byť pacient blázon, keď si lieči zmätok? Nikdy, ani raz počas svojej liečby som nepočula od lekárov slovo blázon v spojitosti so mnou alebo inými pacientmi. Poviem vám však, kde som sa s týmto slovom stretávala veľmi často.

Ako som písala vyššie, blázinec je podľa synonymického slovníku v prvom rade ZMÄTOK. Tak sa spolu pozrieme na to, čo sú synonymá zmätku. Zmätok je strata duševného pokoja a jeho odvodeniny sú: NEPOKOJ, NEPOKOJNOSŤ, NEISTOTA, ZMÄTENIE, ZMÄTENOSŤ, TRÉMA, CHAOS, ZHON, POPLACH, ROZRUCH, NEPORIADOK, NESÚLAD, DEZORGANIZÁCIA, DEZORIENTÁCIA, ANARCHIA, PANIKA, MOTANICA, BORDEL a viacero iných expresívnych slov. Myslím si však, že nám stačia tieto, ktoré som uviedla. A teraz sa zamyslite, kde vzniká a je blázinec? Kde sa rodia blázni? No, na psychiatrii asi nie. Všetky tieto synonymá sú spojené so životom ZA BRÁNAMI PSYCHIATRIE. Ono totiž je život za bránami a za bránami. Mysleli ste si, že brána má iba jednu stranu? Má dve, presne tak isto ako aj minca.

NEPOKOJ, NEPOKOJNOSŤ, NEISTOTA, ZMÄTENIE, ZMÄTENOSŤ, TRÉMA, CHAOS, ZHON, POPLACH, ROZRUCH, NEPORIADOK, NESÚLAD, DEZORGANIZÁCIA, DEZORIENTÁCIA, ANARCHIA, PANIKA, MOTANICA, BORDEL, toto všetko vytvárame vo svete, v ktorom žijeme. A toto všetko je čistý blázinec. V tomto blázinci robíme bláznovstvá, z ktorých sa väčšia časť po-

pulácie nikdy nelieči. Položím vám len zopár otázok, z ktorých si dokážete odpovedať na mnoho ďalších:

„JE BLÁZON ŽENA, KTORÁ BOLA ZNÁSILNENÁ A MUSÍ SA LIEČIŤ, ABY MOHLA ŽIŤ S TÝM, ČO SA JEJ STALO, ALEBO JE BLÁZON TEN, ČO SI DOVOLIL JU ZNÁSILNIŤ A NIKDY SA NELIEČIL?“

„JE BLÁZON ČLOVEK, KTORÝ BOL TÝRANÝ, ČI UŽ PSYCHICKY ALEBO FYZICKY, A LIEČI SA, PRETOŽE UŽ VIAC NEVLÁDAL ALEBO JE BLÁZON TEN ČLOVEK, KTORÝ HO TÝRAL?“

„JE BLÁZON TEN ČLOVEK, KTORÝ PADOL DUŠEVNE NA DNO A LIEČI SA, ABY MOHOL ŽIŤ A ZNOVA VSTAŤ, ALEBO JE BLÁZON TEN ČLOVEK, KTORÝ ZÁMERNE ŤAHÁ ĽUDÍ NA DNO?“

Nezáleží na tom, kto je blázon, nezáleží ani na tom, čo je blázinec. Podstatné v tejto kapitole je niečo celkom iné. Podstatou je, aby si ľudia uvedomili, že sa môžu kedykoľvek, či už oni alebo ich blízki, ocitnúť za bránami psychiatrie z pozície pacienta a určite by sa nechceli potýkať s predsudkami, ktoré sú zatiaľ viac ako samozrejme. Podstatou tejto kapitoly je poukázať aj na iný uhol pohľadu na slova blázon a blázinec. A názor, ten si už musí každý vytvoriť sám.

Používajte slovo BLÁZON s rozumom.

(Kapitola z pripravovanej knihy Za bránami psychiatrie)

To je život - Lásko moje

Moje láska, moje nebe,
není možné věřit v Tebe.

Láska je tu, nebo není,
je to všechno velké snění.

Láska jako kopretina,
vida, vida, kde se skryla!

Bože, láska moje,
dej mi sílu věřit v Tebe.

Děkuji Ti, Lucie.

Hodné děti

Prší, prší, koza mečí, u okénka děti klečí.
Dívají se do krajiny, na kopce a na pastviny.
Prší, prší, ovce bečí, koza mečí a děti pořád u okénka klečí.
Dívají se do dálky a u toho v ruce třímají korálky.
Prší, prší, koza už nemečí, ovce už nebečí...
zvířátka šla totiž spát. A děti?
Také už neklečí, šly totiž také spát,
aby se v noci u okénka nemusely bát
a ve snu si mohly hrát.

Bolest

Bolí mě hlava
Den za dnem zůstávám spavá

Nevnímám jarní zeleň Nevnímám jarní kvítí
Pro mě slunce nesvíí

Bolí mě tělo
Jako by trápit mě chtělo

Zpocené mám čelo
Rosa uschla
Vyschlo i moře
Oblékám se spoře

A co ty
Kdy přijdeš za mnou?
Omlouvám se za
tu krásu vlnadnou

Zdraví

Že snad mám jíst zdravě
Na tento úkol vrhnu dravě
Tak i nakupuji
oddělení se zeleninou dlouze okupuji
Doma ji restuji
Bylinky za oknem poctivě pěstuji
Důležitá je zdravá strava
tak o tom přemýšlím
zleva i zprava
Souhlasím s tím
je to pravda.
Jen u kasy omdlívám
ta cena je darda.
Zdravý životní styl ctím
a tak cizrnu poctivě jím
a hurá na váze ubývám
ten pocit lehkosti dlouze si užívám
jen na mém účtu mi toho moc nezbylo
při pohledu na zůstatek horko mě polilo
a tak na to kašlu
stížnost na hlásiče zdravého životního stylu
určitě zašlu

Smutek

Tráva roste
strom mechem obroste

Dívám se vzhůru
dotýkám se okvětních lístků
letím na křídlech ptáků

Obdivuji západ slunce
potřísním smůlou toho stromu
svoje ruce

Vnímám vůni jara
na ni budu pamatovat
až budu stará

Až skončí den
Až do mé mysli vkráčí sen

Možná že jednou oslepnu
přesto před tou krásou
tiše pokleknu

Epitaf

Zhaslo světlo
uschlo kvítí co kdysi kvetlo
rozkvetlo zas
a slunce vyjde
tobě však někde jinde

hvězda k tobě se přivine
křídla rozvine
na těch křídlech vzhůru
poletíte

vezme tě k mrakům
blíž a blíž k ptákům
stěhovavým

O nemoci

Proč spadla jsem do tak příšerného stavu,
ptám se?
Že by příčina a následek?
Já vždycky hodná byla jsem,
musím okamžitě z této krize ven.

Přeji si zdravá být, musím se zachránit.
Radost a pozitivní myšlení je pryč,
že by osud vzal do ruky bič?
Sedím na lůžku, koukám z okna,
jak jsem se dostala do takového bahna?
Zdravá chci být.

Manžel

Mám hodného manžela,
Vítám ho zvesela,
dám mu něžnou pusinku,
připravím mu dozlatova usmaženou topinku.

Pak si dáme dobrou kávu
a jde sekat na zahradu trávu.
Posečená zahrada voní, kočička Míša
se prochází po ní.

Večer si jdeme zatančit,
Kája si jde zafajčit,
pak si dáme štamprli,
pozor jen, abychom nespadli.

Mám ráda svého muže.

Rodina

Mám hodného zdravého manžela
díky za to,
mé děti jsou krásné, inteligentní, pracovitě,
jsou mé zlato.

Mám dobrou rodinu, držíme při sobě,
mám štěstí, že je znám osobně.
I babička s dědem jsou v pohodě
se sestrou i bratrem držíme při sobě.

Jsem ráda že je mám.

28. 6. 2018

Kdo měl tu odvahu
říct, že jsem smutný
klaun, který se nezasmál
zasmál se, smál se
smutný
sbal se
on bál se
v obálce
nechal vzkaz mamce
vzdal se.

23. 3. 2019

stál jsem tu
nahý
svlečený
k tobě stočený
zády
nechtěl jsem ukázat všechny mé pády
mám hluboké rány
a srdce
mi klovaj vrány...
a byl jsem tu
pořád jsem tu stál
uvnitř raněný
ve vašich očích král
sebou ztrápený
pro vás člověk vážený
dítě štěstěny

29. 4. 2019

Možná, že jsem zavrával
možná jsem to zvorál
a tobě o pomoc volal
když hodně maličký byl jsem
skoro už nežil jsem
a ty jsi za mnou přišel
ty jsi mě vyslyšel
jménem oslovils mě
před mým nebezpečím skryls mě
a půjčils mi svou žílu
já načerpal jsem sílu
a mohl se vydat dále
s tebou v mém srdci stále.

8. 7. 2019

Na dlouho jsme se sobě vzdálili
Neboť nám došly síly
A nevěděl jsem, jak to vrátit zpátky
Když psal jsem tyto němé řádky
A hodně jsem kvůli tomu nespál
Když ty jsi mi nepsal
A nebyl jsi tu u mě
Já cítil jsem se smutně
Proč za mnou nepřijs
A mé tělo nepřijmeš
V objetí
Já brečel bych dojetím
Teď polykám slz prázdnoty
A ležím pod dekou samoty
A ty mě nikdy nenavštívíš
Snad proto mě už neuvidíš
Pak jen mé věci sklidiš
A...

8. 7. 2019

Prožil jsem těžké časy
Kdy jsem sotva dýchal
Nápoj nesmrtelnosti si míchal
Abych měl jistotu zítřka
A neotevřel si zadní dvířka
A nezkrátil si cestu
Snad proto jsem dnes tu
A stále umírám
Slzy si utírám
Ruce v pěst svírám
A modlím se
Jistým svým způsobem
Abych už nebojoval s důvodem
K životu
Neboť brzy usnu tu
A proniknu v temnotu
Která mě zaplní
A která je i není

O drogách

Ptáci řvou jak dogy
Já jsem z toho grogy
A musím si užívat drog

Droga to je metla lidstva
V tom jsem si naprosto jistá

Jistota, to je mír a svoboda lidstva
Já si jí užívám dozajista
I když jsem prášky spoutaná
Jsem stále svobodná, to jsem si JISTÁ!

Jistota je rodina, zdraví a štěstí
A to nic dobrého nevěstí
Jen izolace může pomoc, to je moje nemoc
Musím si sama pomoci
Proto volám pomoc!
Sestřičko. já blouzním
Už jsem zase v úzkých, dejte mi injekci
I když já nechci, ale blouzním
Mám abstinenci blues.

...

Niekde v pekle žijú čerti. Jeho veličenstvo Lucifer je najväčší zo všetkých čertov, má na starosť všetko, čo sa deje v pekle a na zemi, lebo zbiera zlé duše. Spolu s ním sú tam jeho traja synovia: Špindur, Hñidur a Smraďoch boli leniví a vulgárny, ale Lucifer ich chcel otestovať, ako sa zachovajú mimo pekla. A tak vraví: „Synovia moji, do kroniky hriechov potrebujem ďalšie zlé duše. Na zemi ich je dosť: prvý v zozname je lakomec a držgroš, treba ho ísť pozrieť, či sa polepšil, alebo si ho vezmeme. Špindúr, si na rade, pôjdeš na zem a preskúmaš to.“

Tak sa stalo. Špindur sa premenil na koňa a vybral sa k lakomcovi. Prišiel k jeho domu, robil sa, že žerie trávu, a počúva: juj, zasa som zarobil na tých darmožracoch štyri zlatky navyše, nebudú mi tu len tak chlieb vyjedať.“ Toto sa mi nepáči, vraví Špindur, dupol kopytom a bol nazad v pekle pred samotným Luciferom.

Otec môj najväčší, Lucifer, lakomec je taký istý, vôbec sa nezmenil, dokonca je ešte horší. Dobre, ráno ho pôjdeš vziať. Stalo sa. Zasa bol z neho krásny kôň a tentokrát prišiel rovno pod lakomcove okno, aby si ho všimol.

„Ty si krásny koníček, len ťa osedlať, juj predám ťa, ale až potom čo zasa vymámim daň od pekára,“ začul to Špindur, dupol kopytom a bolo. Lakomec sa ocitol uprostred pekla. Všetci čerti sa veselili. Špindur to zvlaaadol, kričali.

Teraz Smraďoch pôjde pozrieť namyslenu mlynarku. Premení sa na mačku, vojde komínom a preskúma, aká mlynarka je. Súhlasím. Aj tak bolo, premenil sa na mačku a skúmal mlynarku, zastihol ju vo chvíli, keď si od nej chudobná žena pýtala trochu chleba pre deti. Choď preč, ty otravná žena, nič ti nedám, sama nemám čo do úst.

Smraďoch rozmýšľal, ako túto zlú ženu dostať do pekla. Obzrel sa okolo a zbadal studňu. Začal sa okolo nej mňaukat, točiť sa. Mlynarka to zbadala. Aká pekná mačička, ty poď ku mne, moja moja. A zrazu hop, padli do studne rovno pred samotného Lucifera. Výborné ďalšia zlá duša. Hñidur zapíš ich a poriadne veľkým písmom. Napísal: MLYNARKA, LAKOMECE, prikurime pod hrniec.

Veličenstvo, teraz Hñidur. Nie, on iba ako vták skontroluje krajinu, či ešte niekde niekto nerobí neplechu. Preletel svet a zistil, že už nikto nie je lakomý, a ak by aj bol, hneď priletí a vezme si ho zo sebou. Pekelná kronika sa zaplnila, peklo zavrelo a čerti žijú svoj život naďalej v teple pekelnom.

Moje rodina, mój svet

Od roku 2018 se toho v našej rodine mnoho zmenilo. Já som sa stala po druhé maminkou a som nesmierne šťastná. Narodila sa nám dcera Kristýnka, náš druhý miláčik. Miminko sa narodilo v ríjnu 2018 a je to krásne, zdravé, roztomilé a usmievavé dieťaťko. Dcera Veronika dospela ve dvanaástiletou slečnu, se kterou nyní „cloumá“ puberta a která se stala starší sestřičkou.

Veronika si přeje, abychom ji oslovovali „Verča“, z oslovení „Verunka“ již vyrostla. O svoji malou sestřičku s láskou pečuje. Je to její malá chuvička. Ze začátku na Kristýnku žárlila, ale časem se všechno změnilo, sourozence má ráda.

Obě své děti velmi miluji, nedělám mezi nimi rozdíly v lásce. Pro mě jsou dcery nejdražší osůbky mého života. Udělala bych pro ně cokoli. Přeji si, aby byla děvčátka v budoucnu zdravá, šťastná, aby se jim v životě dobře dařilo.

Doufám a věřím, že si v životě najdou partnery, jako mám já svého manžela Jiřího. Můj muž se stal podruhé milujícím a milovaným otcem, který se s láskou věnuje oběma dcerkám, též bez rozdílu jako já. Oba se snažíme vychovávat naše děti k úctě k nám, prarodičům a všem ostatním lidem. S rodiči máme hezké vztahy. Doufáme, že dcery budou čestné a slušně vychované, abychom na ně mohli být pyšní. Jako rodiče si přejeme pro své nejbližší to nejlepší. Snažíme se nedělat chyby ve výchově a shodnout se na důležitých rozhodnutích. Děti potřebují mít určité mantinely, které by neměly překročit.

Své druhé těhotenství jsem oznámila nejprve rodičům, kteří byli velice mile překvapeni, a ostatním členům rodiny na oslavě mých narozenin, kde byli všichni zúčastnění nesmierne dojati. Především švagrová a moje obě neteře.

Druhé dítě jsem porodila ve svých 45 letech, oba jsme si s manželem ještě jedno dítě přáli. To, že se nám Kristýnka narodila, považovali lékaři „vzhledem k mému věku“ za zázrak.

Můj bratr Pavel se stal podruhé strýcem a je velmi šťastný, že se nám narodila holčička. Když se dozvěděl o mojí graviditě, byl dojat. Prý si přál, aby se mně narodilo děvčátko.

Nyní se těšíme na Vánoce, které budeme trávit společně již ve čtyřech, pouze já, manžel a dcery. Jsme zvědaví, jak bude Kristýnka reagovat na rozsvícený vánoční stromeček. Jistě se jí budou na něm líbit světélka. Veronika i Kristýnka dostanou mnoho dárků. Veronika také proto, že byla celý rok hodná, dobře se učila, také proto, že doma pomáhá.

Myslím si, že letošní Vánoce budou jedny z těch nejkrásnějších. Nezáleží na množství dárků, ani na ceně, ale na hodnotě, stačí maličkost, která potěší, že si na vás někdo vzpomene. Můj dědeček měl nejradši dárky, které jsem mu vlastnoručně vyrobila.

Vánoce jsou pro nás nejvzácnějšími svátky v roce, když se celá rodina sejde. Je to poněkud hektické období, ale pokud „přiloží každý ruku k dílu“, všechno se dá zvládnout. Napečené cukroví provoní náš domov. Atmosféra Vánoc je nezapomenutelná. Radostná a rozzářená očička našich dětí z dárků jsou pro nás s manželem tím největším štěstím. Kristýnky narození je naším nejkrásnějším vánočním dárečkem, jaký jsme si mohli přát.

Do Nového roku si přejeme celá rodina a naši přátelé hlavně hodně zdraví, pohody a spokojenosti.

Všichni členové naší rodiny jsou narozeni v různých znameních. Ta ovlivňují celý budoucí život. Já věřím na horoskopy a myslím si, že osud je předurčen a že jej není možné změnit. Je nutné v životě dělat kompromisy, být tolerantní a ohleduplný a tím si získat respekt druhých. Některá znamení se spolu neshodnou, ale právě těmito kompromisy si mohou najít cestu k porozumění.

Již nyní se těším, jak budou dcerky růst, prospívat, měnit se, zda si budeme rozumět. Jaké si vyberou studium, poté zaměstnání, hlavně hodné manžely, kteří jim budou v životě oporou a budou si jich jako žen vážit.

Stále s láskou vzpomínám na svého zesnulého, milovaného a milujícího dědečka, který se, bohužel, narození ani jedné z pravnuček nedožil. Měl by z nich radost. A já věřím, že je „tam někde nahoře“, „sedí na obláčku“ a všechny nás vidí. On je můj anděl strážce, který bdí a dohlíží na můj svět a životy mých blízkých.

Vím, že stejně jako miloval mě jako vnučku, měl rád i mého manžela. Považoval ho za nejčestnějšího muže, jakého znal, a byl šťastný, že jsem si Jiřího zvolila za svého životního partnera. Manžel je obětavý, hodný, milující a milovaný.

Děkuji mu za všechnu lásku, kterou nám jako rodině dává, za všechno, co pro nás dělá, pečuje o nás, vydělává peníze, abychom se měli dobře. Bez něho a našich dětí si nedovedu život představit. Ano, oni jsou mým světem a patří do něho.

Můj vnitřní svět je naplněn harmonií mysli a těla. Pohoda, spokojenost, starostlivost, trpělivost a péče o druhé mě uspokojuje. Tuto harmonii se snažím přenášet na své okolí, ale ne vždy je to jednoduché. Narození obou dcer mně dodává sílu a energii do života. Musím je připravit na to, že život není „procházka růžovou zahradou“, ale je to dennodenní boj. Zažijí lásku i zklamání, radosti i starosti, udělají chyby, které už třeba nelze napravit,

ale nebudou na to samy. Budou si společnou oporou. Budou spojeny pevným sourozeneckým poutem. Věnujeme se dcerám tak, aby mohly na nás a své prarodiče vzpomínat s láskou a úctou.

Největším přáním mého života je, abychom byli všichni zdraví a abych i ve svém věku dcery vychovala. Ony jsou součástí mého života, mého světa.

Literárny celibát

Prinavraciam sa krokmi späť
k literatúre strohej,
niektoré z mojich dávnych mét
ozvena prežila skorej.

A nik už nevie vysvetliť,
že slnko večer zapadá.
Preludy vyliezajú z krýpt,
nočný život v kartách neháda.

Zrazu tam pre mňa nie je miesta.
Koncert je bytom vókol seba.
A plynie ten sen o dvoch dejstvách,
poklesnúť s požehnaním chleba.

Veslá tej mojej galeje
razia si tvojím srdcom.
Vravia, že nič sa nedeje
vo vzťahu nestarnúcom.

I v ňom je mnoho takých dní
od šálok káv a prázdnych vín,
kobercov niečím nasiaknutých
na prázdno preglgnutých slín.

A ty mi dneska hovoríš,
akoby sa nič nestalo,
že Kristus nesie prázdny kríž
a ja som hlasom pre národ.

To, čo tam krivká v tvojich tepnách
mrzí ma, pretože mám ťa rád.
Pádľuje veslom aleja letná,
láskou podložený je môj vklad.

Niekde sa točia vzletné predstavy,
čo končia svetlom v očiach,
lyžičkou malou, chladnou od kávy
hania ma slovom a útočia.

Tam vypadol som od anjelstva
do perín vedľa teba.
Vnímame tichosť čitateľstva
a túžime sa nebáť.

Strata reči

Ocení každý teplé periny
v treskúcej zime za oknom,
právom, s pocitom viny bez viny
zakrytý po uši teplým dňom.

Cez priezor anonymnej ulice
v mestečku cudzom pozerá
pomedzi prsty, cez ihličie.
Badá, že starne - veterán.

Vyskočí zopár slabík z úst,
čo osloviť chcú silou.
Zložité vety kričia už.
Konár sa bojí s pilou.

Nerozum z toho plynie celý.
Už stráca slová podstatné.
Nocou, kde temer celý biely
slovesá člení obratne.

Tá strata reči duše s plášťom
zvyk nesie vôňou sestričiek.
V izbe spí soška s alabastrom
- užíva nemocničný liek.

Aj takéto sú ľudské chvíle
s výčitkou, trochu nemiestne.
Píše sa motto, faximile,
infúzia je na ceste.

Taká je strata nemocničnej reči,
keď hniezdo domova sa opúšťa.
Lastovičník cítim v neposednej veci,
dráhu môjho letu, pádu na ústa.
Ďakujem!

Milujem. A tam to začína.
Tak pozriem polohlasne
na ženu. Dnes sme rodina.
Žijeme skromne, krásne.

Nenájdem malú výčitku.
Tak vidíš, milá moja,
ťaháme spolu za nitku
a všetko bez rozbroja.

Lúbim ťa. Nie tak naoko,
lež pravou ľudskou cnosťou
a rozhliadam sa navôkol.
Nemeníš svoj svet v ostrov.

Ty líca v plnom rumenci
nemusíš vôbec doladiť.
Usmiate oči v kredenci
chystajú pokrm pohladíť.

Si skrátka moja. Ja to nemením.
Lásku jak oráč obraciam.
Plnosťou brázdy premeny
končí zlosť šnurovacia.

Pamätáš, v lese tesne s listím
suchotali sme do kroku.
Dnes cítim pocit navlas istý
po siedmom, presne po roku.

V máji tam kvitla čerešňa
a naše pery spečatili
zväzok tak vzácny z povriesla,
ktorý je stály a vždy živý.

Obrúčka na prst vtedy padla
a ja som mierne usmiaty,
kravaty viazal spred zrkadla,
tý potkla si sa o šaty.

A vtedy všetko začalo,
to dejstvo hrané naveky,
tá naša milosť nastálo
a ja som vedel, že chcem, s kým.

Milujem. A to sa nezmení
básnickým skvostom vo verši.
Milujem. Nevieť byť šťastný bez ženy.
Ponúkam seba – zober si.

A ak aj malá výčitka
po rokoch zabľúdi
do mojej duše z pravítka,
vždy je to o nás pre ľudí.

Lúbim Ťa. Nie tak povrchné.
Si mojou láskou v pokorách.
A ak aj brvu odtrhnem,
srdce mi oči otvorí.

To telo krásne zladené
navonok vnútrom pôsobí.
S humorom u mňa nájdene
sú tvoje dlane, spôsoby.

Si skrátka mojím priezviskom
a ja som pyšný veci tej,
že svieti hviezda naisto
pre mňa. A je to zložitá.

Pamätáš, keď sme sedávali,
spoznali klady, mínusy.
Aj prehrami sme vyhrávali,
čo vyústilo do pusu.

Je to už sedem divov sveta,
sedem tých májov v čerešni,
akoby dnes začína veta
a ja Ťa nesiem na piesni.

Je to tak krásne na začiatku
u mnohých našich priateľov.
Nám to však stále dvíha latku,
chuť nevzdávať sa pred cieľom.

A trvá podnes smiech i lady,
vzájomné denné, úspešné.
Hádzeme moc i krutovlády
kamsi preč. A je to báječné.

Ďakujem, Adka, za tie týždne.
Ďakujem za tie mesiace.
Inú viac nechcem. Tak výstižne
ďakujem. A to je najviacej.

Protiváha

Povedzte, prečo na holiach
vatra si veľká plápolá?
Prečo sú mnohé slabiky
v úzadí mojej paniky?

Povedzte, prečo jablko
nepadá dole pod bukom?
Prečo sa mnohé výčitky
nezaobídu bez bitky?

Prečo je láska chladivá,
keď hľadím na ňu od piva?
Prečo sa viera utieka
k ukrižovaniu človeka?

Tak sú to mnohé polohy,
polohy slov a podoby,
úlety duší za snením
v nemocnici, kde ja ležím.

Ďakujem Bohu za teba
s krídlami nehy anjela.
Ďakujem všetkým sestričkám,
no slovo ich ma nehýčka.

Musí to zrejme takto byť,
otvoriť z hĺbky pravý cit.
Aby sa mohlo pomôcť nám,
otvoriť dušu dokorán.

Navždy

Zápisy myšlienok i lásky bez zisku
padajú v okolí ako kvapky v daždi.
Prvé dni i celý pohyb v rodisku
to všetko ostáva v mojich vráskach navždy.

Čas mladosti, i duša v hladisku
kľania sa sŕa kopa mojich raždí.
Jarmočný zvuk rezby s piesňou kolísku
zanecháva brázda v histórii navždy.

Milujúca scéna v očiach na ohnisku.
Božia milosť, ktorú nedostáva každý.
Vo svete utrpenia mať postavu nízku,
odpúšťať a veriť prislúcha mi navždy.

A tí, čo nepriali, siahli po porisku,
na slove v námestí ľudskosť dláždí
mojimi veršami na tomto bojisku.
Poltár to dopustil a ja ho lúbim navždy.

Priatelia, volám, ktorí ste nablízku,
odsúdme klebety, fámy i vraždy,
oprášme hodnoty v ľudskom nálezisku,
nech pravda víťazí bez bremien a navždy.

Svätojánsky krst

(Napísané podľa historických reálií zo 17. storočia)

„Anna Rosina, moja zlomyseľná manželka, bude príčinou mojej smrti!“ Stanislav Thurzo, pán šintavského hradu, buchol rukou po stole. „Vysmejú ma! Všetka uhorská šľachta. Aj Báthoryovci sa hanbia za Alžbetu. Nie! Šintava nesmú byť druhé Čachtice!“ Thurzo vstal, zdvihol pohár plný vína, podišiel k oknu. Ochutnal nápoj – mal horkú chuť. Na nádvorí zazrel svoju ženu, ich oči sa stretli naposledy. Ruky mu stúpili, prstami uvoľnil čašu, spadla na zem a sto drobných kúskov skla prikrylo jeho zmeravené telo. Služobníctvo vyvesilo čiernu zástavu na vrchol veže, ktorá bola srdcom pevnosti.

Anna Rosina neplakala. Obliekla si čierne šaty a prikryla ich krvavočerveným plášťom. Zostúpila schodmi do studených kazemát, v jednej kobke plakala mladá takmer nahá žena. Anna Rosina uchopila horiacu faklu a žeravým plameňom podpálila prikovanému dievčatu zakrvavenú košeľu. Plátom vzbĺklo, spaľovalo kožu nešťastnice, tá revala od bolesti. Panej hradu sa rozšírili oči, čierne zreničky mala veľké ako strieborné groše.

V kaplnke kňaz odriekal modlitbu za zosnulého a začali sa smútočné obrady. Telo nebohého pána hradu uložili do krypty. Na mramorovom sarkofágu bol vytesaný rodový erb. Popálená a umučená dievčina skonala. Anna Rosina prišla o zábavku. S mŕtvymi ľuďmi sa ona nerada hrala. „Trebá ju odpratať. Nech nám v hrade nehnije a nepáchne,“ oslovila najvernejšieho pomocníka. Podala mu svoj červený plášť: „Zabaľ ju a vyhoď do Váhu! Sereďčanom povieme, že ju vodník umučil.“

Mešťania našli na brehu rieky znivočené telo krčmárovej dcéry. Zvykla voziť do hradu sudy piva a vína. Cestou prechádzala cez brod, kde bol Váh najplytkejší. „Vodník! Určite to spravil vodník!“ zvolal sluha z hradu.

„Sviniar jeden!“ ozval sa niekto zo zhromaždeného davu. „Ten vodník má už mnohých ľudí na svedomí,“ kričali.

„Veru, už veľa mŕtvol sa našlo vo Váhu...“

Zotmelo sa a krčmár zapíjal svoj žiaľ sám. V hostinci bolo ticho a svietila v ňom iba hromničná sviečka. „Čo ak to vodník nebol?“ uvažoval smútiaci otec: „Ten červený plášť poznám. Mali ho so sebou kupci, popíjali u mňa a s tovarom navštívili hrad. Škoda myslieť! Milovaná dcérka mi už nenapečie chlieb a sudy s pivom budem voziť do pevnosti sám.“

Raz navštívila hostinec chudobná zemianka: „Putujem z Trnavy do Šintavy. Miestna pani vraj hľadá komornú a veľmi potrebujem dobrú prácu.“ Krčmár obslúžil dámu a povedal: „Ešte dnes odveziem do hradu sudy piva a vína. Poďte so mnou, máme spoločnú cestu.“ Keď došli, hradní sluhovia vyložili z voza sudy. Krčmár opustil pevnosť a zamyslel sa: „Tá dáma má šťas-

tie. Anna Rosina neváhala a prijala ju do služieb. Darmo, páni držia pospolu, grófký aj zemianky...“

Po týždni znova viezol sudy piva a vína, a keď vchádzal po padacom moste do hradu, začul zvláštne zvuky, akoby hlboké vzdychy a volanie o pomoc. Pozrel sa do vodnej priekopy, ale nikoho nevidel. Na nádvorí so sluhami vyložil sudy z voza. Pri návrate domov opäť niekto stonal a krčmár jasne začul ženský hlas: „Možno takto kričala aj moja dcérka, keď ju vodník mordoval.“ Zabrzdil kone, zosadol a pomalým krokom sa vrátil na hradné nádvorie. V spodnej časti múru zbadal malé zamrežované okienko. Nahliadol cez neho a stúpil: Uvidel na drevenom kolese prikovanú skrvenú zemianku a grófký držiacu železné kliešte. „Vrahyňa!“ Krčmár spoznal trpkú pravdu, všetko pochopil: „Ak grófká umučila poddaného, trestať ju nebudú. Ak umorí zemianku, trestu neunikne.“ Rýchlo opustil pevnosť, vypriahol z voza koňa, nasadol naň a čo najrýchlejšie cválal do stoličného mesta: V mene spravodlivosti, v mene jeho zavraždenej dcéry.

Navštívil svojho bratranca, ktorý osobne poznal významného úradníka zo župného domu. Oslovili ho a on vyslal smerom na Sereď skupinu ozbrojených jazdcov. Nad Šintavou pribúdali oblaky, zmrákalo sa. Husári na koňoch obocválali Sereď a obkľučovali Šintavskú pevnosť. Zemianku našli už mŕtvu, šialenú Annu Rosinu uväznili. Chýr o hradnej vrahyňi rozhneval Šintavčanov aj Sereďčanov: „Bosorka. Upáľte ju!“ volali, prežehnávali sa a modlili.

Celú noc prežili v chráme a na druhý deň ráno slúžil farár omšu. Mnohí prichádzali z ďaleka a už dávno toľko ľudí v Sereďi nebolo. Silno sa rozpršalo. Prudký dážď čistil zaprášené námestie. Kňaz kázal a povzbudzoval ľudí: „Vidíte? Dnes má sviatok Ján Krstiteľ a posväcuje naše mesto. Krstí nás vodou z nebies a zmýva všetky hriechy...“

Já a milá Janička

Jmenuji se Jaroslav Novák, mám schizofrenii od pětadvaceti let. Po pěti letech práce jsem to nezvládal, a tak mě dali do invalidního důchodu. Třikrát jsem se snažil vrátit do práce, a nešlo to. Mám to nastavené tak, že to nedokážu říci, ale dokážu to napsat. Mám rád Janičku a tak jsem jí to napsal.

Janička, Janča, Jana... je prima dušička, mám Tě rád, jak duševně tak i fyzicky mě přitahuješ, a dál jsem rád když tě můžu líbat. Janičko máš prima srdíčko na pravém místě, že mě bereš, jaký jsem, tak pomalej v rozhodování, nejstej, jsem ve znamení Vah. Jani, měl jsem sen, že se mně splnilo přání a my se milovali a rádi se měli. Jenom doufám, že to není sen a stane se to příběhem. Janička je dobrá kuchařka, umí vařit a doufám, že se jí bude pořád dařit jako dosud a že jí bude přát osud.

U potoka

Znám jedno místo mezi stromy,
voda tam tiše klokotá,
vítr prohání se mezi stvolý
a krásně zní píseň života.

Ptáci si hlásí nové drby,
vážky v svém rytmu tančí,
odkládám starosti plné hrby,
stávám se rázem mladší.

Smůlou tam voní borovice,
semena rostlin klíčí,
jenom tak sedět - a co více?
Odemknout srdce klíči.

Pojď blíž

Pojď blíž, za sebou nech, co tě tíží.
Tisíce hvězd tady na tě shlíží.
Na prázdné hladině vlny běží,
a co dno ukrývá shlédneš stěží.

Pojď blíž, vítr dá ti plno jmen.
Splní tvá přání, cit je dovolen.
Toulat se nocí, stezku se vzdát,
pak každé ráno smí tě rozesmát.

Měsíc už protahuje stromů stíny.
Dnes smíš zbavit se vši své viny.
Ticho a klid tvou duši jemně hladí
zanech tu v noci, všechno, co ti vadí.

Pojď blíž a nechej svého ptaní,
nastává tvůj čas hlubokého zrání.
Kouzelnou vílou světlem se stává,
kdo ví, že každá cesta je ta pravá.

Nová cesta

Někdy, když stojíš na rozcestí,
a nevíš, kterou cestou máš se dát.
Hodíš si mincí a máš štěstí.
Přesto si řekneš, já chci stát.
Už nemáš sílu na znamení.
Otáčet hlavu tolik bolí.
Proměnit v činy snění?
Kolik to síly stojí...

Někdy je nebe barvy šedé,
paprsky v dáli nedozírné.
Někdy tě touha žene
do míst, co ukážou se mylné.
Někdy i bolí vzpomínání,
na slunce, co tě kdysi hřálo,
všechno se v tobě tomu brání,
uvěřit, co se ti stalo.

A pak se zvedneš, protažením,
pláč kdesi uvnitř stále skrýváš,
skloníš se, dáš se všanc děním,
tajemství si už ale hlídáš.
Odvážné hřeje pomyšlení,
co skládá se jen z krátkých chvil,
že nejen ve tvém snění,
tě život s láskou políbil.

Divadlo

Na jevišti života předvádíme
hry, které nemají reprízy.
Scénář i režii jen my víme,
někdy se zmítáme ve krizi.

I když se kulisy stále mění,
stále jsme vidět na jevišti.
Hry mají různá obsazení
a neznáme scény příští.

Jen na chvíli se uvolníme,
v tragédii musíme hrdě hrát,
komedii si stříhnout smíme,
publikum podaří se rozesmát.

Obrázky v přírodě

Na hladinu slunce si kreslí,
omamné třpytivé obrázky,
můžete být snad skleslí,
když srdce vám hoří od lásky?

Stromy si zvědavě šumí,
bez konce klidnou píseň,
dát světu, co kdo umí,
nevezme nápady tíseň.

Nekonečné vlnky čeří
rozpustilý jemný vánek
kdo v radost a lásku věří,
bere i život ze světých stránek.

Tíže stesku

Rozbouřenej stesk a zpřevrhaný stoly,
rozbitý flašky od piva.
Vzpomínek těžký alkoholy,
lepkavá krev, vsakující se do zdíva.

Rozbouraná tvář a propocení skráně,
politý pivním inkoustem...
Nechci už žít, když nedívá se na mě:
Pomoc, pomoc, pomoc, tady jsem!

Všechno na mě padá, sny mi umírají.
Divoká hudba ve mně zní...
Kolem ty postavy na mě se usmívají,
je mi dobře, je mi dobře: jako s ní!

Rozjasnený večer

Si bláznivý, si mladý,
srdce mi bije na stokrát,
můj zmysel šepká spomaľ,
zaľúbená posledný krát.

Bože můj, trest či odmena,
v ozvene bytia stratená,
dýcham vzduch noci,
prebdenej bez pomoci.

Zvyk zahнала som za roh,
či nemám na viac nárok,
tvoj hlas mi prešiel bunkami,
ako keď sama bežím búrkami.

Celú či napol rozbil si ma,
stratila sa chladná zima,
čo v mojej duši prebývala,
lásky vráta zatvárala.

Rozjasnil si tmu navôkol,
viac pomôcť si mi nemohol,
modlím sa o tvojho anjela,
aby som ťa raz opäť videla.

Stratené šťastie

Chvíľami som zaváhala,
či šťastie opäť na dosah mám,
najradšej by som ho rozkrájala,
a rozdala všetkým vám.

No bolesť moju hrud' mi tlačí,
smútok, žiaľ a zúfalstvo,
to čo mám už nestačí,
hľadám nové posolstvo.

Zabudnúť na chvíle nemé,
v hluku divočiny chcem,
a spomienky premenené
v blaho duší prenesiem.

Na dotyk šťastia kúsok,
v snení zbieram črepiny,
zakrývam maskou smútok,
skúmam ďalšie hlbiny.

Bože pomôž, pri mne stoj,
nevládzem už dýchať, žiť,
je to veľmi ťažký boj,
chcem v ňom s Tebou zvíťaziť.

Opustená

Obral si ma o sny,
posledné čo mam,
nádeje na lásku zmizli,
s myšlienkou na smrť sa hrám.

Na teba som čakala
a v tichu tajne dúfala,
že unesieš ma tam,
smerom ku hviezdám.

Hviezdy prežiarili tvoju tvár,
v tichosti ťa objímam,
už nebudem tvoja a ty môj,
zahalil lúče slnka trpký bôl.

Temno rozprestrela svoje krídla
a klíčiaca láska odrazu zmizla,
zavládlo ticho v mojej duši,
aká prázdna som, nik netuší.

Chyť ma za ruku, objím ma zas,
chcem opäť zrieť v tvojich očiach ten jas,
keď bol si môj milý,
teraz strácam sa v každej chvíli.

Stále nemôžem tomu uveriť,
že si svoj život zavesil na hrubú niť.

Duše v blázinci

V hĺbinách noci
hľadám tie vidiny,
keď boli sme dvaja
tam, kde niečo nás spája.

V krajine bláznov,
posplietaných duší,
našli sme domov,
kde každý len tuší.

Čo smie sa a čo nie,
každé ráno nové brieždenie,
pár mení svoje ruky,
niektorí po celé roky.

Mysliac, že nám pomôžu,
dúfajúc, v čo nemôžu,
nasávajúc nový deň,
hľadáme opäť vlastný tieň.

V dolinách duší,
kde nikto netuší,
čo vnútri nás mučí,
keď celý svet mlčí.

Netuším

Sedím v lese a pozerám do neba
a pýtam sa, či bolo mi to treba,
zamotať sa do spleti klamstiev a možno aj pravdy,
to ja netuším.

Keď ani doma spomienka nechce uhasnúť,
na toho, ktorý nachvíľu ukázal mi nebo
a sama neviem, netuším,
či bolí či láka to, kde mi myseľ blúdi,
či chcem vôbec von z toho sna...

List pre Mareka

Ahoj Marek, neviem, či budeš tento list niekedy čítať. A možno ho čítaš práve v tejto chvíli, teraz, keď ho píšem. Sedíš niekde ďaleko na svojej hviezde, pozeráš na mňa a naše mysle sú prepojené ako naše srdcia vtedy... chcela by som veriť, aby to tak bolo, aby si poznal pravdu. Pravdu o tom, že som sa s tebou nezahrávala, že si vo mne zasial semienko lásky, ktoré začalo klíčiť a ja som po mnohých rokoch opäť cítila aké je to mať rád a byť milovaný... a verila tomu. Tak teda čítaj.

Prvý krát som ťa zaregistrovala len tak letmo, bolo to v deň, keď ma pustili z uzavretého oddelenia. Sedel si so zachmúreným pohľadom vedľa dievčiny, ktorá mi pripomínala Amy Winehouse. Bola som si od nej vypýtať cigaretu. Pôsobil si na mňa staro a ustarostene, akoby si v hlave práve riešil záchranu ľudstva a zároveň bol nahneváný buď na seba alebo na celý svet, v domnení, že ti to nevyjde... Prešli dva týždne a ja som si ťa vôbec nevšimla. Bol si pre mňa jeden z mnohých „bláznov“ ponevierajúci sa po okolí so slúchadlami na ušiach. Raz som sedela sama na lavičke, prišiel si ku mne a opýtal sa, prečo som tu, vraj vyzerám celkom normálne. Odvetila som ti: Emočne nestabilná porucha osobnosti. Usmial si sa a odišiel. V tom čase sa mi tam páčil iný chlapec, asi o 11 rokov mladší. Pripomínal mi mladosť, videla som ju v jeho očiach a túžila po jej návrate... kiež by sa dalo, aspoň nachvíľu, zmeniť svet, zmeniť ten môj... Modlila som sa, nech to rýchlo prejde, veď doma mám muža a deti, nie je povolené, aby som myslela na iného. Po rozume mi chodili slová z Matúša 5,28: Každý, kto na ženu hľadí žiadostivo, už s ňou scudzoložil vo svojom srdci.

Nevenovala som ti žiadnu pozornosť. Až potom raz, keď som prestala snívať, keď ma Boh opäť dostal myšlienkami späť do reality a ja som sa cítila naplnená láskou ku všetkým, až potom... Áno, v tých dňoch, keď som prišla na psychiatriu, som bola naozaj silno veriacca. Nádejala som sa, že v centre Božej vôle, a potom, ako som ťa spoznala, som bola o tom viac než presvedčená. Tie reči o tom, že milujem Boha a verím v Ježiša, to neboli len bláboly, aby som ťa zaujala či upútala svojou tvrdošijnosťou ohľadom vernosti k môjmu mužovi. To všetko som myslela vážne. Nikdy by som nebola povedala, že sa to stane práve mne. Tej zanietenej vyznávačke Božej pravdy a roznášateľke nádeje, jedinej nádeje... lebo mimo Boha som ju nevidela v ničom...

Do môjho života si sa prikradol ako odozva na Bohom vypočutú modlitbu. Jedného dňa som sa modlila: „Pane, prosím, pošli mi do cesty niekoho, komu by som mohla o Tebe rozprávať. Kludne to môže byť aj...“ Pomyslela som si na teba, ešte som totiž ani nevedela, ako sa voláš. A presne v ten istý deň, o niekoľko hodín, keď som krátko pred siedmou sedela sama na lavičke von-

ku pred oddelením fajčiak poslednú cigaretu... zrazu si sa objavil ty. Prihovoril si sa mi, opýtal sa, skadiaľ som, ešte niečo a potom si začal hovoriť o sebe. Doteraz vlastne ani neviem, čo ti bolo a prečo si bol na psychiatrii. Nestihla som sa ťa opýtať, ale podľa tvojich rečí som ťa zaradila medzi schizofrenikov. Tie tvoje príbehy, ktoré si mi stihol porozprávať v priebehu hodiny, čo sme tam sami sedeli, totiž niekedy nemali ani hlavu ani patu a polovica z nich sa odohrávala mimo reality. Patril si k vyššej cirkvi, mal si snúbenicu, ale kňazi ti prekazili plán vziať si ju. Vstúpili medzi vás vo chvíli, keď si jej chcel dať prsteň. Objavili sa tam bez pozvania ako čierne postavy z temného sveta a odtrhli ta od nej. Ale všetko sa to odohrávalo v tvojej mysli, ovládali ťa cez ňu. A potom si potil krv, lebo tvoj život riadili tie temné bytosti a vždy, keď sa na teba napojili, ťa bolela moc, ale oni ti slúbili moc a peniaze, keď ich budeš počúvať... Potom si prešiel na inú tému, každý má svoju hviezdu, aj ja a každý sa tam raz ocitne... bolo toho viac, počúvala som so zatajeným dychom, hltala som ťa, tvoj hlas bol podmanivý a pohľad hypnotizujúci. Človek zmietaný medzi dobrom a zlom, ťahaný na obe strany a ako si sám vravel, že ťa tak všetci prezívali: voňavý a božský...

Niekoľko dní potom to bola hra na úsmev, hra na pohľady, myšlienky smerujúce k tebe. Nové pocity sa začali vyplavovať na povrch, bojovala som proti tomu, chcela som, nech ostanú ukryté hlboko v srdci, tam kde boli doteraz. Volala som k Ježišovi, nech ma oslobodí z lichotení mojej mysle. Všetky moje myšlienky smerovali k tebe a rôzne túžby mi bránili v modlitbe. Ozývali sa z hlbín mojej duše a moje telo bolo neustále pokúšané. Modlila som sa za teba, aby si bol požehnaný vo všetkom, čo ťa v živote stretne. Modlila som sa aj za seba, nech ma Boh vedie tými správnymi chodníkmi, nech sa nepotknem... Ešte aj počas tých troch dní priepustky doma s rodinou, som myslela na teba. Bol si neuhasínajúcim ohňom v mojej mysli.

Prešiel nejaký čas a my sme spolu začali pozerávať televízor. No vlastne, do tej spoločenskej miestnosti som začala chodiť len preto, že som vedela, že tam budeš. A ty si na moju prítomnosť reagoval pozitívne. Vždy si sa snažil nadviazať nejakú konverzáciu, ktorá potom skončila niekoľkohodinovým rozhovorom. Volal si ma sadnúť si vedľa teba. Niekoľkokrát som zdvorilo odmietla, potom však neodolala a jedného dňa som sa o teba oprela... Opri sa o mňa, bude ti krásne, svet bude pekný a nebo jasné... a to v tej chvíli platilo aj pre mňa. Cítila som tvoje teplo a pokoj, ktorý z teba vyžaroval. Vravieval si mi, že to je duchovný pokoj, ty si môj duchovný muž, aj to, že som tvoja príťažlivá kamarátka... Tie večery sa pre mňa stali drogou. Nevedela som sa dočkať chvíle, keď ostaneme sami a ja sa o teba opriem a ty mi pohladíš ruku... skloníš ku mne hlavu... Veď na tom predsa nie je nič zlé, to som si pomyslela možno raz, ale pomaly som prestala myslieť úplne a začala sa

topiť v spleti krásnych snov. Stále som sa modlila, volala na Boha, ale ako moja kamarátka raz povedala a možno mala naozaj pravdu: „Veď proti láske nie je modlitba.“

Jedného dňa sa spojili naše pery. Po siedmych rokoch manželstva a odanosti jednému mužovi, som podľahla pokušeniu... bol si krásnym pokušením. Naše duchovné rozhovory pokračovali a ja som ťa začala vnímať ako darček od Boha. Začal si mi dávať všetko, čo mi v tej chvíli chýbalo. Nehu, náklonnosť, jemnosť a vášeň, ktorá postupne rástla aj v mojom srdci. Cez deň som to bola ja, otvorená pre všetkých ľudí, večer som patrila len tebe. Moje pocity k tebe rástli. Ale vždy tu bol môj muž a deti a ja som vedela, že to tak aj ostane a ty budeš mojím tajomstvom. Vedel si o tom a ja som nerozmýšľala nad tým, ako ma vnímaš, či sa so mnou len zahrávaš, či len opätuješ moje sympatie alebo je to aj z tvojej strany úprimná náklonnosť. Vytrhol si ma zo samoty bytia, zo smútku, ktorý ma roky ubíjal. Každým dňom sme si boli bližší, každý deň som očakávala koniec a každý deň prichádzal nový začiatok v spleti snov, ktoré vábili moju dušu. Až sa to jedného dňa stalo... zaľúbila som sa. Bože, odpusť mi prosím všetky moje hriechy, nech pred Teba predstúpim čistá a nevinná. Ale nič som nelutovala. A na druhý deň si sa mi votrel do pohľadu veľkým podmanivým úsmevom a opäť som bola tam, kde predtým. Opäť sme boli spolu... ten príbeh neskončil.

Blížil sa koniec tvojho pobytu v nemocnici. Deň pred tvojím odchodom sme využili každú možnú príležitosť byť nerušene spolu. Ošial v mojej hlave bol taký veľký, že by mi bolo snáď už aj jedno, keby nám na to niekto prišiel. Vieš Marek, ten večer pred tvojím odchodom, mohla som ti aspoň povedať, že mi budeš chýbať, že ťa mám rada a keby nemám muža, tak si prvý, za kým by som prišla... Mohla som... Odišiel si týždeň predo mnou... život v blázinci pokračoval ako predtým, ale už to nebolo ono. Chýbal mi olej, ktorý tam dával môjmu bytiu zmysel. O to väčšiu radosť som mala, keď si mi zavolať. Keď si mi povedal, že ti chýbam a nech prídem za tebou aj s deťmi, vraj mi ukážeš, čo je to šanca. Len som sa zasmiala a povedala, že môjho muža nikdy neopustím, že bol doteraz pri mne, že by som mu to neurobila.

Teraz keď píšem tento list, vlastne ani neviem, čoho by som bola schopná. Nikdy nehovor nikdy a aj medzi mnou a mužom nastali po mojom návrate z nemocnice chvíle, kedy by som sa najradšej zbalila a odišla, keby mám kde... vtedy som ešte mala kde, ale teraz? Už som opäť sama, snažiaca sa nájsť iskierku lásky v mužových očiach. Márne. To, čo som našla u teba, tú nehu a náklonnosť, mi on dať nevie. Alebo to jednoducho od neho neviem prijať. Od teba som to prijímala bez problémov plnými dúškami. Ale život šiel ďalej, aj bez teba. Párkrát sme si ešte napísali a potom to utíchlo. Každý sa opäť ocitol v tom svojom svete plnom vlastných problémov a prianí. Raz

si mi povedal, že si mám niečo zaželať a ty mi to splníš... možno som si mala priať, aby som už nikdy nebola sama... sama medzi ľuďmi, to je to najväčšie bremeno, ktoré môže človek niesť.

V deň mojich narodenín, keď som mala večer stráviť s mojím mužom a miesto toho som ho ale obvinila z húlenia a ostala doma, v ten večer som ti napísala sms: Ahoj Marek, ako sa máš? Ty si mi krátko nato zavolať. Volali sme spolu asi pol hodinu. Povedal si, že by si ma niekedy prišiel pozrieť, ale čo na to môj muž a ja že to je v poriadku, že veď som mu už hovorila, že mám kamaráta schizofrenika. Povedal si, že sa cítiš ako robot a občas ťa chytia temné myšlienky, hlavne keď si chceš oddýchnuť. Nato som ti povedala, že to poznám, to mávam aj ja... Po rozhovore s tebou som rozjasnená hneď napísala dve básne. Vďaka tebe som totiž začala na psychiatrii po 9 rokoch znovu písať. Napísala som ich vyše 20, všetky vo chvíľach, keď som myslela na teba.

Necelé dva dni po tom, ako sme spolu naposledy volali, v nedeľu ráno, som si od teba našla neprijatý hovor. Chcela som zavolať naspäť, ale zdvihla mi nejaká žena a nič som nerozumela, rušilo signál, tak som len povedala, nech tí odkáže, aby si mi zavolať. O pár minút nato mi však volala tvoja sestra a pýtala sa či som nejaká Janka. Ja že nie, ona mi poďakovala a zložila. Nejako sa mi to nepozdávalo. Zavolala som jej naspäť, opýtala sa, či volala kvôli tebe a že dúfam, že si v poriadku... jej slová mi znejú v ušiach doteraz: „Nie, nie je v poriadku, Marek dnes v noci zomrel... on sa obesil...“ Čo nasledovalo potom... slzy, krik a beznádej...

Bože, ako si mi toto mohol urobiť? Vzal si mi úsmev z pier, vzal si mi toho, ktorého som považovala za darček od Teba, vzal si mi nádej na krajší deň, nádej na lásku, na sny, na ďalšiu mladosť, niečo, čo ma držalo nad vodou vďaka snom, ktoré sa v spojení s ním vytvorili. Človek bez snov je mŕtvy a vo chvíli keď umrel ten môj sen, ktorým si bol ty, som umrela aj ja... a s tým aj moja viera... Marek, tak veľmi mi chýbaš... kiež by som znovu uverila tomu, že raz stretnem ťa zas... sediac na tých svojich hviezdach sa chytíme za ruky...

Motto:

*Slova, co prchají sítí,
Mysl moudrostí sytí..
Kdo pro sebe je chytí,
bude mít „hezké“ žití.*

Myslela jsem si, že mi TO myslí líp, ale nyní, na sklonku termínu, myslím, že líp už to zkrátka nevymyslím.. Posílám tedy, co mám - sebe.

V duchu hesla „Máš-li slabou chvíli, tak ji zasvěť pili“ jsem se propsala k účasti ve Vaší soutěži „KOUZELNÝ KLÍČ“ a snažila jsem se: „Ať výzva - není jízva“ a doufám tedy..

Necítím se již být pacientem, ale právě má účast je veřejné přiznání, že jsem pacientem kdy byla, a tudíž projevem díky mým lékařům a všem „zdravotníkům“ vůbec. Vždyť převzali mě pod heslem: „Když je stav neměnný - čas začít u změny“ a toto je výsledek: „KDO NASLOUCHÁ SLUCHEM - SVOBODNÝ JE... DUCHEM...“ Odnášším si do života: „Aby námaha nesla svoje plody, musí s košem nesčhody i schody.“

Děkuji tímto VŠEM, přísahám a slibuji. RB

P.S.
*KLÍČ, CO PASUJE,
ROZUM FASUJE.*

Příspěvek:

Než něco napíšeš, myslí na to, jakou hodnotu má nepopsaný list.

Koloběh

Dopočítat příklad;
dopovědět větu;
dokončit práci;
nedat se zvykat
zvěstovat světu:
„Hodnoty se vrací!“...

Optimistická

Chceš-li sám sebe znáti,
nechoď, kde jsou svatí..
sebe se ptejme, vážení,
ať máme nebe na zemi.

Felčarská

Na tělech
písmem Braillovým
zapsáno jest
staré za novým.

Motivační

Máš-li přání
pracuj na něm...
je to klání
v tobě samém!

PF 2020

**Na sněžném koberci
do země svátků;
co najdeš, pober si,
do všedních pátků.**

Jako PS. pacientka...

..při opakované hospitalizaci v blázinci leží vedle mne pacientka s oteklou levou tváří a červeno-žluto-zeleno-fialovým uchem. Jde o prominentní pacientku, sestřenicí pana primáře W. Proč leží na psychiatrii s oteklým uchem? Odpověď je snadná: na pracoviště vedle v budově přivezla sanitka 14 zraněných osob s poraněním obličeje, čelisti i právě rozsáhlá zranění uší. Jde o letecké neštěstí a lůžka všech nemocnic jsou přeplněná. Tak se upsal Dr. W, že sestřenicí nechá u sebe, až bude možné operovat ji na ušním. Pak přejde jeho sestřenice do této nemocnice. Dohoda s profesorem ušní kliniky, jež bude pacientku operovat je, že bude přijata na pooperační noc na primářský pokoj ušní kliniky.

Pacientku odoperují a pošlou do blázince, nechce se jí jít, ale pak ji výtok tekutiny z ucha přinutí, aby na „své“ lůžko v blázinci přeci jen přišla. A udělala dobře, v noci ji probouzí bolest a plno hnisu na polštáři, okamžitě je volán ušní a konsiliární lékař, sterilizuje a tamponuje operované ucho a říká sestře na oddělení: „Kdyby něco bylo, volejte přímou linku na můj pokoj, nebo neseženete-li mne, tak pak zde je telefon na JIP, budu tam nebo tam.“

Profesor W. na druhý den do práce nepřijde, ani třetí den, všichni už jsou nervózní, co se s ním mohlo stát. Doma nikdo telefon nebere, jeho dcera je v SRSR na dovolené a nikomu o tom, kde by případně byl, nebo že by odjel na seminář, se nezmínil.

Z ranních novin se profesoroва sekretářka dozví, že pan W. je v cele předběžného zadržení pro újmu na zdraví a následnou smrt pacientky Klárky.

To bylo totiž tak. Dr. W. byl na dovolené u moře a zde se udělalo nevolno spolucestující, on určil diagnózu „epilepsie (padoucnice)“ a maje u sebe psychiatrickou lékárníčku, podal bez rozmyšlení silnou dávku protiepileptik, neposlouchal její jakoby sípavě třaslavý hlas ani si neposlechl plíce, natož aby se manžel pacientky zeptal, jaké léky má u sebe a na co se léčí či jakou má alergii například na léky, jemu - manželovi pacientky známou.

Několik hodin po podání protiepileptického léku pacientka v křeči zemřela. To však již nikdo z výpravy nevěděl, neb pokoj byl jakoby vykradený a ohořelý.

Policie této přímořské země se spojila s našim konzulem a oznámila podání léku zemřelé ženě někým, kdo tento typ tablet H22 smí vlastnit jako výzkumník. V registru policie byl nalezen právě Dr. W., který, a to se shodovalo, byl přihlášen na tento výlet a dle všeho vycestoval, s dnes již mrtvou ženou, ve společném leteckém zájezdu k moři.

Ve 3.00 hod. v noci (té noci, kdy byla po operaci jeho sestřenice), policie nic netušícího Dr. W. probudila a odvedla do cely předběžného zadržení.

Obžaloba Dr. W. shledala tohoto vinným ve všech 4 bodech obžaloby:

- 1) podání preparátu H22 mimo výzkum - vinen
- 2) nezjištění objektivních příčin nemoci - vinen
- 3) nezjištění kontraindikace preparátu H22 s léky, s nimiž byla v té době pacientka léčena - vinen

4) prostým poslechem hlasu mohl usoudit na nemoci dýchacích cest a hlasivek, pro které je H22 kontraindikován - vinen

Vinen v plném rozsahu s nejvyšší přípustnou sazbou.

Když začala „šuška“, že odvolali kvůli vraždě Dr. W., počet pacientek s rozvinutou depresí stoupl a všechny se bály injekcí a tablet. Objevil se na uzavřeném, ostře hlídaném oddělení pokus pěti pacientek o hromadnou sebevraždu. Jak? Prostě udělaly kruh kolem vedení elektřiny na 220V, jedna vložila levou rukou sponku do zásuvky. Všechny byly naboso na mokré podlaze, aby dostaly zástavu srdce. Držely pravíci ruku ženy, jež dávala sponku do zásuvky. Přežily všechny. Nic se nikomu nestalo.

Zázraky jsou a dějí se.

Osud byl nakloněn tomuto zdravotnickému zařízení i nemocným ženám. Když zastrčila pacientka do zásuvky sponku, všechny ucukly, jakoby instinktivně, ale právě pár vteřin před tímto činem údržbář odpojil hlavní pojistky pro budovu, neb byla kontrola rozvaděčů...

Po chvíli strnutí a šoku, že se jim nic nestalo, šly do kuřárny se vzpamatovat. Jen ta zrádná sponka vyhodila pak sama pojistky, a vypadla na zem. Vypadnutí pojistek se přikládalo revizi rozvaděčů a sponku jsem uklidila při mytí podlahy já. Důkaz byl zneškodněn a s použitými injekčními jehlami vyhozen do likvidace.

A tak vše pro pacientky blázince dopadlo víc než velmi uspokojivě.

Prokleté ženství vyléčeno

Čekárna ušní ordinace

Přichází další pacient na řadu. Sedám si vedle schoulené ženy u okna a ptám se, zda jde též na ORL. Smutně odpoví: „Jó, to je za dnešek už čtvrtá doktorka, ke které mne poslali kvůli důchodu. Nikdo neví, od čeho je mi zle, ale nálezy mám nejasné a matoucí výsledky, jako bych byla simulantka.“ Ptám se: „Gyndu máte v pořádku“? Praví mi: „Jako dítě mě matka strašila, že až to dostanu, budu umírat v bolestech a já teď strašně zkusím, když to dostanu. Ano, v místnosti s dobrotivým šéfem nevydržím sama, ale mužů i lékařů se strašně bojím“.

Otevírají se dveře čekárny a sestřička v nich volá: „Další,“ a pohledem ukazuje na mne, že já, s výšivkou pro paní doktorku, mám jít též dál.

Paní doktorka od pacientky převezme nálezy a vyšetří krk, nos i uši. Vše je v normě.

Po odchodu pacientky zazvoní telefon, který vezme sestřička, a paní doktorka se jde podívat ke druhému z křesel pro ušního lékaře, na moji práci na cibulákové výšivce. Podívám se na lékařku a pravím: „Ta paní, co tu byla, by spíš potřebovala do 3. patra zadního traktu k MUDr. profesorovi Z., specialistu sexuologovi, a hned bude zdravá jako rybička“.

Lékařka mi sděluje: „Tohle holt ušní nepozná, že jde o partnerské vztahy.“ Odpovím jí: „Spíše o špatnou výchovu týkající se postavení k sobě jako ženě a k radosti ženství!“

S touto pacientkou se setkávám znova po nějaké době u přátel. Rozhodují se velmi rychle, že jí uvolním a v nelehké cestě životem snad i pomůžu.

Dávám jí svoji vizitku a prosím o její. Po jistém zdráhání mi ji vydá. Hned druhý den ji zvu na posezení k sobě. Připravovala jsem se celou noc na setkání. Přichází přesně, jak jsme se dohodly, ve 14 hodin. Usazuji ji do krásného pohodlného modrého křesla a slibuji jí: „O našem hovoru se nikdo nedozví.“ Pak jí hladím bříšky svých prstů po podané dlani a mluvím na ni, jak je báječné, že je ženou, jak organismus má samočistící schopnost v době měsíčeků. Vždyť i všichni slavní sochaři tesali krásné ženy do kamene, básníci pěli ódy na krásu své vyvolené. Vtom se ona rozbřečí a začne vydávat nelibozvučné vzlyky. Ví, je na cestě k vyléčení. Podávám jí ubrousky, aby si mohla otřít slzy, ale ona je začne trhat na malé kousky. Až dotrhá dvacátý ubrousek, zklidní se. Omlouvá se, že ty zbytky ubrousků poházela okolo sebe. Nevadí mi to a tak jí dokazuji legračním pofoukáváním přeskupení ubrouskových hromádek. Mám radost z jejího zlepšení zdraví. Rozhodla jsem se bleskově dát jí vyšit monogram jakoukoliv bavlnkou. Vybírá si krémově žlutou a tím mě nevědomky naznačila, že je vyléčena.

(Paní z příběhu je skutečná. MUDr. prof. Z. = prof. Zvěřina, pražský sexuolog)

Jeden z dalších příběhů

Jaká je léčebna? Jak to tam chodí? No, v jedné takové větší jsem byla sice jen jeden a půl měsíce, ale byla to škola života. Bylo mi asi 30 let a chystala jsem se zase do nemocnice (na psychiatrii). Byl to jeden z mých horších stavů, kdy už nerozeznáte realitu od fikce, uniká vám smysl reality, vnikáte do svého světa plného barev a bizarních tvarů, světa bez svobody, už se to blížilo, za ta léta už to na sobě poznám, a tak, když není jiné zbylí, přichází hospitalizace, několik dní, měsíců a roků bez kontaktu s normálními lidmi, za mřížemi a s touhou po svobodě a volnosti, kterou vám na nějaký čas seberou. Tedy jenom tu povrchní, protože svobodný může být člověk uvnitř i v tom nejtěžším žaláři, tak jsem si řekla, že napíšu něco fenomenálního, něco, co ještě nikdo přede mnou nenapsal, něco jako když Kolumbus objevil Ameriku.

Psaní mě baví, je to můj koníček, útěk do jiného světa fantazie. Ta léčebna, co jsem se do ní chystala, mi byla doporučena rodiči a máma mi tvrdila, že tam byla její známá a že se jí tam moc líbilo. Naletěla jsem jako školák a naivně si myslela, že se mi tam bude líbit. No, přišel den nástupu, táta s mámou mě naložili do auta a vyjeli jsme směrem na Mělník, do oné léčebny, bylo mi trochu zle psychicky, a tak jsem neprotestovala. Míjeli jsme pár vesnic, než jsme odbočili na opuštěnou silnici a po pár metrech se před námi rozprostřel areál léčebny. Vypadalo to zvenku jako zámek s malou vrátnicí u plotu a spící vrátnou, na plotě visely cedule „Objekt stráženo psy“, ale žádné jsme tam neviděli. Malý zámeček s parkem se tak jevil celkem ucházející, a tak s pomocí informačních tabulí jsme došli na příjem. Nikde nikdo, žádný pacient před námi nebyl, a tak jsme byli hned na řadě.

Dveře nám otevřela docela sympatická mladá sestřička, celá v bílém, ordinující doktor byl také v bílém plášti. Máma čekala v autě a táta se mnou v čekárně. Vstoupila jsem do ordinace. Moc se mi tam nechtělo. Začali se mnou vypisovat dobrovolný příjem do nemocnice, jenže se stalo to, že jsem si to snad ze strachu rozmyslela, prostě jsem najednou do nemocnice nechtěla, a tak jsem prohlásila, že jsem v pořádku, že mi nic není, nic jsem nepodepsala, a k udivenému výrazu otce jsem mu řekla, že jedeme domů a že nenastupuji a že jedeme domů, a tak jsme dojeli domů, ale co se nestalo, nebylo mi pořád nějak dobře, a tak jsem souhlasila jet tam další den znovu. Nevím, co mě to napadlo, ale měla jsem plán tam pobýt pár dní a potom jít domů. Ale bohužel, můj plán později ztroskotál.

Přijali mě, umístili mě na příjmový pavilon. Ani nemusím moc líčit, jaké to tam bylo. No, co myslíte? Jaké to tam mohlo být? V oknech mříže, dveře bez kliky, kamery, všude sestry, malé pokojíky, špinavé záchody, malá dep-

resivní tmavá chodba, po které korzovali někteří pacienti, jedna malá klubovna s televizí, sprchy, které neviděli hodně dlouho úklid. No, a přestože pavilon byl otočen čelem k vrátnici, my jsme měli okna jenom na zahradu, na protější budovu, kde byli zavřeni chlapi, kteří skoro bez přestání něco vykřikovali i na nás. Byla jsem tam jako v pasti; nejhorší bylo, že jsem nemohla odejít na revers, pořád mi říkali, když jsem chtěla mluvit s doktorem, že doktor nemá čas.

Dodnes nechápu, jak je to možné, ale dříve mi každý tvrdil, že se dá odejít vždy na revers. Mně to ale nebylo dovoleno. Byla jsem jako laboratorní myš, pokusný králík, a tak se ke mně chovali dost hrozně. Nechávali mě tam uklízet záchody, vytírat chodbu. No prostě hrůza. Ale to nejhorší mělo teprve přijít. V první řadě se mi nelíbila léčebna, a tak jsem se chtěla přemístit do jiné, a to mi také bylo odepřeno. Nevím přesně, jaké má člověk práva, ale selským rozumem si myslím, že by měl mít právo vybrat si léčebnu, kde chce být hospitalizovaný, a tak mou snahou bylo dostat se z léčebny hrůzy. Já vím, že léčebny nemá nikdo rád, ale každý má nárok na důstojné zacházení. Pro příště budu chytřejší a prostuduji si práva pacienta. Když jsem chtěla po mámě, aby je zažalovala, řekla mi, že přeháním, že to tam musím vydržet. Prostě mi nepomohla. Já ani nevím, jestli je řešením rodinných problémů hospitalizace. Ale došla jsem k tomu, že není, jenže někteří rodinní příslušníci místo toho, aby se vám věnovali, tak vás šoupnou do blázince, kde vás většinou nakrmí všelijakými léky. Někdy to končí dobře a někdy špatně. Když vás z toho dostanou, tak máte štěstí, ale ne každý to štěstí má. No, zpátky k pobytu za mřížemi.

Byla jsem kuřák cigaret, vykouřila jsem jednu krabičku denně, naučila jsem se to v léčebně, protože tam nebylo co dělat, pokoje byly zavřené a otevřená byla jenom kuřárna a společenská místnost s televizí, kde jsme se dohadovali, na co koukat. Každý pobyt v léčebně vás něčemu naučí, ať už špatnému, nebo dobrému. Pravidelně jsme dostávali léky a někdy i injekce, hlídali nás, abychom nepodváděli a ty léky polykali. Ale zpátky na pavilon, na oddělení nás bylo asi dvacet. Byla tam i parta žen, které tam byly dlouhodobě, ty všechno znaly a měly přehled o všem. Nějak jsem mezi ně nezapadla, a tak mi to dávaly časem najevo. Měly spřátelené sestřičky, takže jak chtěly, tak se ke mně sestřičky chovaly, měly třeba některé pacientky odpočítané cigarety, na den, jinak o cigarety, sladkosti a kafe byl velký zájem. Pořád tam za mnou někdo chodil a loudil. Jednou mi třeba máma přinesla karton cigaret, no a jak to zjistili ostatní, tak za mnou pořád někdo chodil a dožadoval se cigaret, každých 5 minut někdo otravoval, nedalo se to vydržet, ani jsem si nemohla v klidu zapálit, a tak během dvou dnů bylo po kartonu. No alespoň jsem měla pak klid.

Hrozně ráda jsem koukala z okna do zahrady; sice tam byly mříže, ale bylo vidět na zahrádku s malou lavičkou, červeně natřenou. Přes pole bylo vidět i na les, představovala jsem si, jak běhám po lese, to mi pomáhalo. Celý objekt byl pod kamerami, aby nikdo neutekl. Zamilovala jsem se do jednoho kluka. Líbil se mi, nebyl upovídaný, ale celkem veselý. Představovala jsem si, jak budeme spolu, jak se držíme za ruce, chodíme spolu do parku, ale pak se stalo něco, co by mě nenapadlo, skutečně jsme plánovali, že budeme spolu, až nás pustí, ale nevyšlo to. Nechal mě kvůli jedné mladší pacientce. Byla jsem nešťastná a smutná, a tak jsem si řekla, že seznamovat se na psychiatrii není nejlepší nápad. Asi po dvaceti dnech končil můj pobyt v téhle léčebně. Hodně se mi ulevilo, protože to, co jsem tam zažila, bych nikomu nepřála. Ne každý vám řekne, jak to v léčebnách skutečně chodí. Je to jiné případ případu, a tak dělejte všechno pro to, abyste tam neskončili.

Teistická věc

Jsi jediná jistota,
přesto se tomu bráním.
V tomto proradném světě
Díky tobě neblázním.

Není potřeba slova, stačí jen intuice.
Není potřeba církve, lepší je lesní meditace.

Nalézám tě v tak jemných nuancích,
že jsou smysly vlastně nepostřehnutelné.
Jako hvězdy před očima mizí,
příliš těžko uchopitelné.

Je to infrazvuk či ultrazvuk, když na mě mluvíš?
Vůbec já tě neslyším, vím, moc vysoko sídlíš.

Víš, často je mi zle z lidí,
a i přesto je miluju.
Vím, že to máš dost podobně,
proto s tebou si notuju.

Preferuju, když nám do not nikdo nekecá.
Kazatel je les, kde není vidno člověka.

Bariéry

Škoda, že ženy nejsou jako květ
a muži nejsou včely, opylovali by hned.
Takhle je patrné mužské trápení dneška,
k dostání se pod sukni vede čím dál složitější cesta.
Aspoň mám takový pocit, stále přes bahno se brodit,
než v dalším životě se rozmyslí: Já chci vlastně s tebou
chodit!

Náznaky a pozvánky odsuneme na později,
všechno je to přeci jen v kamarádkém reji.
A slova neprolamují led, slova tvoří bariéry,
daleko jsi od naplněných pocitů touhy sféry.
Před několika lety ještě tolik bariér nebylo,
dostals svoji oběť, i když sis před tím došel na pivo.
Stále častěji staví před sebe ostnaté pletivo,
vyplejtváváš střelivo, pro ně jsi jen prázdný melivo

Dál

S gastrosexualitou jsem dnes na tom dál,
nyní mám v oblibě indickej dhal.
Nikdy bych neřekl, že budu zbožňovat čočku.
Jen chytit tu kočku, ženský mi dávají čočku,
nenechají se pozvat dál ani na bál.
Baala bych se nebál, je to jen modla,
Někoho mi připomíná...
A tak dál jim ten dhal
s ironickým šklebem vzpomínám.

Přátelství

Přátelství je jako dvě pokrčené dlaně,
Někdy nevíš, jak na něj.
Je to ale hezké, je to krása,
snad né, nikdy spása.
Přítel je ten pravý, vždy jen jeden,
Ejhle, kolik toho svedem.
Svedeme se smát, plakat,
ale nikdy moci lákat,
do propasti temné,
ať není všem dnům konec.
Mám Tě ráda, příteli můj,
Nechť nebe a den je tvůj i můj.
Spousty zážitků,
Ne jak kopa dobytku.
Vše vždy vyřešíme, na věci přijdeme
a na hlouposti nevěříme
Být nejlepšími svedeme,
alespoň si to myslíme,
Přátelství je jako zlatý měšec,
plný dukátů v tomto světě.

Hlasy

Hlasy, v mojí hlavě,
 Netvař se tak vážně.
 Přejídné jsou,
 V pohodě buď.
 Vše jednou přebolí,
 Ať to zlé, tolik nebolí.
 Hlasy, vymizí,
 Tvůj svět, zvítězí.

Srdce

Srdce, máš jen jedno.
 A tak s ho stráž.
 A zapomeň na neklid, taky si ho važ.
 Jestli můžeš, dej mu klid.
 Sklidíš můj obdiv.
 A jestli chceš, nenech ho bolet a trpět,
 vždyť víš, že nejde jen brečet a naříkat,
 jinak Tě, postihne choroba.
 Měj své srdce rád
 a už žádné ach!
 Nenech ho strádat a pojd' ho ovládat.
 Svým srdcem se řiď.
 A hned vše, půjde líp.
 Srdce má dvě síně, má dvě komory,
 dýchej zhluboka, ať Tě to nebolí
 a svaly se náhle, povolí.
 Buď k srdci férový
 a výsledek, bude spokojný.
 Miluj své srdce a buď za něj rád
 a nikdy, už ho neztrať!

Premeněný sen

Chcela by som byť rannou rosou.

Každé ráno, len čo vyjde slnko, by som chcela ovlažiť rastlinky. Šmýkala by som sa ľahúčko po listoch a padala by som v drobných kvapkách na zem. Obdivovala by som krásu voňajúcich kvetov. Osviežovala by som bosé nohy, ktoré ráno túžia chodiť po rannej rose. Sprevádzala by som rastlinky a stromy počas leta, lebo to je môj život a cítim sa vtedy najužitočnejšie. Prialo by som si byť aj vodou vo fľaši na polievanie izbových a balkónových kvetín, ktorú máme postavenú na parapetnej doske na balkóne. S mojou pomocou by v kvetináčoch rástli, kvitli a svojou krásou prinášali potechu pre oči. Chcela by som byť letným dažďom, ktorý padá z oblohy a dáva vlahu prírode, zabezpečí úrodu, poumýva chodníky a prinesie úľavu v horúčave. Tešilo by ma byť riekou, prameniť v horách, meniť sa z drobného potôčika na riekku, ktorá tečie popri lesoch, cez dediny a veľké mestá a svoju cestu ukončí v mori. Nemôžem byť vodou, rosou, riekou ani dažďom. Je to len sen, ktorý môžem snívať. Sen, ktorý sa nemôže splniť. Ale čo môžem? Môžem tak veľa. V horúcom lete môžem s radosťou piť vodu zo zaroseného pohára. Môžem pozorovať kvapky dažďa stekajúce po okne a počúvať klopkanie dažďa na streche. Môžem pozorovať vtáčiky, ako pijú vodu z kaluže, môžem sa tešiť z rosy na tráve a z mokrych listov na stromoch. S úžasom môžem stáť pri vodopáde, pri mori, a sledovať lode plaviace sa po rieke. Tieto všetky radosti si môžem zachovať, a nikdy nenechám v sebe zovšednieť. Ranná rosa existuje. Moja túžba byť rannou rosou sa premenila do úžasu, inšpirácie a radosti z kvapiek vody na letnej tráve.

Príbeh o snehovej vločke, ktorá nechcela pristáť

Žila raz jedna snehová vločka, ktorá sa narodila v nebi v raji. Bolo jej tam veľmi dobre, žila si tam veselo a bezstarostne. Nevedela, že existuje aj iný svet niekde v diaľke, dole na planéte, ktorá sa volá Zem. Keď vyrástla z detských liet, nastal čas, aby jej rodičia oznámili, že má na svete aj určité poslanie, ktoré treba splniť. Jej úlohou bolo padať na zem, byť časťou nebeskej periny, keď vládca počasia rozhodne a nastanú vhodné podmienky. Ale vločka sa toho veľmi zľakla. Opustiť svoju komfortnú zónu a spustiť sa do úplne iného sveta, ktorý bol dosť ďaleko. Keď nechcela za ten svet, rodičia jej povedali, že však máš veľa kamarátok, ktoré pôjdu s tebou, vezmú ťa za ruky a spoločne sa budete spúšťať dolu zemskou atmosférou. Aj tak sa stále veľmi bála. Zrazu však zadul silnejší vietor, keď nastával dole na Zemi vianočný čas, a všetky vločky sa pochytili za ruky a vzdušný prúd ich začal pomaly a jemne unášať nadol. Postupne pokryli celú zem a ľudia boli šťastní, prešťastní. Tešili sa z krásnych Vianoc. Aj vločky boli veľmi natešené, že splnili svoju úlohu a že ľudia mali z nich obrovskú radosť. Boli oveľa šťastnejšie, keď niečo krásneho vykonali, ako keď žili v nebi len tak bezstarostne.

Ja a voda

Predstavím si, že som voda. Vo vode vznikol život, ale takisto ho môže aj zničiť. Mohla by som byť zlá, agresívna – keď sú veľké záplavy, skúpa, keď nezaprším, škodoradostná – keď mám pršať, neprším, keď nemám zavlažovať zem, tak som zas nadmerná. Ale ja by som chcela byť voda – dobrá, osviežujúca, úrodná, príjemná. Rozdávať sa v moriach, aby ľudia mali úspešné dovolenky, zašportovali, zblížili sa, či v lete, alebo v zime, napríklad pri stavaní snehuliaka. Aby som len pomáhala a nespôsobovala katastrofy. Alebo, keď treba, aj prísna cez schopnosť zrkadliť sa, nastavovať skutočný obraz človeka, aj keď by to mohlo byť veľmi nepríjemné.

Letná, trochu angažovaná báseň

Hoci sme zasadili veľa rajčín,
musíme počítať aj s tým,
keďže je veľké sucho,
nebudeme ich mať asi plné brucho.

Záhrada je pomerne ďaleko,
často ju nemá polievať kto,
2x za víkend nestačí,
toto sa mi ale vôbec nepáči.

Keby si ľudia chránili svoju planétu,
dali si záväzok hneď tam i tu,
že nebudú klčovať trebárs amazonské pralesy.
Ešte je posledná šanca, chyťme ju za pačesy!

Jesenná nálada

Zdá sa, že priveľa hluku škodí.
Ale napríklad brechot psov,
či škrekot vrán môže dušu aj pohladiť.

Nie každý, kto žije život hektický,
musí byť zároveň aj praktický,
treba sa aj niekedy stiahnuť do ticha
a minulý čas hlavne s rozumom znovu predýchať.

V rytme života

Keď chce žena upútať,
a je herečka, treba to aj hrať,
zvodne žmurká mihalnicami
a nenápadne nápadne klopká
opätkami.

Boky sa jej v rytme vlnia,
dúfa, že sa tým jej sny splnia,
spraví hlboký nádych a výdych,
biologické hodiny jej tikajú,
má veľký strach z nich.

Príbeh o kaprovi, ktorý prežil štedrovečernú večeru

Bola raz jedna rodinka s dvoma malými deťmi, synčekom a dcérkou. Keďže ratolesti boli ešte malé, verili na čaro Vianoc, až do takej miery, že chceli mať na vianočnom stole kapra.

A tak sa raz - tieto Vianoce - ich otecko rozhodol, že pôjdu na neďaleké jazero uloviť kapra. A tak sa pripravili, urobili dieru v lade, hodili udicu a rozhodli sa čakať. Vytrvali asi hodinku, keď háčik konečne zabral. Chvíľu sa trápili, ale nakoniec sa im podarilo vyloviť pekného väčšieho kapríka. Ďali ho do sieťky a išli domov.

Doma ich privítala mamička a všetci sa zhodli na tom, že ho dajú, aby si poplával vo vani.

Keďže do Štedrého večera zostávalo ešte zopár dní, chodili sa deti na kapra pozeráť a zabávať sa s ním. Spravili si aj loďku z novinového papiera, aj z orechovej škrupinky so sviečkou vo vnútri a pustili tieto samovyrobené hračky do vane. Kapríkovi to samozrejme nijak neuškodilo.

Keď prišiel Štedrý deň, všetci išli do kúpeľne s tým, že kapríka zabijú a pripravia ho na štedrovečernú večeru. Už išiel otecko vziať kladivo, ale v tom si všetci uvedomili, že celej rodine kapor tak prirástol k srdcu, že sa nikomu nechcelo s ním rozlúčiť. Aj deti vyzerali smutne a mama tiež. Všetkým sa kapra tak ulútostilo, že sa rozhodli, že pojdu kapríka hodiť tam, odkiaľ ho vzali.

A tak sa kapor vyhol pre neho nepriaznivému osudu, a naďalej si mohol plávať vo svojom svete.

Rozhovor v lese

V jedno sobotné ráno som sa vybral do lesa. Prechádzkou v lese ma sprevádzať drozd. Poletoval zo stromu na strom a pri tom si veselo spieval. Čo chvíľa sa k nemu pridala aj malá veвериčka. Mala na sebe ryšavý kožuch. Z jedného bütľavého duba som zrazu začul hlas. Najprv som si myslel, že si v ňom niekto zapol rádio. Keď som pristúpil bližšie, hlas bol zreteľný. Bütľavý dub mi rozprával, čo sa za jeho život stalo. Hovoril o rýchlych cyklistovi, ktorému svojou prítomnosťou zachránil život. Dubov koreň, ktorý vykúkal zo zeme, zmiernil rýchlosť bicykla na polovicu a hlava cyklistu narazila do bütľavého stromu. Keď si cyklista uvedomil, že ešte žije, poďakoval sa stromu a v ten večer prenocoval pri ňom celú noc. Ráno ho popolieval z neďalekého potoka. Potom sa stretávali ešte celý rok raz do týždňa v zime aj v lete. V jeden deň prišiel cyklista so svojou nastávajúcou. Požiadal dub, aby mu išiel za svedka. Bola to nádherná svadba. Prišla na ňu všetka zver. Veвериčky, líšky, aj diviaky a ostatné zvieratká. Bütľavý dub mi rozprával aj iné príbehy. A ja som ho počúval celé dva týždne. Keď som sa vracal z lesa, veвериčka a drozd ma vypravovali a pozvali ma na ďalšiu návštevu, ale o tom až niekedy nabudúce.

Vianočné pranie

Čo Vám popriať?
Nie tak veľa, ale predsa dosť...
Hlavu čistú, pokoj v duši,
Dôvod pre radosť!
Nech Boh Vás žehná, Anjel chráni,
Nech je lepšie ako vlani!
To zo srdca a úprimne,
Želám Vám a tiež i mne!

Kouzelný klíč

Někdy stačí jedna věta,
Někdy prášky, terapie.
Vidíme zas krásy světa
A hned se nám lépe žije

Cesta z temnot nemoci
Je někdy dlouhá a spletitá.
Světýlko Vaší pomoci,
ve světě nás zas přivítá

Fragmenty 2019

Motto:

Začarovaný je
kruh náš vezdejší.
Můj Bože Stín Tvůj
je mojí záštitou

*	*	*
Dštím rosu. Z mých kanálů slzných vem si.	Za rok jedna? Vráška a možná za chvíli. Tisíc	Které si vyberu z filmu. Okénko na dobrou noc
Sním slzy když usnu.	*	*
/ A když se budím? rosu možná najdu	Země se otočí. A co bylo není	Tolik věcí co mě těší časoprostor chybí.
*	*	Být...
Den schýlil se k únavě. Na sklonku síla je	Moje svoboda plyne jako (od filtru) proud v akváriu utěšeně, klidně	*
*	*	Má mysl rozeklaná duše moje rozetlelá.
Krásnosněží. Ticho	Zavrtat se čumáčkem prachovým sněhem a tam dýchat. /	Zatím vítr svěží okolo mých uší opodál. Snít smím.
*	Pruhované nebe od omalováněk ode mne. Antistres v modré.	Nedopusť! Bože; pod kůží strachu zabydlet se.
Měsíc je klidný poutník. Tomu snad stačím i já	*	*
	Znovu jsem našla do světa okno. V to už jsem nedoufala	Večerní okno. Zavázat mašlí na dobrou noc.

Alea iacta est

Alea iacta est, kostky jsou vrženy. Rozhodnutím soudu mi bylo nařízeno ochrané ústavní léčení. Abusus marihuany, nebezpečné vyhrožování. Jak komické v mém podání, nebezpečný. To jsem nikdy nechtěl být a doufám, že jsem nikdy ani nebyl. Nicméně po několika letech marných pokusů o klidné soužití s mou matkou závislou na alkoholu se okolnosti zvrty a výustily až ve ztrátu zdravého rozumu. Jak moc mě to mrzí a jak se stydím! Však pud sebezáchovy a alkohol přítomný v mém těle v onu osudnou chvíli udělaly svoje. Přesně tak, jak moje matka chtěla, dostat mě do nemocnice, vězení, nebo jak mi opakovaně sdělila, což je až k nevíře, přivést mě svým chováním k sebevraždě. Na poli schopností a inteligence jsme spolu hráli jistou hru... kdo s koho. Ona odmítala moje užívání konopí a s tím spojený životní styl, já ji chtěl zachránit od smrti způsobené alkoholem. Naproti tomu její obdiv k některým mým schopnostem a tvůrčí práci neskrývala.

Do Čern jsem nastoupil k léčení na podzim, v ten den se mi opravdu moc nechtělo. S vědomím ztráty svých svobod a absence konopí jsem se vyrovnával v onen den nástupu šesti pivy. Moc nadšeni ze mě na příjmu nebyli. Dorazil jsem v podvečer a hned mi bylo jasné, že věci nebudou, jak jsem si ve své pomýlené mysli představoval. Hřebínek, který mi nasadilo mé okolí v předcházejících měsících a letech, mi byl v několika krátkých chvílích sejmut. Avšak při naději v lepší budoucnost mého života jsem přijal svůj úděl a sebevraždu, ke které jsem byl veden, jsem nespáchal, s vidinou lepších zítřků a možností, že mi doktoři pomohou vysvětlit můj složitý vnitřní život.

Na lékařskou péči a stravu si nemůžu stěžovat. Sestřičky jsou překrásné andělské duše, ošetřovatelé jsou taktéž milí. Co se týká mých spolupacientů, hned po příjetí si mě prohlížel „nejdrsnější“ ze všech. Iluze, ve kterých se nachází každá lidská bytost s ohledem na vyspělost své psychiky, mě začaly pozvolna opouštět a já si stále více a více uvědomuji, jak mi drogy zatemňovaly mysl. Nemohu uvěřit, s jakou důvěrou se k mé léčbě stavěla při nástupu líbezná, mladoúlinká paní doktorka a doktor, kteří mě tu s paní primárkou léčí a snaží se mi pomoci.

Stejně tak se zdá, pro mou mysl neuvěřitelné, že konopí, jenž jsem užíval 16 let každý den, mi v podstatě vůbec nechybí. Snad je to moje vůle, nebo ty kouzelné prášky, snad vynucená absence drogy. Režim je tu klidný, a bystrému oku neuniknou souvislosti. Ráno většina začíná pitím kávy a cigaretou, následuje společná rozcvička, snídaně, různé terapie, práce v místním parku, pak následuje volná zábava. Jako na vojně, která mě minula, se dělíme o společný úklid užívaných prostor, a tyto rajony si střídáme. V poledne není

nikdy zapomenuto na oběd a následný odpočinek. Znovu musím pochválit kuchyni, porce jsou dostatečné, s možností přídatku.

Co se týká již zmiňované společnosti pacientů, sešla se tu nejrůznější sorta. Snad ani nechci vědět, kdo tu z jakých důvodů nařazením soudu tráví mnohdy i několik let. Bezprizorní, ale i takoví, již podcenili situaci a z důvodů různých okolností sdílejí taktéž oddělení číslo osmnáct mi teď nahrazují život takový, jak jsem ho znal a prožíval.

Co se týká mé osoby, doktor mě chválí za zlepšení mého stavu i chování, jež bylo v prvních dnech lehce vzdorovité. Paní primářka, jež pro soud vypracovávala odborný posudek, při přelíčení konstatovala, že léčbu je možné zvládnout do jednoho roku, v což upřímně doufám a o to všemi silami usiluji, oproti některým jiným, kteří zdejší pravidla doslova nedodržují. Do budoucnosti mám v plánu - zajistit si samostatné bydlení tak, abych nebyl závislý na své matce a ona na mně a na mé pomoci s každodenním životem. Naděje neumíra, deprese zatím nepřicházejí. Snad vše půjde dobře a já se navrátím k normálnímu, novému životu s určitými cíli a hodnotami. Doufám.

Ó mocná beznaději

Jsi hluboká a vzdálené jsou Tvé břehy
ať síla Tvých vln se mnou cloumá,
pryč jsou láska a chvílky něhy...
Tak jako na obzoru zapadá slunce,
stejně tak se zdá být můj život nachýlen
a nežli přijde tma, snad naděje unce
že všechen bytí žal překryje sen.
Ó beznaději, ve lži do srdce vstoupíš
a přinášíš temnotu, to nekonečné nic,
jenž zachvátí duši panikou, děsem
a zápachem konečností všeho.
V těch chvílích, kdy už čas není důležitý
smrt s osudem vstupují v něho.
Ta strašná hra, to peklo, to protivenství,
ta komedie jež baladicky přechází k frašce,
aby se poté mohla stát hořkou tragedií
rudá opona v mých očích odráží okolní svět.
To divadlo, panoptikum pseudoherců,
kteří přes světla reflektorů již nevidí,
kdo bylo publikum jemuž hrají
stále stejné představení znova a znova.
Jakoby ve své blaženosti, v kostýmech
a svých rolích zapomněli na svoje životy
a v blednoucích kulisách radostně přijímali svůj klam.
Ó beznaději, ten zápas o prvenství, kdo první k plné flašce
beznaději, ničivá a krutá boříš všechno i víru svým strachem
před Tebou střež se jistoty, i se stane kámen prachem,
vedeni v bludišti se slepou vírou, že bloudění je dobré
a že proto tam jsou a to dělají, už léta to dělají
a za tím jdou.
Je nejvyšší čas, přísné ručičky běží,
jen stěží můžeme snést jeho tíhu
Jeho síla nahání strach a svou neúprosností
se stává naším vrahem.
To tikání hodin nás zabíjí každou vteřinu po tisících,
bušení mého srdce, mého srdce,
jež v nepravidelném rytmu
odbíjí běh mého života sotva slyším.

Snad se jeho absurdní smysl pro humor
stal iluzí všem slepým, již propadli nekonečnu.
Věčnosti jež vše požívá a pak vyvrhne zpět.
Svým tempem svých pár vět
ať můžu ještě popsat svět,
než stanu se sám oním tikáním věčným,
co uplyne hned, ó mocná beznaději.

Text 1

O životě, o cestě, o pravdě, ochotě
o snaze, poznání, víře a dobrotě.
O síle, o lásce, vlnění duše
Mars a Venuše, zaplet ses s Amorem
ten kdo netuše,
že Amor est perros, přec krásná
věc jasná, já happy a Ty šťastná...
Slast na každé pád,
všude je živá na bolest mast
hulení, chlást, furious fast
systém může být past.
Ve smyslu jistém, v osudu čistém
to je to last, to poslední a taky všední
noc za nocí a den ke dni.
A všehomoc když se rozední
to je má kronika, na stranu přední
přemýšlej, dívej se, na zadek sedni
obrazy vesmíru a světa zhlédni.
Nejsme jen jedni a nejsme jediní
jsme body v mozaice a tím je po bajce
po rýmech po všem, furt je to o všem.
No jasně, jde nám to krásně
zpíváme písně, skládáme básně
Jdem svoji cestou, svým osudem
my plakat nebudem
snad nějakou chvíli ještě tu pobudem.

Text 3

Sedím, tupě hledím, jen hulím a čumím
to já umím a vím, že smím
popustit uzdu, to vím, co s tím
lajnu sjet, pak dlouhej dým.
To otevře mysl, vezme ji výš, vše dává smysl
k Bohu stoupám, nebeská šíř
můzy zpívaj do uší, oči se dívaj,
srdce se rozbuší, pero se chvěje,
věta se děje, papíru tvář, myšlenek zář
né nejsem lhář, tak jak ti Mc's, co kazí rým
neví, co s ním, ale já vím
budu si sním hrát, jak pes s ocasem svým.
Vystříkám písmena na papír hned
v žilách mám fet, tak tu dál tvořím
tou cestou jet, snad hravě hranice bořím.
Tak vyjádřím svět, vesmír a Boha
to je ta moje vrozená vloha,
non-stop smoke weed, to není shit
musel sem mít, na věky v rauši být,
co budu žít, ať je má dušička na věky fit.
A nechť se Země pořád dál točí
svět do mých očí skrze impulzy skočí,
do mé hlavy, do mé nervové sítě, poznání chci Tě!
Myšlenky, obrazy, slova a barvy, dál ubývají larvy
přijdou a odejdou znova, někdo se schová
starostem denním, kde každé chvíle štěstí si cením.
Tak díky Bože žes mi dal ožít, nebeskou prózu na plno prožít
mou neurózu, můj vnitřní svět, chci na něj dál ódy pět.
Na život, na smrt, na radost, žal, jednotu, klid
a to pro všechn lid, jen Boží lásku
procitnout, sundat si z očí tu pásku.
Euforie štěstí, ten kdo prožije zadost,
zadostiučinění má, hulení byla mantra má
Hare Kršna, Hare Rama, jen tak mezi náma
mého poznání máma, nabýt, ubalit, zapálit, nasát
chvíli počkat a pak už jen jásat.
Pak se jen smát tomu být „nad“,
pocítit víc prativůrce hic, mít stálý klid, zahulit, pít

rozvinout hladinu alfa, dál jít.
 Vždyť každičkový procento navíc se cení,
 né nic na tom není, jen pár dní bdít
 pak začneš snít, pak začneš blouznit
 s vším živým vesmírem upřímně souznit.
 Když máš ten gen, jen když máš to štěstí,
 i potom co život Ti naložil pěstí,
 můžeš se dostat do výšin bytí,
 kdy Tvoje duše skrze ráj svítí,
 kdy Tvoje já je totožné s Bohem
 on je nám podobný v mnohém...
 V záři Boží lásky, už žádné hazardní sázky
 nenosit masky, žádná loterie dne, začátek srandy
 nenásilnej odpor jak Mahátma Gándhí.
 Přijímám, co život, osud, Bůh mi dává
 obtížné situace, to se občas stává,
 avšak z toho plynou poučení mnohá
 pravdy, následky a činy, toť ta linka strohá
 kupředu noha, krok sun krok, den za dnem, rok co rok
 bývá to šok, když ztratíš iluze, barvy na duze zblednou
 štěstí se změní, však už jenom jednou...
 Nic už stejné není, noc světlo denní,
 získává smysl nový, ten úsek života snový
 a kdo ví, co bude pak a co bude potom
 tak o tom můžeme v této fázi pouze diskutovat.

Text 4

Nevím už po letech co mám dál psát
 co mám já dál lidem v poznání dát
 že to mám rád, si s myšlenkou hrát
 hluboko do sebe dojdou já snad.
 A tak jako had ve stromu poznání
 krađu to moudro, to je mé doznání
 od Boha, vesmíru stahuju vědění
 a cítím v mozku mém lehké svědění.
 A to dění není jen snění, síla myšlenek
 ten kosmos mění, stejně tak ego,
 tak jako lego, ta skládačka pro děti

nebudem oběti, nebudem loutky
 my máme své choutky, své potřeby, musy
 když duše zkusí, když tělo žádá,
 když se bílá s černou hádá.
 A ta božská síla je jako víla
 na kolena padá, klečím před Bohem,
 Toť vrchní vláda, jeví se v mnohém,
 kdo může bádá, kdo může létá
 a duše má vzkvétá a to už léta, už roky
 poznání skoky, slovo od slova, sloka od sloky.
 Nenechme ze sebe dělat otroky,
 nenechme osudem cloumat svým já,
 svobodná volba nám tu sílu dá.
 Zakusme možnosti naší volby jen,
 zakusme sílu, co řídí noc i den.
 a já jsem ten, který je spokojen
 životem odkojen, se smrtí fela,
 až přijde ten čas můj bude to mela.
 Tak jako střela si pro mě smrt přijde
 pošle mě do světla, ať mi to vyjde.
 To co mě čeká, to teď mlhavě tuším
 největší řeka, na zvonec buším
 a Cháron v kápi mě pak o mince žádá
 férový jednání, žádná zrada.
 A brada v záhrobí kdekomu padne
 vím není to snadné a pak to vadné
 klamné a matoucí, stane se jasným
 duše je žasnoucí.
 Že vše je dobré, špatné je klam
 život se očistí ode všech fám.
 Dám si ten flám tam, pravdy gram
 poznání kilo, milo by bylo,
 vše se mi náhle jeví tak jasně
 nevím, jestli chci odejít časně.
 Netuším, co má být posláním života,
 proč duše má tělu dělá tu pilota,
 proč jsem tu postaven před řadu zkoušek
 následků svých činů upiju doušek.
 A každým rokem dál se svým sokem
 já a já opijím se tím Božím mokem.

A mrknu okem, úsměv mám na rtu
 vynáším do hry divokou kartu,
 esa vyložím, sázku přiložím
 a masku nesejmu, oči přimhouřím
 hraje se o život, kolik já vykouřím
 Vsadím na lásku, jen ať se vybouřím.
 S životem, osudem a časem hrát
 o další životy, jo kurva mám to rád
 a snad, na každéj pád, až mě zaplaví chlad
 zaplaví prázdnota, věčnost má hlad,
 už se nedívám vzad, jdu jenom dopředu snad,
 žádná marnota, k Bohu mám cestu rád.
 A má to rád, má to svý pravidla,
 když mimo tělo svý popouštím stavidla,
 když pouští skrže mě vesmír své proudy
 když mrtví na živé šijou své boudy.
 Ve chvílích kdy už čas nehraje roli
 jseš v tom sám, stejně jak voják v poli.

Minúta ticha

Sviečka pomaly a nežne
 plápolá,
 jeho plamienok jemne
 bliká.

Prichádzajú duše zosnulých,
 našich blízkych.

Venujte im minútku
 ticha,
 iba krátku spomienku.

Oceánom večnosti smutne
 plynú,
 tie osamelé duše našich
 drahých.

Víta ich zástup anjelov,
 trblietavý odlesk
 nebies.

Povznesme sa ponad tie
 čierne kríže,
 kríže našich utrpení.
 Spomienky časov smutné.

Budiž všetkým chvála
 blahoslavená,

temné nebo pominutia.

Tá minúta ticha posvätná...

Myšlienka

Premýšlam nad svojou dušou,
len tak premýšlam.
Čo sa stane, keď dohorí
moja svieca?

Toť úvaha hodná odvahy.

Ako som na tomto svete žil,
čo som robil?
Rúti sa neuveriteľný tok myšlienok,
majetok nemajetných.

Kráčam, chodím hore-dolu,
chôdza ma povznáša.
Myšlienky rýchlo plynú, stále plynú,
už je ich plné schodište.

Duša moja kdesi slyšela,
kade túlať môže sa.
Vedieť ako chodiť po tenučkom
lade, ako správne šmýkať sa.

Chodím po opustenom
schodišti,
kroky mi tíško šumia v ušiach,
ozveny ospalé.

Myšlienky mierne túlavé ale

stále hrejivé.

Som dosť dobrý ?
Neviem...

Tajomstvo dúhy

Z nebeskej klenby sa
tajne upiera do našich
duší.

Zahliadol som v tom
záhradu,
voňalo to jahodami.

Tá dúha je ako kalendár,
nemý svedok milencov.
Jagá sa dátumom
večnosti.

Veriť alebo neveriť na
lásku.
Odpoveď je skrytá pod
závojom dúhy,
tej nádhernej a tajomnej.

Dúha - rozmarná tanečnica,
životný partner,
životná partnerka.

Dúha - vráť sa k pokoju,
k sebe samému.
Hľadaj ticho,
pod dúhou však prebýva
radosť.

Dúha - nestratí sa ti,
nebýva za horami,
nežije ani za morom.

Ak budeš hľadať dúhu,
nájdeš aj lásku.
Vietor ti hlavu vyčistí,
pod dúhou je každý človek
v bezpečí a doma.

Oceán snov

Vlnka sa s vlnkou poihráva,
vraciam sa do úsvitu
svojho imania.
Oceán snov ma víta.

Reťaze hrkocú, všade
samé reťaze.
Krv mi z tela vyteká,
už je jej plná martýria.

Martýria je už plná,
všade len vodnatý hlien.
Viečka mi oťažievajú,
temný sen ma opantáva.

Stráca už aj chuť,
chuť čokoľvek vykonať.
Oceán snov sa bez
prestania vlní.

Sen je atribútom reality,
naivná vec existencie,
ktorý hľadá zmysel poznania.

Vnámam sa do hĺbín oceánu,
pomaly klesám,
dosadám na dno.

Reťaze - všade len tie samé
reťaze...

Oceán snov mi leží
pri nohách.

Osamelé duše blúdia
širo-širým oceánom,
už je ich plná hladina.

Toto je ten oceán snov,
neskonalý to hazardér.
Keby nie tie reťaze.

Sny len pomaly plynú...

Anjel mieru

Tam kdesi v hĺbinách
temných hôr,
na rozhraní dvoch ideí,
rozjíma anjel mieru.

Pred ním sa blyští veľká
krištáľová guľa,
na ozvenu sotva reaguje.
Vo výšinách orol narieka.

Tam dole - v tóni smútku,
plynie potok nevyplakaného
Sem-tam žabka poskakuje.

Anjel si krídla vystiera,
biely rubáš mu majestátne
povieva.
K zlatému slnku zasnene
pozerá.

Posol mieru vyletel
ponad oblak,
držiac v rukách myrtový
veniec.

Veniec mieru,
skalistých zákonov života,
popola blahobytu
i nemajetných imaníí.

Zasvätené uvažuje,
bez prestania rozjíma.
Veľký orol ho ustavične
sleduje.

Anjel mieru roztiahol
perleťové krídla,
a vzlietol do svojich výšin.
Orol ho s nárekom nasledoval.

Lipa, strom Slovanov

Pod oknom Čechov a Slovákov vyrástla mohutná lipa.
 Veď ju polieval vlastným potom Čech Jirka
 s priateľom Slovákom, ktorý sa volal Jozef.
 Jirka mal Jozefovu sestru za manželku, ktorej hovorili Gita.
 A Jozef mal zasa Jirkovu, ktorá sa menovala Jitka.

Raz ráno za búrky udrel hrom do ich lipy.
 Zo storočného stromu sa stal nepatrný pahýľ.
 Zaplakal Jirka, ba i Jozef. Plakala Gita a Jitka.

A oba pomiešané páry mali už deti.
 Jirka a Gita mali Jozefa, ktorému hovorili Pepík.
 Jozef a Jitka mali spanilú dcérku Gitku.
 Margitka sa od malého malička hrávala s Pepíkom.

Keď oba páriky dorástli, pre oboch nastal lásky čas.
 Gita milovala Pepíka a Pepík zasa Gitu.
 A bola bujará a veselá svadba.

A pred ich oknami už opäť rástla lipa, symbol Slovanov.

Tu sa však táto rozprávka ešte len začína.

Cesty fantázie

Povedal mi
 Robin v Číne,
 že ma lúbiť neprestane.

Neprestajne
 čakám naňho,
 aby nemal
 žiadne manko.

Odletíme do
 Las Vegas,
 budeme tam
 spolu mesiac,
 a potom do Ria
 tam sa narodí Mária.

Z Ria do
 večného mesta
 tam sa skončí
 každá cesta.

Naostatok
 do rodnej Modry,
 aby bol svet
 celý modrý.

Falošný hráč

Povedal mi,
 že ma lúbi.

Boli to však
 nanič sluby,

ostal svet
 pre mňa naruby.

Tak som zjedla
 otrávené huby.

Boli to však
 dobré hríby,

a keď som sa
 ráno zobudila
 nebola som v nebi.

Ostala som nažive.

A on má svoje
 svedomie veľmi krivé,

lebo mi sľuboval
 nehynúcu lásku

a už našiel
 novú krásku.

Je prelietavý
 ako vták,

tento obyčajný
 falošný hráč.

Proč?

Když se ptáš sebe proč?
 Když se ptáš druhých proč...
 nikdy se úplně všechno nedovíš,
 a zase ti zůstane proč?!

Dobří lidé

Když se tak sejdou dobří lidé a krásné cíle vidí,
 jak se jim ten kolotoč odvíjí...
 Kolotoč života, kolotoč žití,
 jak jeden chápe druhého ... a druhý vidí to, co vidím já...
 A řekni si, není to krásné být společný myšlenkami
 a přitom bytí cizí?

Hĺbka mojej jazvy

Ponáral som sa častokrát
 k tej roztrúsenej mozaike času.
 So šedinami inkvizítora zmyslov
 a pohyb energie po dráhach
 nebeskej klenby ľudského rozumu
 ma priviedol k tejto zemi, k tejto planéte
 - k tejto jazve priestoru
 aj keď je zahojená, cez ňu predstupujem
 s osudovosťou až tam kdesi - k tým bránam zavretým,
 kde drvím v pästi so skalou každé z ich zámkov,
 lenže burácajúci zánik ľudského sprievodu odhodil aj mňa -
 až tam kdesi k výbuchu už len trosiek môjho šialenstva,
 aby som tu na zemi prežil všetko druhýkrát.
 A až tam kdesi pri vlastnom páde som pochopil
 že sám seba volám - z tej hĺbky mojej jazvy!
 Veď v bublinkách vlastnej krvi úst som sa videl ako vo vypuklých
 zrkadlách,
 lenže už z tej druhej strany hĺbky mojej jazvy.
 Celý život rezonujem s mečom smrti a
 zabudol som sa spýtať sám seba či som podstúpil
 vôbec pri vlastnom páde niečo nepodstúpiteľné.
 A viete čo?!
 Iba ak pochopenie Božej lásky a večnosti!
 Pretože „Mea Culpa, Mea Maxima Culpa“!

Rozchod s chleboďarcem

Byl jsi ve společnosti obdivovaný, předlouhé fronty se na Tebe čekaly.
U Tebe však jen ti nejlepší z nejlepších mohli se chopit šance,
měl jsi z tisíců na výběr a nestál jsi o žádné vydědění.

Jednoho dne i mně jsi řekl své ano.
Já šťastná byla, že Tvou další nevěstou jsem se stala,
na ty další jsem nežárlila, v tvé široké bezpečné náruči jsem hrdě
spočinula.

Více než čtvrt století uplynulo a teď zlomená a zklamaná se cítím.
Slzy mi po tváři stékají, kapka po kapce k zemi kane,
útroby se bolestí svírají, přesto však má duše po Tobě stále prahne.

Vyčerpané tělo předlouhé měsíce urputný boj o spánek svádí.
„Zavři oči a spi!“ zoufale křičí znavené tělo,
mysl však nevnímá, jako by se jí sebe samo zničit chtělo.
Rána jsou ukrutná, tělo bolí,
duše je po noci bolavá, černé myšlenky se hlavou honí.

Tělo i mysl bývaly radostné.
Teď však mysl na tělo naléhá a žadoní: „Ukonči bezbřehou bolest!“
Tělo se sice v bolestech, avšak stále hrdinně brání,
ten černý konec hrůzu duši nahání.

Tělo nechce se vzdát, je ochotné udělat cokoli, třeba i po zlém.
Žít chce za každou cenu,
hlavní je přesvědčit mysl i duši o rozchodu.

Ode zdi ke zdi

Hlava několik metrů před tělem vlaje,
dohnat chce všechno, co v depresi nestihla,
mohutnou energii z vesmíru saje,
náhle a nečekaně ji nezkrotná mánie postihla.

Tělo hlavu nestihá, tělo bezmocně volá a křičí:
„Zastav se na chvíli, ten příval energie mne ničí!“

Boj mezi hlavou a tělem hlava vyhrává,
neohlíží se vlevo ani vpravo,
mánii bezmoc do karet nahrává,
sama sobě škodolibě volá: „Bravo!“

Rychlostí blesku do obřích rozměrů bobtná a roste,
bezhlavě utrací a chechtá se na lidi,
živí ji strach, že zítra už možná neporoste,
touží být ještě svobodná a důsledky bohužel nevidí.

Mánie stále vše ovládá, avšak postupně začíná slábnout
a přehřátá hlava se náhle vypne.
Znavené tělo neúprosně vyčerpáním k zemi klesá.

Mysl i tělo znovu pohltní černooká deprese,
jež svou hruď jak černý havran na svět hrdě vypne.
Svá černá křídla rozpíná a z výhry nad všemi radostně zaplesá.

Svatojánský tanec

Zaslechli jsme mohutnou ránu
 – okamžik, kdy její tělo bezvládně na zem dopadlo,
 nejprve jak v kleštích úporně sevřeno,
 za chvíli se v mohutné křeči jako had hbitě kroutilo.

Zděšení v našich očích se hned zrcadlilo,
 mnozí rozklepaní byli a křičet a plakat se náhle chtělo.

Hrůza, strach, bezmoc se v našich rozechvělých hrudích
 snoubily,
 veškerou energii z letního slunce jsme náhle pozbyli.

Naštěstí chladné hlavy vstoupily do děje,
 klidným tichým hlasem konejšily:
 „Klid, nic se neděje.“

Jako na divadle zpovzdálí jsme pomoc sledovali,
 za záchranu života jsme pak všichni vděční byli.

Urputné napětí nakonec z vystrašených těl ustoupilo
 a v duších rozprostřel se klid a všem se konečně ulevilo.

Podzim lásky

slýchám tvůj smích
 v šelestění listí
 už to zní šíleně
 a není to všechno

zabíráš si pro sebe moje myšlenky
 nedáš mi odpočinout chvílku
 vídám tě ve své hlavě
 tak často, jako by ani nebyla moje
 nedáš mi spát
 a když přeci jen
 jsi v každém mém snu

ale je to beznadějně
 ty mě nevidíš
 neslyšíš
 a když přeci jen něco zaslechneš
 děláš, že nic

proto jsem své city uzavřela do této básně
 když vzpomínám na to, jak mi bylo krásně
 při psaní těch pár řádků

ale musím vykročit dál
 nedívat se zpátky
 jinak neuvidím, co se přede mnou rozprostírá
 a jestli pro mě něco nového svět nechystá

Ztracená v tichu

nikdy jsem nechápala ticho
které Vás halí jako roucho
vždy mě to děsilo
myšlenky rozdmýchalo
slzy pak vystoupily z očí
vím, je to jen slabost dívčí...

nyní však nacházím krásu
v nedostatku hlasů
vydávám se do ticha
po mechu má nožka pospíchá
nechci už nikoho slyšet
ani déšť pršet

hledám v něm inspiraci
která se mi v něm pomalu vrací
objímám se s ní, jako s dávno ztracenou
jelikož je pro mě velmi cennou
vyjádřím v ní své pocity
v obleku z anonymity
zabalená v krásných slovech
nepoznali byste to v mých úsměvech
jak dokáží kousat a bodat některá slova
která v sobě člověk radši uschová

svoje ticho si nedám nikým vzít
nenechám si náladu jen tak zkazit
budu si sama v tichu žít
a klidu si vážit
v odlehlé místnosti v domě
zcela nevědomě
jen si psát své verše
a občas zpívat ve sprše

Nepoučila jsem se

ztrácím hlas
i síla někam mizí
myšlenky se stále k jednomu vrací
vzpomínám, jak mi bylo s Vámi
s lidmi s podobnými problémy
byli jsme na jedné lodi
na moři bez jediné vlny
jak jsem byla šťastná
smát se měla sílu
myslela na budoucnost jako reálnou možnost
nyní jsem vše opět pohřbila
naděje i sny
dost jsem se u toho naplakala
a mé ruce nové jizvy pokryly
ztrácím půdu pod nohama
s lodí do bouře jsem vjela
plachta se už dávno roztrhla

Běžím po schodech

běžím po schodech v zlatých sandálech
že uslyším tvůj hlas doufám
snažím se svou tvorbu změnit
a lidí se přestat stranit

běžím po schodech v skleněných střevíčkách
bojím se
že v rosu se mohou proměnit
kouzlo ztratit

běžím po schodech v ponožkách
v tvé náruči se uschovám
před děsy
co se plíží za mnou

běžím po schodech bosá
protože venku prší
rousám se v trávě
a už nic víc neřeším

Dívám se

stále vidím smutek v tvých očích
ale stále doufám, že se úsměv na tvé tváři objeví
dívám se na tebe s láskou v očích
ale vidím, že ty mě ne
stále se díváš jinam
na jinou

mé srdce pláče
chce být s tebou
co mu mám říct?
když jsem mu řekla ne
ono vysmálo se mi
zvyklo si na tebe
myslí na tebe denně
nechci si to přiznat, ale je to tak

když se snažím na tebe zapomenout
srdce mi přináší jednu vzpomínku za druhou
na ta objetí
vzpomínám se slzami dojetí

...

Zlobí se, kdo má uši na šle
Zlobí se, kdo má v koši mašle
Zlobí se, kdo má mušle v páře
Zlobí se, kdo má slabikáře

Zlobí se, kdo má hlavu v jámě
Zlobí se každý, napadá mě

...

Bojovat do posledního dechu
nechat své srdce dorůst v mechu.
Vstát a jít a dělat chyby.
Nebýt a nežít bez pochyby.

...

V noci se zchladí vzduch a tráva,
hluboký vesmír tiše dýchá.
Skončí to vše až ranní káva,
obloha dál je plná ticha.

V noci se zchladí vzduch a tráva,
ráno se slunce nakloní a pálí.
Pak noc pomalu dokonává
a sny, ty se nám jenom zdály.

Jaro

Vyvěrá z potoka voda živá
jen jednou do roka rozezpívá
svým hlasem tichým jak usínání
břehy, které ji pevně chrání.

Červenec

Horké léto pomalu začíná
a zelená se lučina.

Řeka se kroutí,
tichou zátočinou
mezi proutím
plavou rybky pod hladinou.

V začátku měsíce
se sluncem nad hlavou
na konci vesnice
jdem cestou hloubavou.

Cirkus v politice

Cirkus v politice bývá,
ostudy z něj neubývá:
pohledte na ten zvěřinec,
hotový je to blázinec,
nyní vám ho představím,
satiru na to teď nastavím:

Cvičené vykutálené opice,
představitelé jsou koalice.
Najdete tam i dravé šelmy,
všem lidem nebezpečné velmi.

Navíc nás zastupují také,
nenechavé straky všelijaké.
Nechybí ani medvědi,
jež vládnout lidem nevědí.

Nacházejí se tam i klokani
a žáby, které se nahlas daly,
společně do nebe kvákání
a za maškarádu větší plat žádaly.

Nechybí v tom ani,
povedení a vypečení klauni.
Hotový je to cirkus,
který dělá rámus!

Hlavně že je drahota,
voliče čeká jistě nahota.
Ten cirkus je hotové panoptikum,
každé zvíře ukazuje svůj um.

Hitlerův dopis z pekla

Lump Hitler nám píše,
z té pekelné říše,
že musí trpět a být tiše.

Národ židovský vraždil a jiné také,
teď ho čeká trýznění všelijaké.
Na každou svini se v kotli voda vaří,
Hitlerovi v pekle se špatně tam daří.

Hospodin je spravedlivý,
i jeho kamarády fašisty
čeká pobyt v pekle truchlivý.

Na každého jednou dojde,
velké vraždění jim neprojde.

Hospodina nikdo neporazí,
potrestáni jsou všichni vrazi.
Kdo se trestu Božího nebojí,
spláče nad výdělkem drzosti svojí.

Nikdo před Božím hněvem neuteče,
jeho duše hříšná se v ohni peče.
Nad výdělkem spláče nakonec,
protože byl velevrah a konec.

Hitler se upsal satanovi,
a zavedl s jeho pomocí nový
zlořád ke svému přesvědčení,
dobře, že se zastřelil a už není,
jinak by to vraždění nemělo konec,
tak bídně skončil, neb byl pitomec.

Zamyšlení

Snaha o něco usilovat je někdy obtížná – je to individuální. To, co chceme, a to, co dostaneme, je někdy velký rozdíl. Chtěl bych se pokusit zde popsat svůj poslední rok. Myslím si, že za ten rok jsem udělal víc než za celý život a to díky tomu, ač to nerad přiznávám, že abstinuji. Tím, že abstinuji, tak se mi rapidně snížila „abstinence duševní lenosti“. To po čem jsem vždycky toužil, to znamená nějak se literárně projevit a nebo být hercem na jevišti, se mně zčásti splnilo, a to díky mnou vždy „proklínané, nenáviděné abstinenci.“

Teď ve zkratce řeknu, jak jsem se k té proklaté, nenáviděné abstinenci dostal. Žil jsem v Praze poslední léta po ubytovnách a poslední rok jsem byl v azylovém domě. Bylo to tam moc hezký, ale bohužel ubytování bylo jen na rok. Před ukončením pobytu jsem se snažil sehnat nějakou volnou ubytovnu, ale kupodivu byly všechny obsazené. Spal jsem v parku. Jedna moje známá – můj anděl strážný, mě vyjednala pobyt v Jemnici.

První takový impuls mi dala primárka paní Benešová. Navrhla mně, jestli bych po ukončení léčby nechtěl jít na Ranč (chráněné bydlení), že bych musel napsat motivační dopis. Zvažoval jsem to a najednou jsem si vzpomněl na Libora Fáru. Říkal jsem si, že bych pobyt na Ranči mohl využít k pokusu o napsání knihy o Liboru Fárovi. Tenkrát před deseti lety, když jsem byl v Jemnici poprvé, jsem potkal dceru Libora Fáry – Isabelu. Bydlí nedaleko Slavonic. Viděli jsme se po mnoha letech. Mezi jiným mi navrhla, jestli bych se nepokusil sepsat takový Fárův slovník, jeho průpovědky, slovní hříčky. Řekl jsem, že ano. A pak jsme se už neviděli.

Těch deset let snad nebylo dne, kdy bych na to zapomněl. Pronásledovalo mě to jak špatné svědomí. Pořád jsem si s tím hrál, že až „zítra“ a pořád takhle dokola. Kde nic, tu nic. Samozřejmě jsem pil, někdy víc, někdy míň. Záleželo na finanční situaci – prostě peněz moc není. A teď se mně nabízela tahle možnost. Zvažoval jsem – chlast, abstinence, Fára. Víím, že s chlastem bych nic napsal, ale kdybych dobrovolně abstinovat, tak by to možná mohlo vyjít. Ještě nikdy jsem dobrovolně neabstinovat – nebylo proč. Dodnes trpím komplexem, že jsem v životě nic nedokázal, že všechno, co jsem udělal, bylo pasivní, i anti-kvariát, kde jsem pracoval patnáct let, považuji za pasivní záležitost. To považuji za povinnost, za jakýsi životní „automatismus“. Nikdy jsem neudělal něco navíc, ze sebe. To mě vždycky, ač jsem si to nepřiznával, hodně trápilo. Bůh mně dal dar života, a já s ním tak mrhal. Podvědomě jsem tušil, že kdybych chtěl, tak jsem něco navíc „dokázal udělat“. Vždycky jsem toužil něco napsat a nebo zahrát na divadle. Pocházím z divadelní rodiny – táta, divadelní režisér, máma, divadelní herečka, později divadelní režisérka a nakonec jako rozhlasová režisérka, napsala několik her, které sama režírovala.

Nejlépe vtělit se do herce Petera O'Toolea a zahrát Macbetha. O'Toolea jsem viděl v roli Macbetha – strhující, úchvatný výkon – tři hodiny v neustálé expresi, měli jste dojem, jako kdyby tam skutečně tekla krev – pro mě nezapomenutelný zážitek.

Znovu to nerad přiznávám, ale došel jsem k tomu, že brzdou, proč jsem nic neudělal „navíc“, je alkohol. Chtě nechtě s alkoholem bych nic takového nedokázal. Nevypracoval bych si odstup a pořád by mně chyběl čas. (Ospravedlňování se, výmluvy atd.) Samozřejmě zvlášť v umění, v literatuře je spousta výjimek, viz Libor Fára, ale já mezi ně nepatřím. Tak tohle všechno jsem zvažoval. Na jedné straně – jít na Ranč, abstinovat a pokusit se něco napsat, a na druhé dokončit tříměsíční léčbu a žít tak, jak jsem žil. Kupodivu jsem nemusel dlouho zvažovat, jednoznačně zvítězil Libor Fára. Opak bych považoval za velkou zradu vůči jeho osobnosti a úcty k němu, která by tím vymizela. A to bych si nedokázal odpustit.

Jsem velmi rád, že „zvítězilo umění“ a alkohol jsem dal na druhé místo. Je šílené, neuvěřitelné, paradoxní, že právě Libor Fára, největší piják, kterého jsem zažil, mě „donutil k abstinenci“. Tak jsem zjistil, že jsem člověk kulturní, bezmála inteligentní. (Sranda) Dodnes děkuji paní primárce za to, že mně takovou možnost dala. Sám od sebe bych asi na Ranč nešel.

Ještě před tím, než jsem šel na Ranč, tak jsem absolvoval tříměsíční léčbu v Patebu. Mimochodem na léčbě jsem byl po třetí a ani jednou se mi nestalo, že by mě byl někdo z personálu nesympatický. To myslím upřímně. Za svůj život jsem prošel několika léčebnami, ale můžu za sebe říct, že zde je to jednoznačně nejlepší, ať už z hlediska benevolence, tolerantnosti, tak přístupem k pacientům, který je velmi přirozený, lidský. Skupiny – terapie, na které jsem chodil, jsou živé, svobodné, můžete tam říct, co chcete, a nikdo Vám hlavu neutrhne. Akorát bych zavedl trestné body za mlčení a pasivní přístup. Jsem přesvědčenější, že všechno se dá lámat přes koleno (sranda). Jak se říká – mluvití stříbro, mlčeti zlato. Vždycky se mně tady moc líbilo a na čas jsem nehleděl, naopak, když se blížil konec, tak jsem byl smutnější. Moc se mně líbí přístup doktorky Holubové, její ironie, humor – dovede člověka správně vyprovokovat. Prostě je to zde moc fajn, a kdybych byl psychiatr, tak bych pacientovi doporučil jednoznačně Jemnici. V Patebu mne nasměrovala terapeutka paní Nekulová na Kouzelný klíč s tím, jestli bych do Sborníku nechtěl přispět nějakým literárním příspěvkem. Řekl jsem, že ano. Napsal jsem krátký příspěvek o Liborovi Fárovi – Legrační příhody, jeho průpovědky, slovní hříčky. Takže velký dík paní Nekulové za nasměrování. Byl to rozhodující impuls k pokusu o napsání knihy.

Po léčbě jsem přišel na Ranč a začalo martýrium. Zase to začalo a to i bez alkoholu, což bylo nejhorší, protože teď už jsem se nemohl na nic vymluvit.

Na Ranči je krásné prostředí, je to oáza klidu a pohody. Je nás tady maximálně třináct. Takže žádné výmluvy. Pořád jsem to oddaloval a o to víc jsem četl, abych na to nemusel myslet. Dny ubíhaly a já nic. Strašně mne to štvalo. Nedával jsem to na sobě znát. Navenek jsem se choval klidně. O tom, že jsem chtěl napsat knihu, věděl snad každý z personálu a to bylo pro mě o to trapnější. Občas se mně Lenka (šéfka Ranče) zeptala, jestli něco píše, a já že o tom přemýšlím a takový ty kecý.

Jednu chvíli jsem měl na sebe takovou zlost, že jsem to tady chtěl zabalit a jít se ožrat. Ta zlost na sebe byla naprosto právem, že jsem si říkal, že fakt patřím jen do hospody, když mně nepomáhají ani ideální podmínky. Byl jsem odhalenej až na dřev. Tím, že abstinuji, tak o to víc to bylo svazující. „Kde jsou všechny tvé sny, představy, ambice, to ses nemusel vůbec narodit. Jsi úplně zbytečnej, půjčenej člověk, taková nula u tankometru, takovej nomád, kterýho si ani ve stádu, v davu nikdo nevšimne.“ Kde je ten tvůj Dostojevský, Kafka? Vždyť je to jenom opájení se literaturou. Seš jenom ubožáček, mizernej snob. Seš zakomplexovanej zbabělec, hovado, který se ničemu nedokáže postavit, jenom strkáš hlavu do písku, jako pštros – seš duševní impotent. Radši se věnuj tomu chlastu, to aspoň umíš, v tom seš třída. Skutečně vůbec ses nemusel narodit, vždyť celý tvůj život byl nepřetržitým zabíjením času. Jdi mezi slepce, ty tě aspoň neuvidí. To i Oblomov udělal pro život víc. Ten se aspoň zapsal do historie. Kdysi jsi aspoň uměl čutat do meruny. A teď už nic a to ještě pranic není, než to co ještě není.

Připadal jsem si jako, když ponoříte ruku do vody a voda Vám protéká mezi prsty. Taková hanba – fuj, nedokázal jsem se s tím smířit. To by mě snad i chlast samotnej přestal chutnat. To by mě samotnej Fára, kdyby se probudil, nakopal prdel. Ty seš jen „milá paní, nesu psaní“, ani ten chlast si nezasloužíš, je pro tebe škoda. Zalez radši někam do bažin, jako Maldoror. Vyhnal bych tě z každé hospody, ani chlastat neumíš, neumíš vůbec nic. Akorát blekotat nesmyslné věty nesmyslnými ústy. Ty že toužíš po tužce a papíru? K smíchu. Tak akorát hajzlpapír do ruky, to by ti snad slušelo. Ty jeden čtenáři magnetu. Ty seš takovej odstřelovej kus, jenom tě nahnat do obory, strílet pod nohy, ať se rozběháš a pak tě picnout mezi rohy.

Takhle to trvalo půl roku, až jednoho dne jsem si vzpomněl na Ladislava Klímu a zařval jsem „Vpřed“ jako on. Popadl jsem tužku a papír a napsal první stránku. Došlo k vysvobození, cítil jsem se fantasticky a věděl jsem po první stránce, že tu knihu napíšu. Ledy se prolomily, zjistil jsem, že se dá všechno lámat přes koleno. Najednou se mlhy na Blatech rozplynuly. Cítil jsem se soběstačný, svobodný. Bylo to Pyrrhovo vítězství, ale zvítězil jsem – veni vidi vici. Od toho okamžiku nebylo dne, kdy bych něco nenapsal. Neříkám, že to šlo lehce, ale šlo to překvapivě dobře. Teď jsem si mohl říct, že ten příspěvek byl pouze předehrou k dějství.

Navždy v našich zlomených srdcích, Bratři

Foukej, foukej větříčku, osuš nám tu slzičku na tváři stékající.
Foukej, foukej větříčku však nesfoukni nám naši fialovou svíčku.
Hoří za andělem v našich srdcích, navždy bijících.
Věčný plamen mateřské lásky bys nám vzal a navždy nás potrestal.
To se nesmí stát, protože my věříme, že nás Bůh má rád.
Něžnou smrt jí zvolil, i přesto naše srdce zlomil.
Těžko zahojíme tyto rány, když jsme tu zůstali sami bez mámy.

Klid na dušičce

(Janičce)

Jen tak sedím si tu sama na terásce a přemítám si ten den, když tu z dále se ke mně tlačí něžný vánek a nový krásný a něžný sen.
Je mi krásně, je mi slastně, je mi i bez tebe, lásko, se cítím šťastně.
Naše cesty se opět spojí po tom těžkém společném životním boji.
Kájíku, pořád při tobě stojím a prosím také při mně stůj.

Misky vah

Ptáčci švitoří, je to tu jako v zámoří.
Jemný noční vánek vane a za chvíli se stane, ano stane, že půjdeme spát a ráno nastane zase nový čas pro nás.
Misky vah, misky vah, to ty už poznáš, jak život nalezne jiný směr a vše je náhle zahaleno jen bolestí, však upřímným štěstím.
Misky vah a život všech i svůj již na vždy vyrovnáš, ty to víš a ty to znáš, ty mě znáš, jak to vše udělat (uděláš).
Ptáčci zase poletují kolem nás a švitoří, že už tu je jen ten nádherný nový čas pro nás dva a celý svět kolem nás, pro všechny lidi, sobec ten tu nemá místo, a tak se snažte, ať mezi naší rodinku zapadneš (zapadáš).

Vše uzamčeno

(rodinka)

Sedím tu jako bez jména a říkám si, že jsem princezna, nejsem sama, je nás víc, co tu spolu máme klid. Na jménech nezáleží, sestřičky jsme a to nám se pak krásně daří. Spolu spát i se smát. V klidu smát je nám krásně, je nám hej, a tak na nás už žádný človíčku nespěchej. I princezny potřebují svůj klid, aby tu mohly v klidu spolu trochu času souznění žít.

Nové zítřky

Nové zítřky tu jsou, nové začátky tu jsou, spousty růží a jejich vůně, nám pak srdce vůbec nestůně.
Růže růžová, růže trnová, obě jsou krásné a šťastné. Občas bodnou trn, aby člověk se probudil a znovu vzal myšlenku svou a krásně jí rozvinul.

Studánka, v které se zrcadlí láska i žal

Lyna je zvláštní žena, velmi citlivá, čistá a impulzivní. Je vzdělaná, má univerzitní zkoušku z angličtiny a chodí do večerní uměleckoprůmyslové školy. Vyučuje angličtinu – jedna žačka – Patricie si ji oblíbila a chodily spolu na procházky do přírody, nosila Lyně kytičky a psaly si dopisy. Dívka Patricie se domnívala o Lyně, že je zaměřená na ženy. Jednou o učitelce angličtiny vyprávěla svému kamarádovi Danielovi a také mu řekla, že je Lyna inverzní. Daniel byl zvědavý, tak se na učitelku přišel podívat. Ale poznal, že je Lyna normální žena.

Několikrát Patricie s Danielem navštívili učitelku a potom už za ní muž začíná chodit sám. Přináší jí ukázat obrázky, které namaloval. Postupně si uvědomuje, že mají hodně společného. S Patricií už se tolik nevidá, chodí nyní za Lynou. Čím více učitelka Daniela poznává, tím více ho má ráda. Zavedla ho do večerní výtvarné školy a vyjednala mu u profesora, aby tam mohl také chodit. Daniel i Lyna jsou velmi nadaní, malují květiny a portréty. Začíná se u nich rozvíjet krásný vztah, ale Lyně něco chybí, přesto je šťastná. Z večerní školy chodí lesem a Daniel jí zpívá anglické písně, když houkají sovy.

Muž našel v lese kouzelné místo, kde roste krásná borovice a u které se třpytí v měsíčním světle stříbrná hladina studánky. „Dnes půjdeme k naší borovičce?“ ptá se Lyna „Ano,“ souhlasí hned Daniel. Žena se zaraduje, když mezi větvemi objeví luční kytičku. „Ty jsi ji tam dal?“ ptá se s rozzářenými očima. Muž tiše přikývne. Potom se tady oba v duchu modlí.

Vztah s Patricií Daniel ukončil, protože začala ve vsi rozšiřovat, že je Lyna inverzní, i když to není pravda. Lyna se jednou ptá Daniela na jeho vztah k ní. Všechny jeho odpovědi končí 5X – pátou neznámou. Nakonec se Daniel Lyně svěřil, protože ji má rád. „Jsem orientovaný na muže, také se těmto lidem říká inverzní. Pochopím, když přátelství ukončíš,“ skloní smutně hlavu. „Neukončím,“ říká Lyna s jistotou. „Vždyť i tak se můžeme mít rádi.“ A tak chodí spolu dál.

Ale ve vsi začne matka Patricie o Danielovi roznášet nepěkné klepy, a tak se Daniel na 1. máje rozhodne, že si Lynu vezme. „Dane, víš, na co jsem přišla v těchto dnech? Že největší blaho je milovat člověka, který je toho hoden.“

Lyna dosud neviděla Daniela tak šťastného, tak radostného jako v těchto dnech. A to vědomí, že včerejší rozhodnutí o jejich svatbě ho učinilo tak šťastným, to vědomí jí přináší větší radost než ono rozhodnutí. Jdou k jejich studánce a borovičce, povědět jim tu novinu, dva lidé, které spojuje radostná pohoda ničím rušená. Lyna se sklání nad chladnou modrou hladinou a vidí se jako v zrcadle – je krásná, rozzářená a šťastná. Dnes ji Daniel

očekává ve svém bytě. Žena cítí vždy rozpaky, když jde k němu, jakoby se s ním měla setkat poprvé.

Zahne za roh tam, kde nad domem je stráž porostlá trávou a stromy. Nahoře vysoko, až u samého nebe ční hradby temné a zlověstné. Tu se jí zdá, že ze stráně dolů k místu, kde je okno jeho bytu, vidí běžet tryskem postavu – Daniel! Patrně šel natrhat nějakou kytičku, aby pokoj vyzdobil před jejím příchodem, a teď ji spatřil a letěl dolů, aby tam byl dřív než ona a mohl jí otevřít. Úsměv Lyně zahraje na rtech. A jak tak stojí mezi veřejemi domu, spatří až docela nahoře na hradbách skupinu mladých mužů, kteří se dívají dolů, k místu, kde před chvílí zahlédla mihnout se Daniela. Zůstane stát jako přikována a už předem tuší, co přijde.

Jeden z nich v světlém kabátě zvedne ruku a pokyne někomu tam dole. Způsob, jak to udělal, není veselý ani kamarádský, je v něm cosi slavnostního, až pochmurného – cosi jako tajemství mezi dvěma lidmi, kteří se milují. Ten pohyb a ta světlá postava tam v tmavém zdivu zaryje se ženě s bolestí do srdce, do paměti, vědomí, prostoupí celou její bytost, uhasí světlo, uhasí úsměv na její tváři. Uhasí radost a štěstí v její duši, rozlije do celého jejího těla bolest, jako když vstříknutý jed se rozlévá do tepen a žil. Zháší v jediném okamžiku radost z koupené látky na svatební kostým a z prstýnků. Radost ženy milující a milované, byt jen ve snu.

Nemilosrdný tvrdý zásah – náhlé odhalení závoje, přes nějž jí Daniel nedovolil nahlédnout. Daniel mně lže, Daniel mě klame v těchto dnech štěstí a mé radosti je schopen mě podvádět, vymýšlet si schůzky s učitelem kreslení, on, který mě ujišťoval, že se vzdává pražského světa kvůli mně. Co teď? Předstírat, že jsem nic neviděla. Lhát člověku, který zná mé nejtajnější myšlenky.

Lyna lehce několikrát zaklepala, potom přichází muž otevřít. Žena pátrá úzkostlivě v jeho tváři. Jak je změněna, jak je jiná, celá jakoby zářící, rozpačitá, zvláště se mu oči lesknou. Lyna má hlas zdušený slzami. Z rádia je slyšet krásný jazzový šlágr – sentimentální, smutný, už to nesnese, nesnese tu bolest a zadržované slzy, je v náruči Daniela, on neví dosud, jaká bouře pocitů prochází její duší, že nedrží v náruči ženu, jejíž duše je naplněna štěstím, jen Lynu, která pláče, že je klamána a oklamána mužem, kterému naprosto důvěřovala.

„No co?“ zbystří Daniel pozornost, snad poznal, že pláče. „To píseň,“ zalhala. Snažila se dosud hrát, dosud se pokoušela usmát a odpovédět, ačkoliv když promluvila, svůj hlas nepoznávala, byl zdušený přemáhaným pláčem, chvíl se slzami a bolestí. Jeho veselost už taky pohasla. „Co je ti, Lyno, jako by z tebe sám život vyprchal?“

„Vlna,“ odpověděla. „Smutničko moje,“ řekl a vzal její obličej do obou svých dlaní a obrátil si ho vzhůru.“ Stála nehybně bez úsměvu. Dotkl se leh-

ce jejích rtů. „Pověz, řekni mně,“ naléhal. „Že tvoje štěstí je z jiného světa než mé, proto ta vlna.“ „Vždyť jsem šťastný,“ namítno.

Lyna odchází nerada, sklíčena. Zastaví u studánky v lese, je proměněna v sám žal, modlí se a slzy jí stékají do chladné temné vody, do trsů kapradí. Dnes je tu poprvé sama.

Druhý den Daniel přišel za Lynou, jeho oči se zkoumavě zahleděly do jejích. „Tak co, už je dobře?“ „Ne Dane, není, stín stíní světlo.“ Spatřila záblesk úzkosti a znepokojení v jeho očích. „Tak povíš mně to teď hned. Nechci Lyno, aby nějaký stín byl mezi námi, nic nesmí být mezi námi,“ řekl. Tato věta ji potěšila. Napadlo ji – co když jsem se mylila, co když to nebyl Daniel?

Pověděla mu to. „To je nesmysl, úplný nesmysl. Z bytu jsem se před tvým příchodem nikam nehnul, vařil jsem kávu, ladil rádio, aby když vstoupíš jsi slyšela jasně hudbu. Mohu ti přísahat na máminu smrt, že jsem byl v bytě. Nakonec se potrestáš sama.“

„Odpusť mně to tedy, Dane, je mi to velmi líto.“ Dnes jdou spolu na výlet s Lyniným pudlíkem Nickem. Daniel žertuje, Lyna se směje, ale za nějakou chvíli ji napadne, že by měl cosi udělat, třeba ji obejmout, jak seděla na rozkvetlé mezi, nebo políbit. Chvíle je promeškána a je jí škoda. Je přece tak překrásně, myslí si žena. Brouzdají se kvetoucími lukami. Daniel trhá kohoutky, kopretiny, zvonky, upolíny, rdesno, fialové chrastavce. A pak šplhají na příkrou stráž a muž si jí nevšimne, on je zaujat pouze přírodou a květy.

V Lyně se probudí jakýsi vzdor – zmlkne, zůstává pozadu nebo odchází stranou a myslí si se vzdorem, s někým jiným by mluvil něco jiného, nebo někdo jiný by se choval jinak. Daniel to pozná a náhle řekne: „Nad čím dumáš?“

Žena se místo odpovědi usměje. Pomáhá si tím, že sní, uniká do svých představ a představuje si, co by asi říkal pan Vzpomínkovo – Zábleskový. Tak si pojmenovala Daniela podle jeho nálady. Vzpomínkový proto, že jí jednou vracel její vzpomínky na dětství v zářivě nádherné náladě. Také mu někdy říká pan Přílivový, nebo pan Odlivový a pan C, jako cynik.

„Pojď, Lyno,“ hlas Daniela ji vytrhne ze snění. „Zůstáváš pozadu, máš asi zase tu vycházkovou náladu.“ Z jeho hlasu zazní výčitka. Poznal to, ještě že alespoň ví, pomyslí si žena. Dříve chodíval s Patricií a ona záviděla Patricii. Má ho teď a měla by být spokojena, a není – proč není? Na nádraží je Patricie vidí s kyticemi a Nickem. Jdou dál a Daniel jí ukazuje fialové kosatce, zná všechna místa s nejkrásnějšími květy, také ji zavedl na místo, kde je plno konvalinek.

19. června – středa, den svatby Lyny a Daniela. Voní jasmín, ozývá se vrkání holubů a hrdliček. Ve vsi nikdo nic netuší. Je nádherný den, přesně takový, jaký si představovala, že bude. Daniel přišel – objali se prudce

a Lyna cítí, jak v tu chvíli nastal duševní souzvuk. Potom jí upraví vlasy. „Och Danieli,“ řekla, „já mám strach.“ Usmál se: „Neměj, vždyť jsme spolu, budu s tebou.“ A Lyna cítí klid a radost, když to takto řekl.

Nevěště to sluší, možná že ani dvacetiletá nevypadá tak půvabně jako ona. Je to také radost a štěstí, které jí proměňuje v mladou a svěží. Pohlédli na sebe v zrcadle, jak jim to oběma sluší. Hezká dvojice, vkusně oblečená. Červen – měsíc šípkových růží, jasmínu, jahůdek, měsíc, kdy se Lyna narodila, měsíc, kdy spojí svůj život s životem muže s ryšavou bradkou s šedýma očima – navždy. Daniel ráno natrhal kytici náprsníků a kapradí v jejich zahradě. Má šedý oblek, zelenomodrou košili, spolu vybírali kravatu, zvolili tu červenavou se střevlíkovým nádechem.

Danielova maminka, když spatří Lynu v šedoběžovém kostýmku v bílé blůzce ze surového hedvábí v účesu hebkých vln a s tvářmi, v níž každý si přečte všechno štěstí, rozzáří se a řekne s vroucností v hlase: „Jak ti to sluší, dítě moje,“ a políbí Lynu. V jejím hlase zaznělo pohnutí. Daniel jí šeptá: „Vypadáš kumštýřsky a jsi úžasně klidná.“ Je na ni pyšný a ona to ví.

Ve svatební síni je mnoho lidí a zazní hudba od Mozarta. Lynin zrak spočívá s nesmírnou láskou na ženichovi. Lyna ví, že je ta nejšťastnější nevěsta. Je její, za nějakou chvíli dostane jeho jméno, ponese ho po celý život, a Daniel bude patřit jen jí. Je nádherné vdávat se z lásky... Každá maličkost působí nám radost. Jsou otázaní, zdali postupují sňatek dobrovolně, a je slyšet Danielovo zvučné jasně – ano. Pak jsou přineseny prstýnky a jsou vyzvání, aby si je vzájemně navlékli. Podepisují se a archivářka je vyze, aby si dali tu tradiční hubičku, a tím je obřad skončen. Nastává gratulování, líbání a gratulování...

Maminka Daniela líbá Lynu a říká: „Mějte se rádi a ty buď na ni hodný.“ Pak jde nevěsta s ženichem spolu do kanceláře a je poprvé oslovena jménem, jehož zvuk jako sladký záchvěv projede její duší i celým tělem. Prosím podepište se sem... a rukou, jež se zachvívá, píše své nové jméno.

Vyjdou do oslnivé záře slunce. Lyna cítí klid v duši, mír a spokojenost. Ó chvíle, zastavte se. Je nádherná noc jako stvořená pro milence. Jsou v jeho bytě, jedí bábovku a pijí víno. Daniel jí rozdělá skládací postel a ustele, pak ji zvedne do náruče a sám položí na její postel. Potom se převleče do pyžama. Lyna vztáhne k němu ruce jak jde kolem ní. „Dobrou noc,“ řekne muž a obejmě ji. Lyna se k němu přitiskne. Bojí se on čehosi? Utíká před čímsi? Takto jí dává jen dobrou noc, nic více. Čekala, že jí právě tuto noc dá více než jindy... čekala cosi jako omluvu – slova porozumění, pochopení. On však neříká nic.

Vzala jeho ruku, obrátila ji dlaní vzhůru a přitiskla k ní tvář. Daniel na chvíli položí svou hlavu vedle její a setrvávají tak vedle sebe v mlčení, pak on si jde lehnout a hned usíná. Ale Lyna nespí, leží tiše – přemýšlí – nespí

a pak pláče. Daniel nic neví o slzách, které jí stékají po tvářích. Jiné ženy asi usínají v náručí muže... se šťastným úsměvem.

Je krásná neděle – procházejí se po louce, kde kvetou kopretiny, pryskyřníky a kohoutky. „Ty svým smutkem vyvoláváš i moji záležitost, kterou bych rád zapomněl a tak se spíš vzdalujeme než přibližujeme,“ začíná Daniel debatu s Lynou. „Tím rozebíráním, proto ti nemohu pomáhat, víš, upadám taky do deprese následkem tvojí.“ „A tak, když jsem šťastná, dělám vlastně šťastným i tebe, vid,“ řekne Lyna. „Potom ty trochu zapomínáš a je to, jak by to bylo... kdyby to bylo... vid.“ Oči se mu rozzáří. A tak pokračuje Lyna: „Já bych to neměla dělat, to rozebírání a pláč, protože ty v tom styku se mnou, když jsem veselá, nacházíš taky zapomenutí, vid?“ „To víš, že jo“ „Vrátili jsme se zase k sobě, vid,“ řekla radostně žena. „To víš, že jo,“ usmál se šťastně. „Dane.“ „Kočinko.“ „Vždyť když je to tak čistě u obou, tak kdosi bude stát při nás, vid?“ zeptala se Lyna, s dobrým pocitem, že jí Daniel pomohl porozumět. „To víš, že ano,“ odpověděl. „A já tě odvracím od světa tam a dělám tě šťastným, alespoň trochu. Může více přicházet pan Vzpomínkový a pan Zábleskový?“ „To víš, že může,“ řekl. „Pak se tedy pokusím nedělat ti bolest. Och, Dane představ si jaká ošklivá myšlenka mě dnes napadla, víš – že snad budu muset odejít.“ „To nebude zapotřebí, Lyno.“ Pak se smutně usmál a řekl: „Máš to holt se mnou trápení, děvče.“ „A přece bych tě nevyměnila, ani za milion – za nikoho, Dane.“ „Však my to spolu už nějak uděláme...“ „Ano, Dane.“

Zase se našli, bylo to krásné, že jsou zase spolu. Jedou spolu z večerní výtvarné školy. Koupí si bramboráky a limonádu. Vyhledají osamělé kupé ve vlaku. Najedí se a pak on si položí hlavu k ní, zaboří obličej do měkké vlny svetru a ona ovine ruku kolem něho a skloní obličej do jeho vlasů. Bože, co může být blaženějšího. Spočívá v jejím náručí, muž, po kterém marně toužila Patricie, Jindra, Jarda... jako by jen u ní našel bezpečí, klid a mír. Je tak šťastná. Ne, ona nežadá už víc. Pokud ho bude smět mít takto u sebe, je vše, co žádá. Cítit teplo jeho hlavy na svých nadrech... Dan, Daniel. Skoro se bojí dýchat. Jsou to chvíle nádherného míru a štěstí i dech by je mohl zaplašit. Jeho ruka drží její ve své. Jaké bezpečí a klid. Něžné vlny se přes ně přelévají. Po dlouhé době cítí naprostou spokojenost. Hladí jeho ruku tiše a usmívá se...

Náhrobní kámen

Rodina Kunova

Dvě hlavy dobré tady leží v hrobě

Dvě srdce hodná světlé paměti

Jim bylo blahem odpírati sobě

A všechno z lásky dáti pro děti

Jsou opět spolu jako byli v žití

A Veselské jim zvony budou hrát

Kéž drahým duším světlo věčně svítí

A Bůh jim oplat všechno nastokrát

Lidi přijďte do Lhoty

vyfotit si exoty

Je to domov seniorů

a o tom není sporu

za každou fotku apanáž

tyhle pravidla už znáš

zadarmo nás krmiti

peněz na žrádlo nemítí?

Stojí Mařka u plotu

fotíc bandu exotů

a pak doma vece:

pustili je přece z klece

a musím říci

že jsou to samí schizofrenici!

Jeden mě políbit chtěl

a kořalou přitom čpěl

do areálu se běře

fotit to krmení dravé zvíře!

Všechny tyhle exoty

bych si chtěla nafotit

a prodat to stokrát dráž

nakonec na tom vyděláš!

I přiměla manžela

ať okolky nedělá

co na mě vejráš jak tele

ber tam místo ošetřovatele

je to pěkné psycho

z něhož není východ

pak o nich knihu napiš

milióny shrábní

do dějin se zapiš!

Jeden z nich je vynálezce

tomu věřit se mi nechce

ve věži mu straší

mozek má na kaši!

Lidi přijďte do Lhoty

zachráníte exoty!

Já skládám píseň pro holky osamělý

které nikdo nechce mít, s nimi žít
 pěji hlasem mírně rozechvělým
 kéž vám dá někdo z květu lásky pít.
 Jen neplač ženo
 možná někdo najde tě
 a pak najdeš dobrou duši na světě.
 Nikdy nevíme co se může stát
 vždyť po lásce nemusí být vždycky pád.
 Já skládám píseň pro holky osamělý
 svým hlasem rozechvělým
 pro šťastnější budoucnost
 svým intelektem dosud nedospělým
 říkám vašeho trápení už bylo dost

Nad Hostýnem bouře běsní

jak démoni blesků děsní
 snad nám přívalové deště
 a kroupy k tomu ještě
 úrodu nesní.
 Vyzýváme Boží rodičku
 by nám aspoň na chvíličku
 dala vodu - vodičku
 Rodička nám vodu dala
 na úrodu pozor dala
 štědře naši zem obdarovala
 velké sucho zahnala
 i deštivým to májem
 ve stodolách rájem
 ať se země zazelená
 dá obilí, slámy sena
 a Česká kotlina
 co právě plodit začíná
 nebude to naposled
 bude rájem napohled!

Na krásném hradě velkolepém

k severu okny slepém
 žila malá princeznička
 hezká jak milá písnička
 kterou si sedlák na poli píská
 v podhradí vesnice či víska.
 Sněhurka jí jméno dali
 měli ji za klenot malý
 pleť bílou jak sníh
 když se snese o Vánocích.
 Vyjeli si do podhradí
 tam se děti vydovádí
 dokážou však kruté být
 a to zvláště k tomu
 co nemaje domu
 postrádá rodiče i jejich cit.
 Chlapec Radim zrzavý
 co mu vtoukají do hlavy
 že je pouhá žebrota
 nevíтанá holota
 natahuje dětskou ručku
 oblečen ve vetchou hučku
 prosí krále o měďák
 to by tak hrálo tak,
 by ta hlava ryšavá
 jíž Sněhurka zlaťák podává
 slízla všechno a my nic
 řvou známé firmy z plných plic!
 Tak Radima povalili
 zkopali ho kruté zbili
 o zlaťák ho připravili.

Sněhurka z kočáru vyskočí
 k Radimovi běží
 kočár se otočí
 Radim na zemi leží.
 Já chci by ten kluk
 jel s námi na hrad
 ošetřit mu rány
 ať je zdravý jako buk
 budu si s ním hrát
 mohl by to být můj dobrý kamarád!
 Rodiče princezny namítají
 Kdo kdy viděl, by sirota
 bez domova holota
 žila jako v ráji.
 Sněhurka si vede svou
 tak Radima dostanou !
 Radim zvládne
 čtení, psaní
 vědy i umění
 koho duše po poznání prahne
 ten vzdělání ocení!
 Sněhurce je osmnáct let
 musí svatbu promýšlet
 všechna hrabata urozená
 jsou k nezdaru odsouzená
 má jen pro Radima oči
 s ním na bále se v kole točí.
 Za ta léta v cuku letu
 zvlád i dvorní etiketu
 I slavná svatba koná se
 zrzavost nevádí na kráse!
 Z Radima je moudrý král
 jak si lid v podhradí přál!

Můj andílku strážný

mám s Tebou vztah vážný
spolu jsme sví vždy i při sobě
nepochybujeme o sobě
hezký den nás spolu sblíží
ovšem, že o všem...

Můj andílku milý
děkuji Ti za nekonečnou nadílku,
v podobě, co shůry snášíš,
tedy i to, co život obnáší

Horko

Čekám před tvým pokojem,
ty nazýváš mě démonem.
Kvůli mně chceš hřešit,
pojď, vpusť mě dovnitř!
Přitáhnu se hřejivým objetím,
vášní tě celého naplním.

Cítíš to teplo ostré jako
sladký alkohol?

Znám tvých modliteb naplnění,
odpověď skrytou v potěšení.
Jsem plný temných sil,
kterými si tě podrobím.
Stejně mě budeš zbožňovat
a chtít dlouze milovat.

Vnímáš vlhko, které vše
na kůži?

Voním jako pálivé koření,
postel se v peklo promění.
Chutnám jako horké maliny,
z nebe padají plameny.
To hoří těla andělů,
když smilstvo dojde vrcholu.

Med chutnající jako prach

Vnímám to ve vlastní půdě,
cítím to ve vlastní vodě
i ve svém vzduchu.

Jako když Zemi pohltí Melancholie,
mou planetu zachvátila agonie -
ta proniká do povrchu.

Tvary pozbyly sytost barev,
zvuky ztratily pestrost hluku.

Prokvetu mdlým jarem,
také smutným létem,
v podzimní pád.

Zasažen osidly času a prostoru,
znatelně chabého rozměru,
vnímám svůj rozpad.

Bolest život proměnila v prach -
avšak ten dříve chutnal jako med.

Únik z vnitřní krize

Má duše je osamoceným světem –
ostrovem v širém moři;
pokouším se dát na úprk letem,
než veškeré mé touhy na popel shoří.

Křídla však mají peří z přetěžkého kovu –
tíha, jež znavené tělo dusí;
k obloze vznést se snad nedovedu,
přesto bezradnost překonat zkusím.

Opustit údolí zmaru –
zsinalou oázu na poušti;
v myslí se vyhýbám zpustlému tvaru
a v srdci lásku si připouštím.

Triptych

I.
Napravo hoří města,
vlevo zase vesnice;
přes těla musíš kráčet,
mrtvol jsou tisíce –
lidmi dlážděný povrch:
pole, parky i silnice.

II.
Vepředu řvoucí moře –
divá rozbouřená hladina;
vzadu praskají skály –
kroučí se kamenná pevnina;
není kam utéct:
svět – zničená pustina.

III.
Vidíš krvácet planetu,
když lávou pokrývá sebe;
její plamenný dech
spálí i tebe,
zatímco zvedá se země
a padá nebe.

Tvora

Ozářena měsícem tlapká
divoká šelmokráska.
Matka mnoha, dítě pouště,
noční lovec, paní souše.

Oděna ve skvostné srsti,
kráčí vstříc plodné radosti.
Má tělo statné šelmy
s tváří podoby ženy.

Oheň uvnitř, na povrchu led,
zdobí ji uhrančivý pohled.
Vykládaný diamanty hvězd,
nesoucích jasnou předzvěst.

Omamným zábleskem zelenosti,
zaváže samce k poslušnosti.
Něžně stříbřitou písni
láká je do víru slastí.

Ona pouštním květem,
oni nutným objektem.
Tancem v kruhu
zplodí mnoho tvorů,
avšak jen jedinou další tvorou.

Větroplavec

Vnímá i nepatrné proudění
 slabé jak stoupající pára ze šálku
 I pouhý vánek nadouvá mu plášť z jemného hedvábí
 a jako lístky osiky
 na něm i knoflíky se chvějí
 když někdo za obzorem připravuje mír
 a nebo klade pasti pro válku
 V poryvech větru zavinutý v plášti při zemi se krčí
 Čeká až ustálí se směr a vítr zesílí
 Pak v kapsách pláště zatne pěsti
 Rozpaží
 A ve chvíli jak balón k cíli vznese se
 zatímco jiní cesty klestí za každého počasí
 I větroplavcům proti srsti

Zítřka se bude zpívat všude?

(Padlým soudním znalcům)

Otáčejí se za oponou kolovraty z chladné oceli
 jak žernovy
 jež zrno s plevy mísí
 A ještě chlístvá se
 Třísni
 Aby to nezahřmělo v rozpaleném skřípějícím soukolí
 Zítřka se bude tančit všude
 se kdysi sborem pělo
 aby se na zlověsti zapomnělo
 aby se lidé obavy z nich naučili skrývat
 Komu je útěchou dnes to
 že pan ministr umí?
 Zpívat

Ja a on

Můj obraz má vyrytý v dlani,
 len kvůli mne vstáva na svitaní,
 kvůli mne sa chopí všetkých zbraní,
 ako vzácny poklad si ma chráni.

Kvôli nemu vzdám sa svojich zlovykov,
 len pre neho mám na prste zlatý kov,
 len pre neho opúšťam svoj rodný dom,
 pre neho a s ním sa stanem pútnikom.

Spolu putovať budeme životom,
 spolu prekročíme každý padlý strom,
 každú prekážku a podlezieme závory,
 on má kľúč, čo všetky dvere otvorí...

Medzi riadkami

Tma. Prázdno. Túžba.
 Hmla. Poloprázdno. Služba.
 Zúfalstvo. Beznádej. Nežijem.
 Svitanie. Nádej. Prežijem.

Sklo. Prizma. Lúč.
 Cesta. Brána. Kľúč.
 Piesok. Voda. Zlyhanie.
 Kameň. Skala. Poznanie.

Klietka. Pasca. Chyba.
 Siete. More. Ryba.
 Písmo. Slovo. Hláska.
 Viera. Nádej. Láska.

Odpusť

Odpusť, že občas neposlúcham a som dieťa ulice,
 odpusť, že maličká som sta semienko horčice,
 odpusť, že občas kráčam späť,
 že na každú otázku mám zlú odpoveď.

Odpusť, že som často ako ovca v cudzom stáde,
 odpusť, že takmer denne strácam nádej,
 odpusť a prepáč, že často neverím,
 odpusť, že neraz vrážam do dverí,

odpusť, že nevidím les pre stromy,
 odpusť, že kradnem hrušky z jabloní,
 že keď spadnem, často vstať už nevládzem,
 že zlatý kalich vymieňam za krčah z mosadze...

...no hoc toto všetko robím a toto sa mi stáva,
 Ty nezbavíš ma nikdy môjho práva
 a hoc chcel by si, by kráčali sme spolu,
 Ty ponecháš mi vždy slobodnú vôľu...

Bolest je to, čo z nás robí ľudí...

Keď nitka spomienok začne sa odvíjať,
 keď málo ľudí je, čo rieklo „mám ťa rád“,
 keď mnoho soli je, čo jatrí staré rany,
 keď hrozí, že na starobu ostaneme sami,
 keď bolesť už nedá sa, nedá občas zniest',
 keď ľudskosť odťali sta suchú ratolesť,
 keď zmysel nevidíš v čerení časných čias,
 keď pocit máš, že navždy umlčaný je tvoj hlas...
 Bolest' je to, čo z nás denne robí ľudí,
 za bolesť človečiu nikto ťa neodsúdi,
 ži svoju bolesť, človek, krehkú sta lupene,
 no ak jej mnoho je, zašepkaj nie nie nie...

Slaná slza

Na líci mám iba stopy soli,
 plačem vždy keď ma niečo bolí.
 Plačem, keď ubližujú nevinným,
 plačem, keď skladám tento smutný rým.

Plačem, keď druhý trápi sa,
 aj vtedy mám slané more na lícach.
 Aj v noci často ticho nariekam,
 vždy keď už neviem odkiaľ kam.

Plačem, keď čerstvá rana ešte bolí
 a ktosi mi do nej sype hrste soli.
 Plačem, keď na mňa padnú výčitky
 a keď ma druhí poťahujú za nitky.

Plačem, kým nevyroním všetky slzy,
 Potom už neplačem.
 Potom ma len všetko mrzí...

So šarlachom na Kréte

Čo si prečítate v príbehu, sa aj stalo. Lebo, ako sa hovorí, na čo sa tak veľmi tešíme, nemusí dopadnúť podľa našich predstáv. Sestra s rodinou dlho, dlho plánovali dovolenku v zahraničí, a pokiaľ možno pri mori. Švagor chcel ísť na Cyprus, ale sestra sa kvôli blízkosti so Sýriou obávala. Nakoniec sa dohodli na Kréte. Hneď sme jej odporúčali, kam sa má vybrať na výlet, keďže sme na Kréte už strávili nejakých pár pekných dní. Náš otec navrhol, aby v Heraklione navštívili archeologické múzeum. Sú tam totiž veľmi zaujímavé exponáty. Niektoré sú známe z kníh známeho československého autora – archeológa Vojtecha Zamarovského. Sestra s manželom sú však skôr kávičkári a povedali, že ich malá dcérka Laurinka by z takej dovolenky zatiaľ nič nemala.

Ale ako sa hovorí, šťastie nechodí po horách, ale po ľuďoch. Sestra išla totiž pár dní pred odchodom s kamarátkami na dovolenku niekde na stredné Slovensko a potom po návrate prespali u kamarátky v Bratislave. Hneď druhý deň jej volala kamarátka, že sa jej synček vysypal. Ako kiahne to ale nevyzeralo a pán doktor povedal, že o nič nejde. A tak sa s obavami, aj napriek pochybnostiam, na plánovanú (a zaplatenú) dovolenku vybrali.

Keď odchádzali, nechali auto zaparkované u nás doma a malá, keď sme otvorili dvere, sa veľmi vydesila, že rodičia chcú odletieť bez nej, a tak sa rozplakala, že ona nechce ísť k nám, lebo ide na holiday. Tak sa chúďa tešila.

Bohužiaľ, už tretí deň príchodu na Krétu sa vysypala, a tak strávili väčšinu dovolenky na izbe. Lekár označil vyrážky za šarlach. Aby tak neplakala, celý deň sa hrali s mamou na „schovku“ v hotelovom apartmáne. Z izby vychádzali iba večer, ako upíri, povedala následne na odľahčenie sestra. Len raz sa išla vykúpať a malá jej to s lútoslivým plačom vyčítala. „Ty si sa bola vykúpať!“ – povedala a nasadila nešťastný výraz v tvári, ktorý si neustále cvičí doma pred zrkadlom. Taký náš malý „citový vydierač“, ako by povedala sestra.

Ako jasný dôvod choroby sme predpokladali, že spala v tej istej izbe ako syn sestrinej kamarátky, ale pravda bola asi iná. Nešťastná sestra do telefónu mame vyhlásila, že už pôjde na dovolenku iba na Slovensko, lebo toto nemieni viac zažívať. Keď sa vrátili a išla s malou na kontrolu k lekárke, stretli spolužiakov zo škôlky, ktorí mali navlas rovnakú diagnózu. U nich páni doktori neurčili správnu diagnózu, keďže označili vyrážky za ovčie kiahne a v jednom prípade dokonca za meningitídu.

Malá sa potom doma „pomstila“ svojmu mackovi za to, že strávila dovolenku na izbe. Dala ho totiž do svojho záhradného domčeka. Keď sa jej rodičia pýtali, kde je macko (keď ho stratí, strašne plače), záhadne sa usmievala a odpovedala: „Macko je na holiday.“

Jsem nemocná

Nejsem sama, jsme dvě.
Tak řekni, kterou máš radši?

Se kterou chtěl bys žít,
postavit dům a děti mít.

Se kterou směješ se víc,
hladíš její vlasy...

Jsme dvě.
Ti blízcí už jsou mi cizí.

Nepochopená chodím v kruhu,
každý má občas krizi.

Tak pořád chodím a čekám,
až se to spraví.

Snad dočkám se, pročitnu
a znovu se ocitnu s těmi

Co ve mně věří, co mají mě rádi.
Zdi mezi námi se konečně zboří

A Vaše omyly v té chvíli shoří.

Tisíce otázek,
tisíce nocí

Já snažila se pochopit ten zvláštní pocit,

Co ve mně se skrývá,
skrže mé oči se na Vás díval

A tiše mě na hrudi každý den svíral.

Tolik času jsem ztratila,
v kapse mám asi díru

Kdybych se vrátila, možná ho najdu...
v té kapse měla jsem však i svou víru.

Každý den říkám si co bylo by... kdyby...
jak z chyb svých se poučit, jak
napravit chyby..

Často slýchávám od lidí,
že bude zase líp.

Od lidí co nevidí
co jsou slepí,

Než útěcha zní to spíš jak dobrý vtip.
Smůla na paty se mi lepí.

Roky dlouhý jsem chodila ulicí,
černou košili s kravatou..

Na hlavě vlněnou čepici
kalhoty se starou záplatou.

Lidé už mě tak brali,
rodina, známí i neznámí

Někteří se mě báli.
Jiní se škodolibě smáli,

Když sblížit se chtěli,
když byli tak smělí, raději měli...

Mě obejít.

Já na ně po ránu křičela,
večer se smála

K obědu
kdo si co přál

Denně jsem válčila,
všeho se bála

Neznámý člověk
kdesi ve mně spal.

Sama sobě cizí,
často nepříjemná,
často v krizi.

Na pohovce před televizí...

Den co den.

A lidi potěšit umíš jen odchodem.

Ptala jsem se bez přestání

Kdy se to změní...
kdy začnu se smát

Lehké to není,
žít zároveň umírat.

Stejně tak plakat
a přitom se usmívat.

Ale zvykneš si, čas tě to naučí.

Pořád jen něco předstírat

Tvé skutečné já se promlčí

Začneš oči před životem zavírat

Co sis přál a o čem snil

Cos měl rád, to už nevíš

Jaký život tenkrát jsi žil

Co ti chutnalo, co si rád pil

To už nepiješ, ani nejíš

Když přivykneš vlastnímu žití

Když ztratíš své sny i naději

Podlehneš drogám nebo pití

Každý tomu co sám má raději

Možná je čas se sbalit a odejít

Možná v konci je schovaný můj klid

V konci nový začátek

Těžké to rozhodnutí, jež nejde vrátit zpět.

Láska matky

Je čistá ako ranná rosa,
čo hladí kvietky v tráve
je silná ako vietor,
čo strapatí ti vlasy práve

všetky farby dúhy má,
čo oblohu zdobí
keď dážd' pred slnkom
svoje zbrane zloží

tá láska sprevádza nás životom,
je pilierom, slnkom, živej vody prameňom
puto je to vzácne,
nesebecké, nemenné a krásne

láska matky, láska je jediná,
bo každý len jednu matku má,
a tak si ju vážme, pokým je tu s nami,
pokým bije to čisté srdce mamy.

Odvaha

Keď premýšľam o odvahe, príde mi na um, že je to konštrukt abstraktný, prízračný ako ranná rosa, neuchopiteľný, ľahučký ako trepot motýľích krídel. Odvahu vnímam ako jednu z cností, ktoré zušľachťujú človeka. Pozdvihuje z prachu rezignácie či dokonca negativizmu. Pre mňa osobne predstavuje synonymum sebavedomia, nezávislosti a vnútornej autonómnosti. Je to schopnosť aktívne konať, opustiť svoju zónu komfortu a nebať sa riskovať, aj keby hrozil neúspech. Pred neúspechmi sa neskrývať, nehanbiť sa za ne, netrestať sa, ale priznať si otvorene svoju slabosť a nedokonalosť bez toho, aby utrpelo sebavedomie. Je to schopnosť nebrať sa tak vážne, ba dokázať si zo seba urobiť žart. Byť pripravený k inakosti a otvorene sa k tomu hlásiť. So ctou a hrdo zdvihnutou hlavou vystúpiť pred ľuďmi. Pred celú veľkú skupinu alebo aj pred niekoho, pred kým mám rešpekt. Na druhej strane to však znamená ochotu obetovať sa, slúžiť druhým bez toho, aby bola vo výhlade odmena či ocenenie, starať sa o ich dobro. Možno aj urobiť niečo spontánne. Veľká odvaha je dovoliť si prežívať bezbrehú vnútornú bolesť v celej jej hĺbke, neutekať pred ňou, čeliť. Uvedomiť si, že aj v nej sa skrýva isté čaro, čaro života. Prijíť aj nepriaznivé okolnosti v živote a nebyť zatrpknutý, vyrovnať sa aj s kritikou. Zakúsiť nepriazeň, no vracaať lásku. Úprimne, bez nárokov. Odvaha znamená odísť do krajiny, kde nikto neovláda môj rodný jazyk a kde nikoho nepoznám. Vrchol odvahy je utiahnuť sa na vzdialené miesto, preč od civilizácie a načúvať desivému vnútornému vzlykaniu a kriku vlastných myšlienok. V očistci duše. Odvaha tkvie v oboch: Založiť si rodinu, starať sa o deti, i nemať ju a viesť život v samote. Je potrebná v každej sekunde života. Aj pri jedení či iných intímnych činnostiach, pri ktorých odkrývame svoju zraniteľnosť. Ako keď sa bezbranné vtáča učí lietať.

Sila

Čo je to sila? Fyzická dispozícia dvíhať ťažké bremená? Je to výkonnosť, zdatnosť? Mať vyvinuté svaly? Podávať športové výkony za nepriaznivých poveternostných podmienok. Možno zabehnúť maratón na severnom póle alebo na púšti. Nie je to ale len prezlečená snaha niečo si dokázať? Áno, je to bez pochyb obdivuhodné. Chce to veľa tvrdého tréningu, ale čo po tom ostane? Toľko, že človek pokoril vlastné limity a demonštroval svoju športovú zdatnosť. Ukázal ostatným, ako veľmi ich predčí.

Sila sa prejavuje v monotónnej každodennosti vykonávanej s láskou. Je to starostlivosť matky o choré dieťa, je to práca lekára, obetavá služba iným,

pomoc núdzným, podeliť sa o to málo, čo človek má. V čase bujnejšieho konzumu odolať lákavým kúskom oblečenia či vyberaným lahôdkam. V rovine osobnosti sila predstavuje dovoliť si byť, kým v skutočnosti som. Bez povýšenosti či inferiority.

Sila je prestať sa neustále za niečím hnať. Za zážitkami, peniazmi, jedlom. Je to uspokojiť sa s tým, čo mám, a radovať sa z každého dňa. Aj keď v duši zavládne mrákava. Aká inšpiratívna je sila človeka, ktorý bez náznaku sebalútosti prekonal závažné ochorenie, ale nestratil podstatu produktívnej časti svojej osobnostnej výbavy. Sila záchranára, ktorý denne vydáva svoj život do rúk náhode, v sekunde robí závažné rozhodnutia, ktoré musia byť správnymi rozhodnutiami. Alebo chirurg, ktorý vykonáva komplikované operácie.

Sila je sústredená spoľahlivosť vodiča autobusu, ktorý zodpovedá za bezpečnosť cestujúcich. Sila pramení v myslí. Odhodlanie závislého zanevrieť na drogu, skoncovať so zlovykom. Dlhodobá abstinencia. Brať život s humorom, niekoho rozosmiať. Rozlúčiť sa s minulosťou s prísľubom života v prítomnom momente. Prejavuje sa aj u budhistického mnícha, ktorý dokáže hodiny meditovať. Je to odhodlanie vráskavej starency postarať sa o záhradku, navariť nezbedným vnúčatám, poláskať ich. Sila je byť v ústrety desivému neznámu pokojný. Nechať drahého človeka vstúpiť do nekonečnosti večného svetla. Sám opustiť tento svet a nelipnúť na ňom.

Bolesť

Bolesť a utrpenie. Súrodenecká dvojica desivých pojmov. Naplňajú úzkosťou. A pritom sú svojím spôsobom krásne. Ak má človek hlbokú a pevnú vieru, môžu ho priviesť bližšie k božskej osobe. V bolestiach človek nadväzuje úzke spojenie vo sfére duševna, vnútra. Smrteľné telo sa zvíja, ale duch sa nepoddáva. Niekoho sprevádza po celý život. Čím viac človek vydrží bez úpadku vo viere v zlepšenie, tým pevnejší charakter a hodnotnejšie skúsenosti nadobudne.

V nedostatku skutočnej bolesti či utrpenia si ich niektorí ľudia pôsobia sami. Často majú pohodlné životy bez existenčných frustrácií. Chorobu blahobytu zámerne si pôsobiť bolesť, priťahovať na seba svojimi podvedomými želaniami nezdar, núdzu, nešťastie. Nieкто sa možno vrhne do víru hazardných hier, iný sa opája omamným vplyvom alkoholu alebo drog, vyhľadáva obojstranne ničivé vzťahy alebo sa „len“ ničí deštruktívnym vnútorným monológom v rutínnej každodennosti života. Psychosomatické ochorenia sa zakrádajú plíživým krokom a rozkladajú telo i dušu. Je tu niečo katarzné,

bolestivá, ale istota. Bolestivé športové výkony, sebazápor. Výplň prázdnoty duše? Neschopnosť nájsť si skutočne hodnotnú výplň času? Možno znechutenie alebo psychická vyčerpanosť do krajnosti.

Keď je telo ubolené od únavy, je to znak, že duša už nevláda. Z bolesti často vznikajú hodnotné umelecké počiny. Nechceme zažívať bolesť, a tak od nej utekáme. Otvára sa náruč umenia, Boha, ale aj rôznych necností, ktoré v konečnom dôsledku produkujú len ďalšiu, častokrát ešte intenzívnejšiu bolesť. Nie, treba ju prežívať. Dýchať s ňou, objasť ju. Niečo ma bolí, trpím, to znamená, že som ešte neodumrela v desivej otupenosti ničoty.

Bolesť je matka úľavy. Netrvá večne. Prilieta spánok a rozplýva sa v lahodnej nevedomosti predsmrtného stavu. Do náruče spánku s menom Boha na perách sa pohrúžme a bolesť bude sa sklamanie skrúcať pri jeho nohách ako neškodný had zbavený svojho smrteľného jedu. Duša zaplesá v slobode. Vedomie bolesti ostáva, no pocit nepohody a tiesne sa stráca.

Prázdnota

Plačem. Smútim. Prázdnota bytia ma strháva vo svojej pútavo desivej podstate. Vnútro mi zvierajú plačlivý strach a des. Otupelosť zo znepokojujúco krutých zranení duše. Kde sú moji blízki? Bez nich je samota, nikdy nekončiaci smútok a tá neopísateľná prudko rezavá bolesť bytia.

Láka ťa večnosť. Cítim to. Ja túžim. Prosím, zostaň ešte so mnou, nechod za svetlom. Môj duch ťa potrebuje.

Únava ťa skúša, milovaný strýko. Vnímam ťa kdesi v dialke a cítim bezmocnosť. Je to akoby si sa rozplýval pred mojím zrakom. Objímam podstatu teba a šepkám ti, aký si mi drahý. Vieš to? Vstávajú hrejivé spomienky. Vypĺňajú priepasť v srdci. Jemne fúkajú rany smútku. Sme spojené tlkotom spriaznenosti duší. Strýko, ostaň! Drahí, dajte sľub, že neodídete. Inak mi prázdnota úplne vyhlodá vnútro, plač bude manželom a úsmev mi zavrie dvere.

Sestra

Zavrela komnatu svojej duše. Lahostajný nezaujímam. Možno až pohrdanie? Napätie osciluje. V detstve bývala láska a spriaznenosť vyladenosti duší. Teraz len mlčí.

Prišla choroba, zničila náklonnosť. Niet priazne a do vnútra sa vkráda hlad po milej pozornosti. Len slovko, dve, nech aspoň vyriekne. Nie, strmá

roklina nezájmu otvára svoje útroby. Želanie o zblíženie zamrelo na perách, v hmlách nenávratna sa tratí a dušu gniavi osamelosť. Objatie, nič viac, pár slov blízkosti a žiar sestrinho náručia podpory a akceptácie. Nič, len preč a preč poberá sa (ne)vedome ubližujúc. Akoby jedna pre druhú bola zomrela.

Váha

Zhluk cifier. Symboly ležiace na displeji sofistikovaného prístroja. Obraz v zrkadle, krivky bytosti.

Pribúdajú, rastú. Narastajúca telesná rozmernosť vyvoláva vrásky a neľásku seba. Priestor v oblečení tiesni málom. Výsmech skleslého sebavedomia frustruje. Tiesnivé narážky okolia, tlak na ideál tenkosti siluety. Sebakritika kričí výčitky a nespokojnosť hlodá.

Spím

Pokojne plyniem v lahodnom neznáme. Rečový prejav myšlienok utíchol. Vnútornému zraku javia sa snové obrazy. Mimo bdenia objíma ma hrejivý pokoj bezpečného pohodlia. Fantázia uvoľnená z okov a myseľ robí prechádzky krajinou predstáv. Všetko spočinulo v blahodárnom pokoji. Aj vnútorný kritik-prenasledovateľ, výčitky svedomia, zranenia duše či tela, pochybnosti. Len dlhšie nech trvá toto rozpoloženie, táto levitácia mimo vedomia v dokonalej tíši. Blaží celú podstatu človeka, tak oddajme sa jej s krehkou odovzdanosťou sladkého mačiatka.

Zima

Priesvitné snehové vločky bázlivo klesajú k zemi. V melancholickej bielobe zimy. Mäkkosť snehu krásli krajinu a tlmená reč krokov sa šíri priestorom. Zimné povetrie obostiera bezpečím svojich jemnučkých krídel. Chladnou prírodou sa roztopašne rozbehol pokoj. Šantí na strechách, chodníkoch, trávniku. Kráčať nádielkou Perinbabky blaží bytosť. A bieloba svieti jasom nepoškrvnenej čistoty. Len opatrne po nej kráčaj, váž kroky, lebo ju naľakáš. Je plachá, náhle sa bez stopy vytratí. Rýchlo! Urobme si mentálnu fotografiu so všetkými blaženými kontúrami nežnej nádherly. A prekrásna chvíľa pohovie, aby za zlomok sekundy zmizla ako vystrašený vzácny plachý tvor.

Z čriepok takýchto vzácnych okamihov skladajme svoje šťastie. A naša duša sa spokojne usalaší v lahodnej mäkkosti spokojnosti.

Počúvaj

Utiš svoje vnútro. Spomal tok svojich nepolapiteľne rýchlych myšlienok. Pozastav prietrž vizuálnych vnemov vnútorného zraku. Stíš vnútorný monológ. Nájdi blížneho na dosah dlane. Zohrej ho v hrejivom teple svojho záujmu, prijatia a podpory. Otvor mu v sebe priestor. Mapuj myšlienkový a názorový svet jeho individuality. Zahorí vrelou vďačnosťou. Nasmeruj na neho citlivý sluch svojej duše. Odovzdaj sa v dokonalom umení pozorne počúvať. Nie, neprerušuj jeho verbálny prejav, neodkláňaj svoju sústredenosť, neboť od neho myslou. Maj vnútro otvorené v ústrety jeho osobitosti a nie obťažkané zlomyseľnosťou pýchy. Staň sa majstrom počúvania a získaš hojnosť priateľov.

Božská osoba

Bdie nad každým твоjím krokom, aj keď sa javí priesvitne ľahučká ako nežná hmlovina. Vznáša sa nad tebou a obostiera ťa bezpečím svojej náruče pokoja. Horí k tebe najčistejšou láskou. Nikdy sa nevzdáva a sýti ťa svojou priazňou. Hladí ťa nadpozemskou láskou svojej existencie. Klesáš na duši i na tele, no ona ťa dvíha k nebeským výšinám. V jej prítomnosti opája ťa blaho. Pohrúž sa do vzťahu s ňou, veď tvoje drahé väzby s ľuďmi, čo máš rád, sú iba menej dokonalými predobrazmi budúceho vzťahu s ňou vo večnosti. Maj ju denne na perách, splývaj s ňou v jedno v modlitbe či meditácii. Nie, samota neexistuje. Len tvoje chvíľkové nevedomie jej stálej blízkosti a nehasnúceho plameňa lásky. Ľudia odchádzajú, no božia existencia sa od teba nikdy nevzdáva. Učíčka ťa v sýtej blaženosti ako krehké dieťa.

Gabriela

V jej mene drieme prísľub anjela. Ona ním skutočne je. Objíma bolestivé miesta duše, láska obetavou pozornosťou. Nekladie si nároky, rozrušuje najťažšiu olovenosť myšlienok-mrákav. S láskou sa skláňa, prináša ti k nohám svoju priazeň. Si v tiesni? Ona je nablízku. Zanevrie na teba tvoja vlastná krv? Ona poteší srdce ubolené hádkami, osvieži ubité vnútro, vyriekne povzbudivé slová. Obetuje sa ti celá v hĺbke svojej autentickosti. Je synonymom

lásky a učí ťa prijímať sa bez výhrad. Je ako zástupkyňa neba na zemi. Chlácholí úzkosti a pritom otvára ti dvere komnát svojich vrelých citov k tebe. So záujmom a trpezlivo načúva твоjim bôlom, rozjasňuje ti myseľ až na tvojej tvári prebúdza úsmev úľavy. Lieči prázdnotu, veď jej lahodný duch žiari pokojom. A prísľub anjela v jej mene spokojnosťou zachveje sa.

Utrpenie

Synonymum života. Sprevádza pri narodení a snúbi sa v smrti. Tvorí podstatu choroby. Navštevuje v samote. Úporne. Vznáša sa večne prítomné. Len na okamih sa vzdiali, aby znenazdajky zasiahlo frustrujúcou intenzitou. Zrkadlí sa v plači a v úzkosti bytia. Jeho šírka je odzbrojujúca. Tienisto sa zakráda, by na nás prehodilo svoj plášť. Ten stisk, to zovretie, s ktorým sa ujíma duše, mrazí.

Opustená

Všetci odišli. Niet priateľských tvári okolo kuchynského stola, ktoré sa starostlivo privrávajú a skláňajú sa nad osamelosťou. Ostala samota a ťaživosť bludných produktov mysle. Sama. Bojovať s hmlovými obrazmi desivých démonov musím sama. Niet pomoci, len smútok a prázdnota a sklamanie. Bezútešnosť a v dialke svieti maják nádeje. Blikavé svetielko ohrieva studený strach. Utekáš do činnosti. Nutková aktivita nakupovania, jedenia, myslenia, pohybu. Pokoj. Liekom na opustenosť je pokoj ducha, modlitba a meditácia v prírode.

V opustenosti človek hromadí. Zážitky, oblečenie, jedlo. Aj keď nie je fyzicky sám, osamelosť prichádza a zmrazuje vnútro svojím dychom. Úzkosť. Z opustenosti pramení úzkosť a tieseň sa ujíma osamoteného vnútra. Triaška duše a tá bolesť. Nie, niet prostriedku, ktorý by ju utišil, len láskavé slovo a objatie na chvíľu prinesú úľavu. Potom mrákava opustenosti klesá opäť. Duša ponorená v hmle samoty nevníma pomocnú ruku, ba pohŕda ňou infikovaná najdesivejšími bludmi.

Odpusťte

Opustila krehké telo labučky. Bola útlučká ako kráľovná víl. Nekráčala, vznášala sa v priestore v levitácii nad všetkými problémami. Doliehali šep-

tom, len z diaľky. Pestovala každodenný sebazápor nepohody. Železná vôľa zlomila sa. Odpusťte. Nemajte za zlé, že subtilnosti viac niet. Teraz črty má výrazne identifikovateľné v priestore. Kontúry telesnej schránky vystupujú do popredia. Úzko. Krehučké vtáčatko tratí sa.

Ráno

Ráno ma spútava konfekčná veľkosť. Postava mohutná, tvár sa javí guľatina-mi. Chvejem sa túžbou po krehkosti baletky, po elegancii, s akou sa oddáva ladnému tancu. Kroky ma ťažia a ja popieram ich znenie v priestore. Byť tak lahunká ako ranné brieždenie! Pozývam do svojich myšlienok nadprirodzene, aby vyliečilo prízemnosť mojich úvah. Je iba ráno a ja sa hrúžim do neistoty otáznikov postavy. Neblahý to údel.

Múza

Nadprirodzene sa chveje v priestore. Túžim zachytiť tie jemné vibrácie, pestovať ju v náručí a privinúť si ju k srdcu. Nech drieme v bezpečí schúlená v mojom vnútri. Budem ju láskat, hojdať ju, chrániť ako vzácny drahokam. Neopúšťaj ma, oblaž ma svojou prítomnosťou, nech prekvitám tvojím čarom.

Smartfón

Spúta vnútram laxnosťou záujmu o prítomný moment. Umlčí potrebu počúvať, skutočne odovzdane počúvať. Svoje vnútro, okolie. Prst prilepený na obrazovke a jeho ťukavý pohyb vysiela signály vo virtuálnom svete. Alternatívna realita pohlcuje v mnohoznačnosti jej dimenzií. Tak do nich ukryme sa! Uniknime samote, nude, frustrácii, ťaživosti úzkosti a obáv. Skutočné vzťahy a kontakt s ľuďmi pestujme – nie priateľ-smartfón, aj keď láka svojim čarom technickej sofistikovanosti.

Když stoupáš po kamenných schodech

výš a výše dál zarmutek černou
barvou píše, ty sám nevíš, že před
oltářem, pomodlíš se, ty sám nevíš
a nepoznáš, že tmavé tmy nebojíš
se, z tej tmavej tmy, proniká, lítostivý
a ty přemýšlíš, čo sem byla
zač, snad poví ti to ten, čo ještě
nebyl nepohřben a nesl po světe
velký kříž, který stoupal výš a výš.
Teď mlčíš a slova začni žít znova
A znova.

Kapička

Štěstí
Slzy
Krve
Naděje
Lásky
Štěstí je takové, o jaké se postaráme
Slzy, ty v naději vypláče
Krev z lásky někomu dáme
Naděje, to v neskutečno doufáme
Lásku, že někde v životě máme

Ranní běžkyně

Každé ráno
Po cestě běžím
Kamenité a bahnité
Těžko zdolatelné
Cíle dosáhnout !
Nevzdat to !
Les šumí
Potok zurčí
Červené maliny
Barevné byliny
Něžné květiny
Veverky, ptáci
Tolik krásy kolem
Co člověk nevidí
Neslyší, nevnímá
Člověče, dívej se!
Pro to vše stojí žít!
Láska je pomíjivá
Vrtkavá a často bolí
Ber ze života
Jen co duši hojí!

Doslov ke Kouzelnému klíči 2020

Příprava letošního sborníku se sice uskutečnila ve stínu obav z pandemie, ale při jeho editaci jsme si současně uvědomili, že soutěžní texty nemají a nemohou mít katastrofické rozměry a nechtějí být žádnou její předpovědí či výrazem. Čteme příspěvky s neklamně estetickou funkcí a namnoze směřující k jasnému sdělení, jasnému poznání sebe sama i svých blízkých ve světě odcizujícím se nám všem. I nad těmito příspěvky si uvědomujeme, že nebýt tematiky, stěží poznáme, kdo z autorů je pacient či bývalý pacient a s jakou diagnózou, kdo je zaměstnanec, terapeutka, doktor, ošetřovatelka. Jen tematika to může částečně napovědět.

V řadě příspěvků tušíme ukrytý potenciál vnitřního napětí, rozporů, životní ambivalence, proto i výrazivo je někdy ambivalentní, smysl pro paradox latentně všudypřítomný. Ale s tím není v rozporu snaha vyslovit i cosi pevného a nelomeného, zřetelného a povznášejícího: básnický subjekt nás sice ujišťuje, „*jen komolím slova*“, ale „*mezi vším tím komolením / najednou jako bych uměla létat*“, a jistě ne proto, že složila nebo že chce složit pilotní zkoušky... Ten pocit zažil někdy každý z nás, a pokud nikoli, je hoden lítosti, politování. Jindy je poznání vyjádřeno zcela explicitně, také lapidárně, tedy „*Těžké a smutné je / Nemít nikoho rád / Nikoho nemilovat / Necítit touhu / Necítit spřízněnost / Netoužit po blízkosti*“. Z hlediska poetického tu nejde o „velkou literaturu“, ale naléhavost tomuto sdělení stěží upřeme.

Zdá se, že podobná témata jsou konvenční a příliš obehnaná, ale současně jsou natolik životně důležitá, natolik citově i esteticky potřebná, že vidíme snahu umělců – i těch naivních a neškolených – znovu a znovu uchopit je nejednou v protikladech, které přináší život sám. „*Už ani slzy plameny neuhasí*“, čteme skoro aforistický a snad rovněž paradoxní verš, nebo jiné, v nichž tušíme potřebu snoubit dětskou naivitu a zázračnou přímou s myšlenkovou hloubkou životních zkušeností, jež přináší třeba reflektovaná a určitým způsobem i tematizovaná duševní choroba (jako látka, motiv, problém) nebo boj se závislostí. V konečné instanci jsou přece všechny zkušenosti spisovatelů, pisatelů, autorů hříček i pamfletů, rovněž těmi, kteří chtějí být mysliteli, nebo k tomu mají nakročeno, důkladnější sebe-analýzou, slovem „k nezaplacení“. Z perspektivy psacího stolu a bez bohaté životní matérie toho mnoho neuvidíme ani nesdělíme.

Narážky, jemné intelektuální vlnění, také cosi jako „*vlnění duše*“, aforistický výraz se někdy snoubí se zvláštním smyslem pro humor poněkud černý. „*Podle mého kolegy, kterému se to už také kdysi stalo, nedošlo k výbuchu pouze proto, že v plechovém kanystru bylo velké množství benzínu, který se nestačil tak rychle zahřát... nevím. Možná, že všechno bylo úplně jinak a Franz*

Kafka, který se v nebi zabývá pojišťováním strážných andělů, přeřadil po této události toho mého do rizikovější skupiny.“ Tyto věty napsal někdo, kdo si nejen pohrává s příběhem, ale dokáže ho i stylisticky a motivicky konkretizovat. O snaze najít jazykový výraz pro novou polistopadovou zkušenost svědčí mj. tyto věty: „*Prapůvodní roboti z masa a kostí (homo robotikus robotikus) byli postupně nahrazováni svými rychlejšími, preciznějšími a hlavně levnějšími verzemi z kovu a plastů.*“

Některé veršové motivy se ve sborníku vracejí v různých významech. Např. motiv slzy, která je jednou voda, která neumí hasit, podruhé subjektem deště: ten pláče za oknem (jakoby se ani jemu nelíbilo, že výraz „*prší*“ je pouhou jednočlennou větou). Proto také „*prším*“... Vypravěčem epických próz je ve dvou případech strom, platan, protože „*Stále som súčasťou parku, ľudských osudov, sveta a toho všetkého.*“

Jiné verše, a je jich tentokrát více než v minulých ročnících, těží z kreativity jazyka samého, resp. potencialit v něm ukrytých a tvůrcem odhalovaných a manifestovaných. Těží ze slovní a hláskové hry vlastní jazykovým kouzelníkům a eskamotérům, srov. báseň Bajkalanky. Velmi mi to připomíná poetiku Velemira Chlebnikova a jeho neologizační úsilí, když čteme všechny půvaby „*něvských maškarád*“. Protože „*Keď si slová nevšímame, / začnú jedno cez druhé, / spontánne a chaoticky, / stvárat kúsky bizarné.*“ To jazykové kouzlení, magie a mystika mají jistě nikoli jen terapeutický účinek; z literárního hlediska jde o cosi podstatně důležitějšího a snad i cennějšího, pro čtenáře i autora: umělecká slova „*Vytvorila v realite sen, / priepastné premostenie, / stretli sa na výstave v ten deň, / básnik, Freud a podvedomie*“. A opět ona ambivalence – je to diskurz, nebo hra na něj?

A někdy překvapí samotná hláška, když čteme – „*duchové rybky aquabelly*“; je to překlep, nebo máme co do činění s rybami dušemi, plují tu duchové rybek? Jindy je báseň generována jakousi patlavostí a kontaminována až ke grotesknosti (báseň Ztěmělé ticho kostelní). Stěží nepřeslechnout hláskovou orchestraci a paronomázickou hru, zakládající poetickou, slovesnou hodnotu výrazu – „*A pálily mosty / co plály minulostí*“, nebo oxymóron jako „*zatmívám se slunci do tváře*“ (má kořeny už v barokním stylu Fridricha Bridela). A není skrytým paradoxem pointa jedné úvahy, podle níž máme používat „*slovo BLÁZON s rozumom*“? Více než v předchozích ročnících se jakýmsi „motorem“ básně stává hlásková a lexikální hra, srov. „*klaun, který se nezasmál / zasmál se, smál se / smutný / sbal se / on bál se / v obálce [...]*“, pokračování básně generuje hlásková podoba, srov. „*ne nechají se pozvat dál ani na bál. / Baala bych se nebál [...]*“

Někdy se však přímo ocitáme ve vědomé fikci trochu absurdní, snad gologovské, jako v povídce O pracom prášku, ktorý ožil... Neoživá nám nos

v Petrohradě předminulého století, ožívá nám způsob vyprávění: „*Zavrite si na chvíľku oči a preneste sa do sveta fantázie. Postupne a pomaličky, nikam sa nemusíte ponáhľať. Už ste tam? Všetci? Výborne, môžeme pokračovať*“. Dále se sice pokračuje, na první pohled, jako v umělecko-naučné próze, ale nejen úvod a závěrečné věty, ale i jemně ironický styl tohoto vyprávění (jež do jisté míry žánr napodobuje, do jisté míry paroduje), to vše je příznačné pro živé vyprávění, pro poetiku skazu.

Ke všemu náš „blázen“ nebo „lékař bláznů“ někdy přistupuje s jistou dávkou cynismu, jistě derivátu hoře z rozumu, pokud bychom měli parafrázovat jednoho opět ruského umělce, nikoli však tvůrce Bláznových zápisků... Srov. „*Závete nešťastne zamilovaných sú často podnetným materiálom pre psychologov. Samovrahovia by si mali však uvedomiť, že ak nespochybniteľne nešpecifikujú presné rozdelenie majetku medzi dedičov a závete nie sú notársky overené, zalúbení väčšinou takéto veci nedomyšlia do konca, pozostalosť sa stáva predmetom rozvláčnych súdnych konaní. Utopenci zasa narobia starosti záchranárom, a preto je najohľadupľnejšie skončiť so životom v plytkých vodách rekreačných bazénov.*“ Neviňme autora těchto řádků z cynismu a nihilismu. Možná jen vyjadřuje něco, co jiní pokládají za praktický smysl svého činění. Satira a jemný sarkasmus jsou v mnohých textech nepřehlédnutelné.

Je těžké zjištění, „že jsme bez své identity“, a tuto ztracenou totožnost hledat a nalézat. To platí pro všechny, pro ty dosud zdravé i ty dosud nemocné. Ptáme se, „z čeho ty boule na duši“? A proč usínáme „s pocitom viny bez viny“?

A také se můžeme ptát, co s těmi básněmi, které jsou sebe-uvědoměním, nebo uvědoměním si jistých bazálních životních hodnot? Možná také jejich manifestací druhým? Nu co, kdyby měly jen tuto funkci, a naplnily ji, stačilo by to. Ale současně čteme i věty, které vlastně nechtějí být literárními, uměleckými, a přitom jsou minimálně stejně cenné právě jako (literárně umělecké) sdělení, rada, vyznání. Jedním z nich zakončíme i tento doslov:

„*Keď premýšlam o odvahe, príde mi na um, že je to konštrukt abstraktný, priezračný ako ranná rosa, neuchopiteľný, ľahučký ako trepot motýľích krídel. Odvahu vnímam ako jednu z cností, ktoré zušľachťujú človeka. Pozdvihuje z prachu rezignácie či dokonca negativizmu. Pre mňa osobne predstavuje synonymum sebavedomia, nezávislosti a vnútornej autonómnosti. Je to schopnosť aktívne konať, opustiť svoju zónu komfortu a nebať sa riskovať, aj keby hrozil neúspech. Pred neúspechmi sa neskrývať, nehanbiť sa za ne, netrestať sa, ale priznať si otvorene svoju slabosť a nedokonalosť bez toho, aby utrpelo sebavedomie. Je to schopnosť nebrať sa tak vážne, ba dokázať si zo seba urobiť žart. Byť pripravený k inakosti a otvorene sa k tomu hlásiť. So ctou a hrdo zdvihnutou hlavou vystúpiť pred ľuďmi.*“

Ediční poznámka

Literární texty zaslané do soutěže upravujeme podle soudobé pravopisné a gramatické normy s výjimkou slovesných prací, které tato pravidla záměrně porušují s určitým estetickým a noetickým záměrem. Např. básně těžící z hláskových a sémantických kontaminací stejně jako texty záměrně neuvádějící diakritiku a interpunkci ponecháváme v původní „soutěžní“ podobě. Jinak opravujeme jen zřejmé nemotivované překlepy či náhodné pravopisné a gramatické chyby. Pokud je stylizována živá řeč plná syntaktických a jiným výpustek, nedokončených vět, anakolutů apod., upravujeme ji pouze v minimální míře, aby bylo zachováno „kouzlo“ mluveného jazyka, a text zůstal alespoň relativně srozumitelný.

